

**Informatīvais ziņojums
par „Programmas cilvēku tirdzniecības
novēršanai
2009. – 2013.gadam” īstenošanu**

SATURS

IZMANTOTIE SAĪSINĀJUMI.....	3
IEVADS.....	5
I. PROGRAMMAS APAKŠMĒRĶIS: UZLABOT SABIEDRĪBAS IZGLĪTĪBAS LĪMENI PAR CILVĒKU TIRDZNIECĪBU	8
II. PROGRAMMAS APAKŠMĒRĶIS: CILVĒKU TIRDZNIECĪBAS UPURIEM NODROŠINĀT ATBALSTA PAKALPOJUMUS	12
III. PROGRAMMAS APAKŠMĒRĶIS: VEICINĀT SADARBĪBU STARP VALSTS IESTĀDĒM UN NEVALSTISKAJĀM ORGANIZĀCIJĀM	20
IV. PROGRAMMAS APAKŠMĒRĶIS: NOVĒRST CILVĒKU TIRDZNIECĪBU, UZLABOJOT TIESĪBAIZSARDZĪBAS IESTĀŽU DARBU.....	22
V. PROBLĒMAS UN SECINĀJUMI	29
VI. PIELIKUMS: PROGRAMMAS UZDEVUMU IZPILDES GAITA.....	31

IZMANTOTIE SAĪSINĀJUMI

ANO	Apvienoto Nāciju Organizācija
ASV	Amerikas Savienotās Valstis
ĀM	Ārlietu ministrija
CBSS	Baltijas jūras valstu padome
CBSS TF-THB	Baltijas jūras valstu padomes Darba grupa cīņai pret cilvēku tirdzniecību
CEPOL	Eiropas policijas akadēmija
COSPOL	Eiropas policijas dienestu vadītāju darba grupa
Direktīva 2011/36/ES	Eiropas Parlamenta un Padomes 2011.gada 5.aprīļa Direktīva 2011/36/ES par cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkarošanu un cietušo aizsardzību, un ar kuru aizstāj Padomes Pamatlēmumu 2002/629/TI
Patvērums „Drošā māja”	Biedrība „Patvērums „Drošā māja””
EM	Ekonomikas ministrija
ES	Eiropas Savienība
GRETA	Eiropas Padomes Ekspertu darbības grupa pret cilvēku tirdzniecību
IEM	Iekšlietu ministrija
IEM IC	Iekšlietu ministrijas Informācijas centrs
IOM	Starptautiskā Migrācijas organizācija
IZM	Izglītības un zinātnes ministrija
KL	Krimināllikums
KPL	Kriminālprocesa likums
LM	Labklājības ministrija
RCS Marta	Biedrība „Resursu centrs sievietēm „Marta””
MK	Ministru kabinets
Nr.	Numurs
NVA	Nodarbinātības valsts aģentūra
NVO	Nevalstiskā organizācija
PMLP	Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
RPP	Rīgas pašvaldības policija
TA	Tiesu administrācija
TIS	Tiesu informācijas sistēma
TM	Tieslietu ministrija
TMC	Tiesnešu mācību centrs
Programma	Programma cilvēku tirdzniecības novēršanai 2009.-2013.gadam
VBTAI	Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija
VDI	Valsts darba inspekcija

VP	Valsts policija
VP GKrPP EPP	Valsts policijas Galvenās Kriminālpolicijas pārvaldes Ekonomisko noziegumu apkarošanas pārvalde
VP GKrPP	Valsts policijas Galvenās Kriminālpolicijas pārvalde
VP GKRPP ONAP	Valsts policijas Galvenās Kriminālpolicijas pārvaldes Organizētās noziedzības apkarošanas pārvalde
VP GKrPP SSB	Valsts policijas Galvenās Kriminālpolicijas pārvaldes Starptautiskās sadarbības birojs
VPK	Valsts policijas koledža
VRK	Valsts robežsardzes koledža
VRS	Valsts robežsardze
VM	Veselības ministrija

IEVADS

Ar Ministru kabineta 2009.gada 27.augusta rīkojumu Nr.590 apstiprināta „Programma cilvēku tirdzniecības novēršanai 2009.-2013.gadam” (turpmāk – Programma), kuras galvenais mērķis ir **plānot un īstenot pasākumus, lai sekmētu cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkarošanu.**

IEM un LM ir noteiktas par atbildīgajām institūcijām Programmas īstenošanā.

Programma paredz četru apakšmērķu un piecu rīcības virzienu – datu apkopošana un pētnieciskais darbs, normatīvo aktu pilnveidošana, preventīvo pasākumu īstenošana, sadarbības starp valsts iestādēm un nevalstiskajām organizācijām pilnveidošana, tiesībsardzības iestāžu darbības uzlabošana, un tiem pakļautu 26 uzdevumu programmas rezultātu sasniegšanai, īstenošanu.

Saskaņā ar Programmā noteikto, IEM koordinē Programmas ieviešanu, reizi divos gados apkopojot par Programmas uzdevumu izpildi atbildīgo institūciju sniegto informāciju, un iesniedzot to izskatīšanai Ministru kabinetā (turpmāk – MK).

Pirmo informatīvo ziņojumu par Programmas ieviešanu MK apstiprināja 2011.gada 17.martā. Tajā apkopota informācija par Programmā noteikto uzdevumu izpildes gaitu laika posmā no 2009.gada 1.janvāra līdz 2010.gada 31.decembrim un Programmā paredzēto, taču vēl neizpildīto vai pastāvīgi pildāmo uzdevumu izpildes prognozēm 2011.gadā. Par izpildītiem uzdevumiem un uzdevumiem, kas tiek pildīti kā pastāvīgi veicamie uzdevumi vai, kuru izpilde ir uzsākta saskaņā ar Programmā paredzēto termiņu, tika uzskatīti 23 no Programmā paredzētajiem 26 uzdevumiem. Tai skaitā 9 uzdevumi bija izpildīti pilnībā. 13 uzdevumi Programmā ir noteikti kā pastāvīgi (regulāri vai ikgadēji) veicamie uzdevumi – tie uzdevumi, kas saistīti ar prevenci, sociālo pakalpojumu nodrošināšanu cilvēku tirdzniecības upuriem, sadarbību un informācijas apmaiņu starp iestādēm. No atbildīgo iestāžu sniegtajiem ziņojumiem izrietēja, ka no visiem Programmā noteiktajiem uzdevumiem 3 uzdevumi ir uzsākti, taču dažādu iemeslu dēļ nav pabeigti Programmā paredzētajā termiņā.

Par Programmas uzdevumu izpildi atbildīgas ir sešas ministrijas: IEM, LM, ĀM, IZM, AiM, TM un to padotībā esošās iestādes.

Informāciju par līdzdalību programmas uzdevumu izpildē sniedz arī EM, Rīgas domes Labklājības departaments, Rīgas domes Kārtības, drošības un korupcijas novēršanas jautājumu komiteja, Rīgas Pašvaldības policijas, nevalstiskās organizācijas – biedrība „Patvērums „Drošā māja”” un biedrība „Resursu centrs sievietēm „Marta””, Zāļu valsts aģentūra, Tiesībsarga birojs, Iekšlietu ministrijas Informācijas centrs, Starptautiskās Migrācijas organizācijas Rīgas birojs.

Informatīvā ziņojuma mērķis ir informēt Ministru kabinetu par Programmā paredzēto uzdevumu izpildi atbilstoši Programmas 7.sadaļā „Pārskata sniegšanas un novērtēšanas kārtību” minētajam, ka Iekšlietu ministrija kā koordinējošā ministrija apkopo informāciju par Programmas izpildes gaitu un 2014.gadā līdz 1.martam iesniedz informatīvo ziņojumu izskatīšanai MK.

Programmas piektās nodaļas „Galvenie uzdevumi programmas rezultātu sasniegšanai” tabulas 16.punkts nosaka, ka, izvērtējot lietderību, nepieciešamības gadījumā tiek izveidota konsultatīvā padome valsts pārvaldes iestāžu, pašvaldību un nevalstisko organizāciju darbības koordinēšanai cilvēku tirdzniecības novēršanā (turpmāk – programmas uzdevums). Izpildot programmas uzdevumu, tika secināts, ka konsultatīvās padomes vietā labāk būtu izveidot starpinstitūciju darba grupu.

Ar Ministru prezidenta 2010.gada 3.marta rīkojumu Nr.77 tika izveidota darba grupa „Programmas cilvēku tirdzniecības novēršanai 2009.-2013.gadam” īstenošanas koordinēšanai (turpmāk – darba grupa). Darba grupa aktīvās darbības un nozīmīgās lomas rezultātā divas reizes ir piedzīvojusi sastāva pilnveidošanu un paplašināšanu:

- **2011.gada 10.jūnijā ar Ministru prezidenta rīkojumu Nr.207** tika apstiprināta darba grupa precizētā sastāvā.
 - 2012.gada nogalē tika secināts, ka nepieciešams jauns Ministru prezidenta rīkojums par darba grupu, jo notikušas izmaiņas nozaru ministriju un iestāžu personālsastāvā. GRETA (Eiropas Padomes ekspertu grupas cīņai pret cilvēku tirdzniecību) pārstāvji, kas veica sākotnējo novērtēšanu par to, kā Latvija īsteno Eiropas Padomes Konvencijas cīņai pret cilvēku tirdzniecību saistības, un pēc tikšanās ar kompetento ministriju un iestāžu pārstāvjiem Latvijas novērtēšanas vizītes laikā 2012.gada februārī, izteica rekomendāciju paplašināt ar Ministru prezidenta 2011.gada 10.jūnija rīkojumu Nr.207 „Par darba grupu „Programmas cilvēku tirdzniecības novēršanai 2009.-2013.gadam” īstenošanas koordinēšanai” apstiprinātās darba grupas sastāvu un kompetenci, iesaistot darba grupā Tiesībsarga biroja, Kultūras ministrijas un Iekšlietu ministrijas Informācijas centra pārstāvjus. Vienlaikus novērtēšanas vizītes laikā GRETA eksperti izteica rekomendāciju Latvijai veidot augsta līmeņa darba grupu cilvēku tirdzniecības novēršanai, kuras sastāvā būtu ministru prezidents un nozaru ministri. Iekšlietu ministrija izvērtēja Valsts sekretāru sanāksmes 2012.gada 5.aprīļa protokollēmumu (prot. Nr.14 24.§) par administratīvā sloga mazināšanu saistībā ar konsultatīvo padomju personālsastāvu, kas nosaka, ka ministrijām, veicot citus būtiskus grozījumus normatīvajos aktos, paredzēt, ka konsultatīvo institūciju personālsastāvu apstiprina ar attiecīgā ministra rīkojumu, un, ņemot vērā Eiropas Padomes ekspertu izteiktās rekomendācijas, secināja, ka konkrētajā gadījumā ekspertu darba grupas sastāvs būtu apstiprināms ar Ministru prezidenta rīkojumu, tādējādi nodrošinot efektīvu Programmas uzdevumu izpildi, operatīvu informācijas apmaiņu par aktivitātēm cilvēku tirdzniecības novēršanas un apkarošanas jomā un rīcību jautājumos par atbalsta un palīdzības sniegšanu cilvēku tirdzniecības upuriem. Turklāt minētais darba grupas formāts ir pierādījis savu efektivitāti.
- 2013.gada 8.martā ar Ministru prezidenta rīkojumu Nr.85** „Par darba grupu „Programmas cilvēku tirdzniecības novēršanai 2009. – 2013.gadam” īstenošanas koordinēšanai” tika apstiprināta darba grupa precizētā sastāvā ar papildus uzdevumiem.

Šobrīd darba grupā ir iekļauti un aktīvi darbojas pārstāvji no IEM, TM, LM, ĀM, EM, VM, IZM, Ģenerālprokuratūras, Liepājas pilsētas prokuratūras, Tiesībsarga biroja, Rīgas domes, Rīgas pašvaldības policijas, Latvijas Nacionālās bibliotēkas, VP, VRS, PMLP, IEM IC, Patvēruma „Drošā māja”, RCS Marta un starptautiskās organizācijas „Starptautiskā Migrācijas organizācija” Rīgas biroja. Ministru prezidenta izveidotā darba grupa nodrošina starpnozaru pieeju visu jautājumu, kas saistīti ar cilvēku tirdzniecības fenomena izskaušanu, risināšanā.

Kopš darba grupas izveidošanas ir notikušas 13 darba grupas sanāksmes, kuru laikā darba grupas locekļi apmainās ar aktuālo informāciju par Programmas īstenošanas gaitu, normatīvo aktu, kas skar cilvēku tirdzniecības novēršanas jomu, grozījumu izstrādes gaitu,

piemēram, transponējot Direktīvas 2011/36/ES prasības nacionālajos normatīvajos aktos, starptautisko organizāciju un citu starptautisko novērtētāju rekomendācijām Latvijas centienu cilvēku tirdzniecības un apkarošanas uzlabošanai. Darba grupas ietvaros vienmēr ir uzklusīts nevalstiskā sektora viedoklis, ir notikušas diskusijas un īstenoti nevalstiskā sektora priekšlikumi cilvēku tirdzniecības novēršanas un atbalsta cilvēku tirdzniecības upuriem jomā pilnveidošanai.

Atbilstoši 2013.gada 8.marta Ministru prezidenta rīkojuma Nr.85 „Par darba grupu Programmas cilvēku tirdzniecības novēršanai 2009. – 2013.gadam īstenošanas koordinēšanai” 2.3.punktam, kas paredz darba grupai atbilstoši tiesībām un pilnvarām, kuras tās locekļu pārstāvētajām institūcijām noteiktas tiesību aktos, izstrādāt un iesniegt Iekšlietu ministrijā priekšlikumus, lai sagatavotu informatīvo ziņojumu par programmas ieviešanu un politikas plānošanas dokumenta projektu par cilvēku tirdzniecības novēršanu, kā arī piedalīties minēto dokumentu izstrādē, Iekšlietu ministrija izstrādāja un darba grupa saskaņoja „Cilvēku tirdzniecības novēršanas pamatnostādņu 2014. – 2020.gadam” projektu. Ik gadu darba grupas ietvaros veiktā „Programmas cilvēku tirdzniecības novēršanai 2009. – 2013.gadam” īstenošanas analīze tika izmantota „Cilvēktirdzniecības novēršanas pamatnostādņu 2014. – 2020.gadam” izstrādē. MK „**Cilvēku tirdzniecības novēršanas pamatnostādnes 2014. – 2020.gadam**”, kas apstiprinātas ar MK 2014.gada 21.janvāra rīkojumu Nr.29 „**Par Cilvēku tirdzniecības novēršanas pamatnostādņēm 2014. – 2020.gadam**” (<http://likumi.lv/doc.php?id=263902>), atbalstīja MK 2014.gada 14.janvāra sēdē (Prot. Nr.2, 29.§).

2006.gada 26.janvārī Latvijas Republikas Saeima pieņēma un Valsts prezidents izsludināja likumu „Par Konvencijas par bērna tiesībām papildu protokolu par tirdzniecību ar bērniem, bērna prostitūciju un bērna pornogrāfiju”, kas stājās spēkā 2006.gada 10.februārī, ar kuru Konvencijas par bērna tiesībām papildu protokols par tirdzniecību ar bērniem, bērna prostitūciju un bērna pornogrāfiju (turpmāk — Protokols) tiek pieņemts un apstiprināts. Saskaņā ar šī likuma 2.pantu IEM koordinē Protokolā paredzēto saistību izpildi. Saskaņā ar Protokola 12.panta pirmo punktu divu gadu laikā pēc Protokola spēkā stāšanās attiecīgajā Dalībvalstī katra Dalībvalsts iesniedz ANO Bērnu tiesību komitejai ziņojumu, sniedzot visaptverošu informāciju par pasākumiem, kurus tā ir veikusi, lai īstenotu Protokola noteikumus. 2010.gada 24.novembrī IEM uzsāka darbu pie Latvijas Republikas sākotnējā ziņojuma par Konvencijas par bērna tiesībām papildu protokola par tirdzniecību ar bērniem, bērna prostitūciju un bērna pornogrāfiju izpildi no 2006.gada līdz 2010.gadam¹ sagatavošanas (turpmāk – Ziņojums). Ziņojums izstrādāts sadarbībā ar TM, IZM, LM, VBTAI, Ģenerālprokuratūru, VDI, NVA, VP, VRS, Rīgas domes Labklājības departamentu, RPP, IEM IC, PMLP, Tiesībsarga biroju un ĀM. 2013.gada 3.janvārī MK apstiprināja Ziņojumu. Ziņojums angļu valodā 2013.gada 1.martā iesniegts ANO Bērnu tiesību komitejā. Ziņojumā ir analizēti un detalizēti aprakstīti vispārējie pasākumi Protokola īstenošanai, bērnu tiesību aizsardzības pamatprincipi, mērķa grupu un sabiedrības informatīvie un izglītojošie pasākumi, speciālistu apmācības, analizēta Latvijas Republikas normatīvo aktu atbilstība Protokola prasībām, tādējādi tika veikts plašs novērtēšanas darbs, kas deva iespēju novērtēt sasniegtos rezultātus, to atbilstību starptautisko normatīvo aktu prasībām, konstatēt trūkumus un problēmas.

2011.gadā GRETA (Eiropas Padomes Ekspertu darbības grupa pret cilvēku tirdzniecību) uzsāka izvērtēšanas procesu, kā Latvija īsteno Eiropas Padomes Konvencijas cīņai pret cilvēku tirdzniecību saistības. 2012.gada februārī notika valsts novērtēšanas vizīte, kuras laikā GRETA eksperti tikās ar darba grupas Programmas īstenošanas koordinēšanai

¹ mk.gov.lv/doc/2005/IEMKonv_281112_CRC_OP.2825.docx (pēdējo reizi skatīts 06.02.2014.)

locekļiem, Latvijas kompetento valsts un pašvaldības iestāžu un nevalstiskā sektora pārstāvjiem, kuri nodarbojas ar cilvēku tirdzniecības novēršanas un apkarošanas jautājumiem. GRETA ir sagatavojuši ziņojumu par Eiropas Padomes Konvencijas cīņai pret cilvēku tirdzniecības saistību īstenošanu Latvijā, kas tika apstiprināts GRETA 15.sanākmē, kas notika 2012.gada 26.- 30.novembrī. GRETA ziņojums kopā ar Latvijas valdības komentāriem tika publicēts Eiropas Padomes interneta mājas lapā 2013.gada 31.janvārī². Šis ziņojums ir neatkarīgs un objektīvs Latvijas centieni cilvēku tirdzniecības novēršanā un apkarošanā novērtējums. IEM izmantoja ziņojumā paustās rekomendācijas par pamatu jaunā politikas plānošanas dokumenta par cilvēku tirdzniecības novēršanu izstrādē.

I. PROGRAMMAS APAKŠMĒRĶIS: UZLABOT SABIEDRĪBAS IZGLĪTĪBAS LĪMENI PAR CILVĒKU TIRDZNIECĪBU

1. Programmas apakšmērķa – uzlabot sabiedrības izglītības līmeni par cilvēku tirdzniecību sasniegšanai, Programmas ietvaros tiek izšķirti divi galvenie preventīvo pasākumu virzieni:

1.1.cilvēku tirdzniecības problēmas aktualizēšana sabiedrībā gan ar interneta vides, gan informatīvo kampaņu un informatīvo materiālu palīdzību, tā paaugstinot sabiedrības zināšanu līmeni par cilvēku tirdzniecības riskiem un palīdzības iespējām;

1.2.izglītojošo pasākumu organizēšana speciālistiem, tādējādi vairojot viņu izpratni par cilvēku tirdzniecību, viņu lomu cilvēku tirdzniecības novēršanā, kā arī pilnveidojot prasmes atpazīt iespējamās upurus.

Preventīvo pasākumu īstenošana tiek atzīta par īpaši nozīmīgu cilvēku tirdzniecības problēmas veiksmīgākai risināšanai.

2. Programmas īstenošanas laikā nozaru ministrijas nav organizējušas informatīvās kampaņas par cilvēku tirdzniecības jautājumiem, kas būtu finansētas no valsts budžeta līdzekļiem. Programmā nebija paredzēts valsts finansējums regulāru sabiedrības informēšanas pasākumu īstenošanai un šī uzdevuma īstenošana pamatā tika balstīta uz NVO iespējām piesaistīt papildus finansējumu. Pārskata periodā NVO īstenojušas vairāk kā 20 projektus, piesaistot komersantu, fondu un Rīgas domes finansējumu 242 558 euro apmērā:

- Informatīvā kampaņa „Fiktīvas laulības – slazds!” (Patvērums „Drošā māja”, 2009. – 2010.gads);
- Projekts „Tiesībsargājošo iestāžu sadarbības apmācība” (Starptautiskās Migrācijas organizācijas Rīgas birojs, 2010.gads);
- Sociālā kampaņa „Nopērc meiteni – izglāb valsti!” (RCS Marta, 2010.gads);
- Projekts „Maini tradicionālās dzimumu lomas – novērs cilvēku tirdzniecību!” (RCS Marta”, 2010.gads)
- Konference „Valsts un NVO sadarbība cilvēku tirdzniecības mazināšanā”- (Patvērums „Drošā māja”, 2010.gads);
- Starptautiska konference „Stop Trafficking and Stand for Health!” (RCS Marta, 2010.gads);
- Informatīvā kampaņa „Fiktīvas laulības – slazds!” (Patvērums „Drošā māja”, 2011.gads);
- Preses konference „2011.gadā Latvijas līgavas ir strauji palielinājušas cilvēku tirdzniecības upuru skaitu” (Patvērums „Drošā māja”, 2011.gads);
- Projekts „Atver acis” (projekts bibliotekāru izglītošanai) (Patvērums „Drošā māja”, 2011.gads);

² http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/trafficking/Docs/Monitoring/Country_Reports_en.asp (pēdējo reizi skatīts 06.02.2014.)

- Konference „Preventīvie pasākumi cilvēku tirdzniecības mazināšanā” (Patvērums „Drošā māja”, 2011.gads);
 - Projekts „Be Aware! – Promoting Human Trafficking” (Patvērums „Drošā māja”, 2011.gads – 2012.gads);
 - Projekts „Pārdota brīvība” (Patvērums „Drošā māja”, 2012.gads);
 - Projekts „Cilvēks nav pārdošanai!” (Patvērums „Drošā māja”, 2012.gads);
 - Preses konference „Latvijas iedzīvotāju emigrācija palielina fiktīvo laulību un piespiedu darba gadījumu skaitu” (Patvērums „Drošā māja”, 2012.gads);
 - Informatīvā kampaņa pret cilvēku tirdzniecību Dublinas lidostā (pasažieri, kuri ielidoja ar reisu no Rīgas, tika informēti par cilvēku tirdzniecību fiktīvo laulību un piespiedu darba nolūkā) (Patvērums „Drošā māja” sadarbībā ar Īrijas latviešu nacionālo padomi un Latvijas Republikas vēstniecības Īrijā, 2012.gads);
 - Projekts „Pārdota brīvība 2 (Patvērums „Drošā māja”, 2013.gads);
 - Informatīvā kampaņa „Esi zinošs – novērs cilvēku tirdzniecību” (Patvērums „Drošā māja”, 2013.gads);
 - Projekts „Choose Your Freedom” (Patvērums „Drošā māja”, 2013.gads);
 - Projekts „Choose Your Freedom II” (2013.gads);
 - Projekts „Biedrības „Patvērums „Drošā māja”” darbības atbalsta programma cilvēku tirdzniecības mazināšanai Latvijā” (Patvērums „Drošā māja”, 2013.gads);
 - 7.Eiropas dienas pret cilvēku tirdzniecību informatīvā diena „Prostitūcija = cilvēku tirdzniecība” (RCS Marta, 2013.gads);
 - OAK fonda atbalstīts projekts „Sargā sevi, sargā līdzbiedrus” (RCS Marta, 2013.gads).
3. ĀM valsts budžeta ietvaros un atbilstoši ĀM un tās struktūrvienību darba uzdevumiem informē sabiedrību par drošu ceļošanu uz ārvalstīm, kā ietvaros tiek sniegta informācija arī par cilvēku tirdzniecības, darba ekspluatācijas un fiktīvo laulību riskiem, par iespējām ārvalstīs saņemt konsulāro palīdzību un rīcību nonākot ārkārtas situācijā ārvalstīs, kā arī par iespējām reģistrēties Konsulārajā reģistrā.
 4. ĀM katru gadu organizē konsulāro amatpersonu mācības, kurās pieaicinātie eksperti informē par cilvēku tirdzniecības tendencēm un apkarošanu, par palīdzības sniegšanas iespējām personām, kuras cietušas no cilvēku tirdzniecības.
 5. VP kopš 2009.gada septembra sākuma katru gadu īsteno akciju „Drošības dienas skolās”, kuras ietvaros citu preventīvo pasākumu starpā par tiesisko audzināšanu skolēni tiek informēti un izglītoti par riska faktoriem un draudiem, kas saistīti ar cilvēku tirdzniecību. Akcijā tiek iesaistītas gan pirmskolas izglītības iestādes, gan pamatizglītības un vidējās izglītības iestādes, gan speciālās un profesionālās ievirzes izglītības iestādes visā Latvijas teritorijā.
 6. Laika posmā no 2009.gada līdz 2013.gadam VPK ir nodrošinājuši vairāku mācību/semināru īstenošanu par tēmām, kas ir cieši saistītas ar cilvēku tirdzniecības jautājumiem, tostarp par bērnu tiesību aizsardzību, noziedzīgiem nodarījumiem pret tikumību un dzimumneaizskaramību, cietušā pratināšanas psiholoģiskās īpatnības, policijas darbinieka rīcība gadījumos, kas saistīti ar vardarbību ģimenē, cilvēktiesību ievērošanas policijas darbā. Kopš 2009.gada VPK dažādus ar cilvēku tirdzniecības jautājumiem saistītos kursus apmeklējušas 1297 VP amatpersonas.
 7. VRK īpaša uzmanība tiek pievērsta arī topošo robežsargu izglītošanai par cilvēku tirdzniecības jautājumiem. 2013.gadā VRK Profesionālās tālākizglītības programmas „Robežapsardze” mācību priekšmetā „Tiesību un likumdošanas pamati” tēmā „Krimināltiesības” tika iekļauta apakštēma par cilvēku tirdzniecības apkarošanu, un Pirmā

līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programmas „Robežapsardze” mācību kursā „Krimināltiesības” tika iekļauta tēma „Cilvēku tirdzniecības novēršana un apkarošana”.

8. Kopš 2010.gada tiek veikts apjomīgs Rīgas pašvaldības sociālo darbinieku, skolu sociālo pedagogu un pašvaldības policistu izglītošanas darbs par cilvēku tirdzniecības jautājumiem. Rīgas domes Labklājības departaments mērķtiecīgu pašvaldības darbinieku izglītošanu ir izvirzījis par prioritāti, kuras īstenošanai ik gadu Rīgas dome piešķir finansējumu no Rīgas sabiedriskās kārtības uzturēšanas fonda (2010.gadā – 2774.60 *euro*, 2011.gadā – 2988 *euro*, 2012.gadā – 3643 *euro*, 2013.gadā – 3273 *euro*). Četru gadu laikā mācību kursus ir apmeklējuši 296 Rīgas pašvaldības darbinieki (2010.gadā – 60 sociālie darbinieki, 2011.gadā – 60 Rīgas sociālo institūciju vadītāji un sociālie darbinieki, 2012.gadā – 25 sociālie darbinieki, 50 skolu sociālie pedagogi, 20 pašvaldības policisti, 2013.gadā – 20 pašvaldības policisti, 61 – Rīgas Sociālā dienesta darbinieki, sociālie pedagogi, sociālo aprūpes iestāžu un Labklājības departamenta sadarbības iestāžu darbinieki). Rīgas dome vairākkārt ir izdevusi informatīvo bukletu „Cilvēku tirdzniecības novēršana” latviešu un krievu valodā, kuri tiek izplatīti speciālistu un skolēnu semināros, pašvaldību sociālajos dienestos, Latvijas Republikas vēstniecībās Lielbritānijā, Īrijā un Kiprā, Ārlietu ministrijas Konsulārā departamenta apmeklētāju telpās un iespējami plaši ne tikai Rīgas pašvaldībā, bet visā Latvijas teritorijā. Bukleta izgatavošanai četru gadu laikā Rīgas dome piešķirusi finansējumu 3573 *euro*. Informatīvā bukleta mērķis ir informēt sabiedrību par cilvēku tirdzniecības riskiem, draudiem un palīdzības iespējām, ja persona ir kļuvusi par cilvēku tirdzniecības upuri.
9. Programmas īstenošanas gaitā ir secināts, ka vairāk cilvēku tirdzniecības riskam ir pakļautas personas, kas saņēmušas ārpusģimenes aprūpi specializētajās aprūpes iestādēs, tāpēc pēdējos gados īpaša uzmanība tiek pievērsta šīs paaugstinātā riska grupas informēšanai un izglītošanai. Patvēruma „Drošā māja” sadarbībā ar Rīgas domi, iesaistot Latvijas vēstniecības Īrijā padomnieci Viju Bušu, ir īstenojusi izglītojošas aktivitātes specializētajās bērnu aprūpes iestādēs, informējot bērnus par cilvēku tirdzniecības riskiem, īpaši par fiktīvo laulību piedāvājumu sekām, kā arī izglītojot sociālo iestāžu vadītājus un pedagogus par šīm problēmām.
10. Lai uzlabotu komersantu, kas sniedz darbiekārtošanas pakalpojumus, kontroli un uzraudzību un lai mazinātu cilvēku tirdzniecības un darbiekārtošanas pakalpojumu sniedzēju negodprātīgas rīcības riskus, 2011.gada 12.augustā ir stājušies spēkā Ministru kabineta 2011.gada 9.augusta noteikumi Nr.618 „Grozījumi Ministru kabineta 2007.gada 3.jūlija noteikumos Nr.458 „Komersantu – darbiekārtošanas pakalpojumu sniedzēju – licencēšanas un uzraudzības kartība””. Minētie Ministru kabineta noteikumu grozījumi cita starpā nosaka kārtību, kādā darbiekārtošanas pakalpojuma sniedzējs var pieprasīt maksu no darba meklētāja par sniegto pakalpojumu un ar to saistītām izmaksām. Tāpat, pamatojoties uz tiesībsargājošo iestāžu vai ārvalstu kompetento institūciju iesniegtajiem dokumentiem par iespējamiem noziedzīgajiem nodarījumiem, gadījumos, kad ir aizdomas par būtiskiem darba meklētāja tiesību pārkāpumiem, Nodarbinātības valsts aģentūra ir tiesīga pieņemt lēmumu par licences darbības apturēšanu uz laiku līdz sešiem mēnešiem. Tas savukārt izslēdz iespēju, ka komersanta pretlikumīgā rīcība var radīt būtisku apdraudējumu un kaitējumu darba meklētājam, kā arī izraisīt iespējamās cilvēku tirdzniecības, nelegālas nodarbinātības vai krāpniecības risku.

11. NVA, kuras mērķis ir īstenot valsts politiku bezdarba samazināšanas un bezdarbnieku, darba meklētāju un bezdarba riskam pakļauto personu atbalsta jomā, savā mājas lapā (www.nva.gov.lv) regulāri ievieto aktuālo informāciju par uzņēmumiem, kuri saņēmuši NVA izsniegto licenci darbiekārtošanas pakalpojumu sniegšanai, par valstīm un darbiekārtošanas pakalpojumu veidiem, kuros attiecīgais uzņēmums ir tiesīgs sniegt pakalpojumus darba meklētājiem. Informējot sabiedrību, NVA veic preventīvas darbības darba meklētāju likumisko interešu aizsardzībai un aicina neizmantot nelicencētu darbiekārtošanas pakalpojumu sniedzēju pakalpojumus. NVA mājas lapā darba meklētāji var atrast informāciju arī par tiem darbiekārtošanas pakalpojumu sniedzējiem, kuriem anulētas licences darbiekārtošanas pakalpojumu sniegšanai. Lai pārliecinātos, ka darbiekārtošanas pakalpojumu sniedzēji darbojas atbilstoši tiem izsniegtajām licencēm, NVA darbinieki regulāri seko līdzi šo uzņēmumu mājas lapās ievietotajai informācijai par darbiekārtošanas pakalpojumu sniedzēju sniegtajiem pakalpojumiem, pārliecinoties, vai tie piedāvā darbiekārtošanas pakalpojumus licencē noteiktajā valstī (valstīs) un noteiktajā veidā. Atbilstoši Ministru kabineta 2007.gada 3.jūlija noteikumiem Nr.458 „Komersantu – darbiekārtošanas pakalpojumu sniedzēju – licencēšanas un uzraudzības kārtība” NVA pieprasa informāciju no darbiekārtošanas uzņēmumiem par to, vai ārvalstu sadarbības partneri ir tiešie darba devēji vai darbiekārtošanas pakalpojumu sniedzēji, tādējādi sekojot līdzi Latvijas Republikas darba meklētāju tālākai plūsmai ārvalstī.

Avots: NVA interneta vietne. Informācija par komersantiem – darbiekārtošanas pakalpojuma sniedzējiem. Anulēto licenču reģistrs. Pieejams šeit: http://www.nva.gov.lv/docs/17_52bd89ed384c29.49014492.xls (aplūkots 31.01.2014.)

Pamats	Gads				
	2009	2010	2011	2012	2013
Komersants nav pildījis Ministru kabineta 2007.gada 3.jūlija noteikumos Nr.458 „Komersantu-darbiekārtošanas pakalpojumu sniedzēju – licencēšanas un uzraudzības kārtība” noteiktos pienākumus, radot būtisku apdraudējumu vai kaitējumu darbiekārtošanas pakalpojumu saņēmēja likumīgajām interesēm, vai lēmumā par licences darbības apturēšanu noteiktajā termiņā nav novērsis konstatētos pārkāpumus	23	2	7	11	6
Komersants neatbilst licences saņēmējam izvirzītajām prasībām (t.sk. gadījumi, kad konstatēta nekvalitatīva darbiekārtošanas pakalpojumu sniegšana)	8	5	2	0	6
Komersants darbiekārtošanas pakalpojumu sniegšanu ir izbeidzis vai pārtraucis uz laikposmu, kas ir ilgāks par gadu, vai no pārskatiem par darbiekārtošanas pakalpojumu sniegšanu atkārtoti secināms, ka darbiekārtošanas pakalpojumi netiek sniegti	0	0	2	3	6
Komersants iesniedzis iesniegumu par izsniegtās licences anulēšanu	5	0	0	2	8

12. Ņemot vērā, ka Latvijā prostitūcija ir atzīta par cilvēku tirdzniecības risku, RPP veic preventīvo darbu, kontrolējot prostitūcijas ierobežošanas nacionālā regulējuma ievērošanu, vienlaikus vērstoties pret seksuālo pakalpojumu piedāvājumu un pieprasījumu. Veicot regulāras sabiedrībā iecienītu izklaižu vietu (deju klubu, kafejnīcu, bāru u.tml.) pārbaudes (2011.gadā – 283 reidi, 2012.gadā – 1362 reidi, 2013.gadā – 1482 reidi), RPP pārbauda arī tur sastopamo personu identitāti. Piemērojot RPP rīcībā esošos personu datu identitātes kontroles mehānismus, cilvēku tirdzniecības gadījumi pārskata periodā konstatēti netika. Veicot prostitūcijas ierobežošanas noteikumu ievērošanas kontroli, reidu laikā tiek pārbaudīta saņemtā informācija arī par dzīvojamās telpās (privātajos dzīvokļos) sniegtajiem seksuāla rakstura pakalpojumiem, neievērojot normatīvajos aktos noteiktos ierobežojumus. RPP darbinieki par prostitūcijas ierobežošanas noteikumu pārkāpšanu sastāda administratīvā pārkāpuma protokolus saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 174.⁴pantu (2011.gadā – 26 protokoli, 2012.gadā – 142 protokoli, 2013.gadā – 59 protokoli).

13. Latvija ir atzinusi fiktīvās laulības, ko noslēdz starp kādas dalībvalsts pilsoni vai trešās valsts pilsoni, kurš likumīgi pastāvīgi uzturas kādā dalībvalstī, un kādu trešās valsts pilsoni, un to vienīgais mērķis ir apiet noteikumus par trešo valstu pilsoņu iebraukšanu un uzturēšanos un iegūt uzturēšanās atļauju vai pilnvaru dzīvot kādā dalībvalstī³, par cilvēku tirdzniecības risku. Lai mazinātu piedāvājumu un pieprasījumu pēc līgavām un līgavaiņiem no Latvijas fiktīvo laulību noslēgšanai, 2013.gada 1.aprīlī spēkā stājās jauns Krimināllikuma pants – 285.² pants. Ļaunprātīga nodrošināšana ar iespēju likumīgi iegūt tiesības uzturēties Latvijas Republikā, citā Eiropas Savienības dalībvalstī, Eiropas Ekonomikas zonas valstī vai Šveices Konfederācijā, kas paredz kriminālatbildību par fiktīvo laulību organizēšanu un personu vervēšanu šādām laulībām. Kriminalizējot un apkarojot jebkādu rīcību, kas veicina fiktīvu laulību noslēgšanu, bez nolūka izveidot ģimeni, tiek sasniegts galvenais mērķis – novērsta organizētās noziedzības attīstība un nekontrolējamās imigrācijas plūsmas palielināšanās. Piemērojot jauno Krimināllikuma 285.² pantu, no 2013.gada 1.aprīļa līdz 2013.gada 31.decembrim valstī ir uzsākti pieci kriminālprocesi.
14. Kopš 2011.gada veiktā Latvijas vēstniecības Īrijā pētījuma par potenciālo un esošo fiktīvo laulību dalībniekiem, kuru nodoms ir bijis reģistrēt laulību Īrijā ar trešo valstu pilsoņiem, vai kuri vērsušies vēstniecībā pēc konsulārās palīdzības un citu iemeslu dēļ, saistītu ar trešo valstu pilsoņiem noslēgtām laulībām un uzturēšanās atļauju iegūšanu ES teritorijā, rezultāti liecina, ka Latvijas pilsones fiktīvās laulībās tiek iesaistītas ar viltu, vai izmantojot viņu sociālo neaizsargātību un ievainojamību.
15. ANO Cilvēktiesību padomes Vispārējās periodiskā pārskata darba grupas 12.sesijā Latvija ierosināja Īrijai veikt izmaiņas Civilstāvokļa aktu likumā, lai laulību reģistrētājiem un policijas pārstāvjiem tiktu dotas pilnvaras apturēt fiktīvo laulību noslēgšanu. Tāpat Latvija puda uzskatu, ka nepieciešams veikt grozījumus Īrijas tiesību aktos, paredzot kriminālatbildību fiktīvo laulību organizatoriem, nosakot, ka fiktīvo laulību upuri ir atzīstami par cilvēku tirdzniecības upuriem. Rekomendācijas Īrija akceptēja 2012.gada 15.martā, taču pagaidām attiecīgi grozījumi Īrijas normatīvajos aktos nav izdarīti.
16. Kopš 2006.gada 1.februāra VBTAI, kas nodrošina normatīvo aktu ievērošanas uzraudzību un kontroli bērnu tiesību aizsardzības un bāriņtiesu darbības jomā, darbojas bezmaksas bērnu uzticības tālrunis ar numuru 116111, kura darbības mērķis ir palīdzēt bērniem, kas nonākuši sev sarežģītās dzīves situācijās. Līdz ar to jebkurai personai ir iespēja papildus ziņot par bērnu tiesību un interešu apdraudējumu, tai skaitā par bērnu tirdzniecības gadījumiem. VBTAI darbinieki pēc šādas informācijas izvērtēšanas, nodod kompetentajām iestādēm to tālākai izskatīšanai. Tāpat personām ir iespēja ziņot par iespējamiem bērnu tiesību pārkāpumiem, t.sk. bērnu tirdzniecības gadījumiem, e-konsultāciju veidā VBTAI tīmekļa vietnē (http://www.bti.gov.lv/lat/lietotaju_ertibam/uzdod_jautajumu).

II. PROGRAMMAS APAKŠMĒRĶIS: CILVĒKU TIRDZNIECĪBAS UPURIEM NODROŠINĀT ATBALSTA PAKALPOJUMUS

17. Apakšmērķa sasniegšanai Programma paredz, ka atbalsta pakalpojumu uzlabošana galvenokārt tiks panākta ar normatīvo aktu pilnveidošanu, kā arī valsts finansētās sociālās rehabilitācijas nodrošināšanu identificētajiem cilvēku tirdzniecības upuriem.

³ Padomes 1997. gada 4. decembra Rezolūcija par pasākumiem fiktīvu laulību apkarošanai (97/C 382/01)

18. Nozares NVO, kas strādā ar cilvēku tirdzniecības upuriem un cilvēku tirdzniecības mazināšanas un iespējamās izskaušanas jautājumiem, regulāri tiek iesaistītas tiesiskā regulējuma pilnveidošanā. Tāpat, uzlabojot pakalpojuma kvalitāti, tiek mazināta arī atkārtotas reviktimizācijas iespēja. Tieši NVO ir vieni no galvenajiem sadarbības partneriem sociālās rehabilitācijas pakalpojumu cilvēku tirdzniecības upuriem kvalitātes un efektivitātes uzlabošanā.
19. Kopš 2009.gada ir veikti būtiski normatīvo aktu grozījumi, izpildot Programmas otrās sadaļas „Normatīvo aktu pilnveidošana” uzdevumus, kā arī ņemot vērā aktuālo situāciju valstī atbalsta sniegšanas cilvēku tirdzniecības upuriem jomā, un pārņemot Direktīvas 2011/36/ES prasības nacionālajos normatīvajos aktos:
- 2009.gada 1.decembrī spēkā stājušies grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā nosakot, ka tiesības saņemt sociālo rehabilitāciju ir cilvēku tirdzniecības upurim, kas ir ES pilsonis (t.sk. Latvijas), un viņa pavadībā esošam nepilngadīgam bērnam.
 - Kopš 2009.gada 7.oktobra Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā iestrādāts tiesiskais regulējums – 172.³pants „Bērna nelikumīga iesaistīšana pasākumos”, kas paredz, ka par bērna iesaistīšanu skaistumkonkursā vai citā pasākumā, kurā tiek vērtēts vienīgi viņa ārējais izskats, tiek uzlikts naudas sods fiziskajām personām no trīssimt piecdesmit līdz septiņsimt *euro*, bet juridiskajām personām — no septiņsimt līdz divtūkstoš simt *euro*, un par tādu normatīvo aktu pārkāpšanu, kuri nosaka kārtību, kādā bērni iesaistāmi aktivitātēs (pasākumos), kas saistītas ar ārējā izskata demonstrēšanu, izsaka brīdinājumu vai uzliek naudas sodu fiziskajām personām no simt četrdesmit līdz trīssimt piecdesmit *euro*, bet juridiskajām personām — no trīssimt piecdesmit līdz tūkstoš četrsimt *euro*.
 - Grozījumi Ministru kabineta 2005.gada 27.septembra noteikumos Nr.729 „Noteikumi par speciālu zināšanu apguves kārtību bērnu tiesību aizsardzības jomā un šo zināšanu saturu” izstrādāti 2013.gadā. 2013.gada 1.augustā grozījumu projekts izsludināts VSS, 2013.gada 14.oktobrī – izskatīts MKK.
 - Lai pastiprinātu darba devēju atbildību par normatīvo aktu prasību ievērošanu attiecībā uz viņu uzaicinātajiem viesstrādniekiem, LM izstrādāja grozījumus vairākos normatīvajos aktos:
 - Darba likumā – paredzot darba devējiem personu, kuras nav tiesīgas ieceļot un uzturēties Latvijas Republikā, nodarbināšanas aizliegumu un nosakot darba devēju pienākumus saistībā ar šo aizliegumu;
 - Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā – paredzot darba devējiem administratīvo atbildību par personu, kuras nav tiesīgas uzturēties Latvijas Republikā, nodarbināšanu, kā arī paredzot darbaspēka nodrošināšanas pakalpojumu saņēmējam administratīvo atbildību par darba aizsardzību regulējošo normatīvo aktu pārkāpšanu;
 - KL – atsevišķos gadījumos paredzot darba devējiem kriminālatbildību par personu, kuras nav tiesīgas uzturēties Latvijas Republikā, nodarbināšanu, tai skaitā, atbildību par personas nodarbināšanu, ja nodarbināts nepilngadīgais vai ja persona nodarbināta īpaši ekspluatējošos darba apstākļos, vai ja apzināti nodarbināts cilvēku tirdzniecības upuris;
 - likumā „Par valsts sociālo apdrošināšanu” – paredzot pienākumu darba devējiem, kuri ir nodarbinājuši personu, kura nav tiesīga ieceļot un uzturēties Latvijas Republikā, pienākumu veikt valsts obligātās sociālās apdrošināšanas iemaksas par visu šīs personas nodarbināšanas laiku vai trīs mēnešu periodu, ja patieso nodarbināšanas ilgumu noteikt nav iespējams;
 - Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda regulējošajos normatīvajos aktos, nosakot aizliegumu darba devējiem, kuri ir nodarbinājuši personu, kura nav tiesīga uzturēties Latvijas Republikā, uz

noteiktu laiku saņemt šādu finansējumu, kā arī atmaksāt līdzšinēji saņemto finansējumu, ja tiek konstatēts, ka darba devējs ir nodarbinājis personu, kas nav tiesīga uzturēties Latvijas Republikā (Finanšu ministrija izstrādā minētos normatīvos aktus).

- 2013.gada 3.oktobrī likumprojekts „Grozījumi Darba likumā” pieņemts pirmajā lasījumā Saeimā. Ar grozījumiem tiek paredzēts, ka gadījumā, ja darbinieks ir ārzemnieks, kurš pietiekamā līmenī nepārvalda valsts valodu, darba devēja pienākums ir rakstveidā informēt darbinieku viņam saprotamā valodā par darba līguma noteikumiem.
- 2012.gada 1.janvārī stājās spēkā grozījumi Ministru kabineta 2006.gada 31.oktobra noteikumos Nr.889 „Noteikumi par kārtību, kādā cilvēku tirdzniecības upuri saņem sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, un kritērijiem personas atzīšanai par cilvēku tirdzniecības upuri”. Galvenā grozījumu būtība ir:
 - no 2012.gada 1.janvāra lēmumu par sociālās rehabilitācijas pakalpojuma piešķiršanu personai, kura cietusi no cilvēku tirdzniecības, pieņem Sociālās integrācijas valsts aģentūra (iepriekš kopš 2009.gada 1.jūlija šo lēmumu pieņēma LM). Minētā aģentūra ir LM pakļautībā esoša iestāde, kura līdz ar grozījumiem Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā ar 2012.gada janvāri pārņēma Labklājības ministrijas kompetencē esošo sociālās rehabilitācijas pakalpojumu koordinēšanu;
 - precizēta MK noteikumu redakcija, kura noteica kārtību, kādā personai, kura atrodas ārzemēs, piešķirams sociālās rehabilitācijas pakalpojums. Minētie grozījumi veidoti, reaģējot uz 2011.gada vasarā notikušu situāciju, kad esošais normatīvais regulējums liedza iespēju iespējamam cilvēku tirdzniecības upurim finansēt atgriešanos Latvijā. Līdz ar minēto grozījumu stāšanos spēkā sociālās rehabilitācijas pakalpojumu var piešķirt ne vairs uz ārvalstīs izdotas tiesībaizsardzības institūcijas izziņas pamata, bet gan pamatojoties uz „ārvalsts tiesībaizsardzības institūcijas izziņu, ka uzsākts kriminālprocess vai tiek veiktas citas darbības, kas var būt par pamatu tam, lai speciālistu komisija pieņemtu lēmumu, ka persona atbilst cilvēku tirdzniecības upura kritērijiem”. Šāda noteikumu redakcija ļaus daudz vairāk gadījumos palīdzēt Latvijas pilsoņiem ārvalstīs;
 - Sākot ar 2013.gada 1.janvāri cilvēku tirdzniecības upuriem pieejamais atbalsts ir paplašināts, nodrošinot iespēju turpmāk ne vien saņemt sociālās rehabilitācijas pakalpojumu par valsts budžeta līdzekļiem 180 dienu apjomā, bet arī atbalsta pakalpojumus saistībā ar uzsākto kriminālprocesu, kurā cilvēku tirdzniecības upuris piedalās kā cietušais vai liecinieks. Šiem klientiem turpmāk būs iespēja saņemt tādus pakalpojumus kā psihosociāla palīdzība un atbalsts (t.sk. individuālas jurista, sociālā darbinieka, psihologa konsultācijas), tulka pakalpojumi, palīdzība juridisko dokumentu noformēšanā, nepieciešamības gadījumā arī pārstāvība tiesā, nepārsniedzot 150 stundas gadā (visa pakalpojumu kursa laikā). Tiem pakalpojuma saņēmējiem, kas nesaņems atbalsta pakalpojumus kriminālprocesa laikā, būs iespēja saņemt piecas konsultācijas pēc sociālās rehabilitācijas kursa pabeigšanas. Tāpat nepieciešamības gadījumā tiks nodrošinātas piecas konsultācijas cilvēku tirdzniecības upura nepilngadīgajiem ģimenes locekļiem. Nepieciešamības gadījumā tiek organizēta arī cilvēku tirdzniecības upura vai potenciālā upura, kurš atrodas ārvalstī, kā arī viņa nepilngadīgo bērnu, ja tie atrodas kopā ar upuri vai potenciālo upuri, nokļūšana līdz sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanas vietai. Ja cilvēku tirdzniecības upuris vai potenciālais upuris nav spējīgs patstāvīgi ceļot, tiek organizēta arī upura vai potenciālā upura un viņa pavadībā esošā nepilngadīgā bērna pavadīšana no ārvalsts līdz sociālās rehabilitācijas

pakalpojumu sniegšanas vietai.

- Grozījumi arī pilnveido līdzšinējo kārtību, kādā persona tiek atzīta par cilvēku tirdzniecības upuri, nosakot, ka personas atbilstību cilvēku tirdzniecības upura kritērijiem, speciālistu komisija ir tiesīga veikt arī bez novērtējamās personas klātbūtnes, izmantojot elektroniskos saziņas līdzekļus.
- Grozījumi Ministru kabineta 2003.gada 3.jūlija noteikumos Nr.291 „Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem” tika veikti 2012.gadā (stājās spēkā 2012.gada 15.decembrī), kas precizē sociālo pakalpojumu cilvēku tirdzniecības upuriem sniedzēja pienākumus pakalpojumu sniegšanā.

20. Lai ieviestu Direktīvas 2011/36/ES prasības, TM tika izveidota darba grupa, kurā piedalījās pārstāvji no Ģenerālprokuratūras, IEM, VP, LM, Rīgas apgabaltiesas, Latvijas zvērinātu advokātu padomes, Juridiskās palīdzības administrācijas, Patvēruma „Droša Māja”, RCS Marta. Darba grupa izvērtēja Krimināllikuma un Kriminālprocesa likuma regulējuma atbilstību Direktīvas prasībām un izstrādāja nepieciešamos grozījumus šajos normatīvajos aktos.

- Atbilstoši grozījumiem Krimināllikumā ietvertā cilvēku tirdzniecības definīcija papildināta ar jaunu ekspluatācijas formu – piespiešana izdarīt noziedzīgus nodarījumus. Ar piespiešanu izdarīt noziedzīgus nodarījumus jāsaprot gadījumi, kad cilvēku tirdzniecības upuris tiek piespiests izdarīt noziedzīgu nodarījumu - pārdot narkotikas, veikt kabatas zādzības, vervēt jaunus upurus u.tml.
- Savukārt pantā, kas paredz atbildību par cilvēku tirdzniecību ietvertas papildus kvalificējošas pazīmes – cietušā dzīvības apdraudējums un sevišķa cietusība. Cietušā dzīvības apdraudējums konstatējams gadījumos, kad cilvēku tirdzniecības upuris tiek pakļauts apstākļiem, kas rada draudus personas dzīvībai. Piemēram, situācija kad cilvēku tirdzniecības upuri tiek pārvadāti slēgtā konteinerā, kur viņi ir cieši saspiesti kopā un trūkst gaisa. Ir skaidrs, ka šādos apstākļos var izdzīvot tikai neilgu laika posmu un pastāv risks, ka šādos apstākļos cilvēks var nomirt.
- Krimināllikumā noteikts garāks noilguma termiņš smagiem vai sevišķi smagiem noziegumiem pret nepilngadīgas personas tikumību un dzimumneaizskaramību. Noilgums noteikts divdesmit gadi no iepriekšminētā nozieguma izdarīšanas dienas, jo šādu termiņu uzskata par pietiekami ilgu, lai persona izlemtu, vai viņa vēlas ziņot par noziegumu tiesību aizsardzības iestādēm.
- Kriminālprocesa likumā paredzēts, ka nepilngadīgos, kas cietuši cilvēku tirdzniecībā, vajadzības gadījumā var pratināt, piemēram, ar videokonferences vai psihologa starpniecību.
- Tāpat izmaiņas paredz iespēju īpašos gadījumos atbrīvot no kriminālatbildības cilvēku tirdzniecībā cietušo, ja persona izdarījusi noziedzīgu nodarījumu laikā, kad bija pakļauta cilvēku tirdzniecībai, ja viņa tika piespiesta izdarīt šo noziedzīgu nodarījumu. Ar piespiešanu būtu jāsaprot ne tikai gadījumi, kad pret personu pielietots fizisks spēks. Tas attiecas arī uz gadījumiem, kad radīti tādi apstākļi, ka personai objektīvi nav rīcības brīvības. Piemēram, personai ir atņemti dokumenti, viņa atrodas svešā valstī, neprot ārvalsts valodu un nespēj izkļūt no šīs situācijas. Pie šādiem gadījumiem pieskaitāmas arī situācijas, kad personai tiek draudēts un upuris nevar atteikties no konkrēto pakalpojumu sniegšanas neradot draudus sev vai saviem tuvākajiem.
- Atbilstoši Direktīvas prasībām likumā „Par valsts kompensāciju cietušajiem” ir noteikts, ka cilvēku tirdzniecībā cietušajam ir tiesības saņemt valsts kompensāciju.

21. 2012.gada sākumā RCS Marta vērsās MK ar priekšlikumu Latvijā kriminalizēt seksuālo pakalpojumu pirkšanu. 2012.gada 28.februārī Ministru prezidents uzdeva tieslietu ministram izveidot darba grupu, lai apzinātu un apkopotu ārvalstu pieredzi prostitūcijas

ierobežošanas jomā un sagatavotu priekšlikumus turpmākās rīcības virzieniem, lai mazinātu prostitūciju Latvijā. 2012.gada 3.martā izveidotā starpinstitūciju darba grupa sagatavoja informatīvo ziņojumu⁴, kura ietvaros tika apkopota un salīdzināta ārvalstu praktiskā pieredze prostitūcijas ierobežošanas jomā. Lai gan vairākums darba grupas locekļu iebilda pret prostitūcijas aizliegumu un prostitūcijas klientu sodīšanu, vērsot uzmanību uz šāda lēmuma negatīvajām sekām, MK ir uzdevis Tieslietu ministrijai, saņemot RCS Marta projekta „A Safety Compass (Drošības kompass)” pētījuma rezultātus, sadarbībā ar IEM un Ģenerālprokuratūru izvērtēt grozījumu nepieciešamību KL regulējumā, paredzot sodu seksuālo pakalpojumu pircējiem⁵. Darba grupa ir izstrādājusi virkni priekšlikumu⁶, kas būtu darāms, lai mazinātu prostitūcijā iesaistīto personu skaitu, izglītotu seksuālo pakalpojumu pircējus, veicinātu sabiedrības izpratni par prostitūcijas negatīvo ietekmi. Vienlaikus IEM sadarbībā ar VM un NVO izvērtēja grozījumu nepieciešamību MK 2008.gada 22.janvāra noteikumos Nr.32 „Prostitūcijas ierobežošanas noteikumi”, tajā skaitā attiecībā uz prasībām saistībā ar veselības pārbaudēm prostitūcijā iesaistītajām personām. Diskusiju rezultātā tika izstrādāti priekšlikumi grozījumiem, paredzot svītrot prasību par veselības karšu nepieciešamību prostitūcijā iesaistītajām personām un nosakot prasību personai reizi gadā vai nepieciešamības gadījumā biežāk pārbaudīt veselību pie ģimenes ārsta, kurš atzinumu par personas veselības stāvokli ieraksta Izrakstā no stacionāra pacienta/ambulatorā pacienta medicīniskās kartes (veidlapa Nr.027/u).

22. Tieslietu ministrija likumprojektam „Grozījumi Krimināllikumā” (Saeimas Reģ.Nr.749/Lp11) uz otro lasījumu ir iesniegusi priekšlikumu noteikt kriminālatbildību par cilvēku tirdzniecības upura prostitūcijas izmantošanu, kas savukārt sagatavots atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 5.marta sēdē (prot.Nr.13, 30.§) dotajam uzdevumam, un ja Saeimā otrajā lasījumā minētais priekšlikums tiks atbalstīts, būs nepieciešams sagatavot attiecīgus grozījumus arī Ministru kabineta 2008.gada 22.janvāra noteikumos Nr.32 „Prostitūcijas ierobežošanas noteikumi”, paredzot aizliegumu izmantot cilvēku tirdzniecības upuru prostitūciju.
23. Programmā tika paredzēts finansējums Programmas trešā rīcības virziena „Preventīvo pasākumu īstenošana” uzdevuma „Identificētajiem cilvēku tirdzniecības upuriem sadarbībā ar nevalstiskajām organizācijām nodrošināt valsts apmaksātus sociālās rehabilitācijas pakalpojumus” programmas rezultātu sasniegšanai. Ņemot vērā Labklājības ministrijas un pakalpojuma sniedzēja biedrības „Patvērums „Drošā māja”” sniegto informāciju, programmas īstenošanas laikā valsts piešķirtais finansējums sociālās rehabilitācijas pakalpojuma cilvēku tirdzniecības upuriem nodrošināšanai ir bijis pietiekams, valsts piešķirtais finansējums šī mērķa īstenošanai ir katru gadu palielinājies un ir proporcionāli lielāks nekā citos noziegumu veidos cietušajām personām.
24. Kopš 2007.gada valsts apmaksātos sociālās rehabilitācijas pakalpojumus cilvēku tirdzniecības upuriem publiskā iepirkuma kārtībā sniedz Patvērums „Drošā māja”.

Informācijas avots: LM

N.p.k.	Pārskata gads	Plānotais finansējums uz gada beigām (ar	Plānotais personu skaits valsts finansēto	Faktiski izlietotais finansējums,	Personu skaits, kurām nodrošināti	Valsts finansēto sociālās rehabilitācijas

⁴Informatīvais ziņojums „Par ārvalstu pieredzi prostitūcijas ierobežošanas jomā un priekšlikumiem prostitūcijas mazināšanai Latvijā”: <http://www.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40258143> (pēdējo reizi skatīts 05.02.2014.)

⁵ MK sēdes protokollēmums : <http://www.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40258143> (pēdējo reizi skatīts 03.03.2014.)

⁶ Informatīvais ziņojums „Par ārvalstu pieredzi prostitūcijas ierobežošanas jomā un priekšlikumiem prostitūcijas mazināšanai Latvijā”: <http://www.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40258143> (pēdējo reizi skatīts 03.03.2014.)

		precizējumiem kalendārā gada laikā), EUR	sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saņemšanai*	EUR	valsts finansētie sociālās rehabilitācijas pakalpojumi*	pakalpojumu sniedzējs
1.	2013	93 384,00	36	93 383,00	33	Biedrība „Patvērums „Drošā māja””
2.	2012	87 794,00	17	87 794,00	32	Biedrība „Patvērums „Drošā māja””
3.	2011	41 250,00	12	41 250,00	14	Biedrība „Patvērums „Drošā māja””
4.	2010	48 565,00	12	48 565,00	12	Biedrība „Patvērums „Drošā māja””
5.	2009	39 061,00	12	39 061,00	14	Biedrība „Patvērums „Drošā māja””

* ieskaitot personas, kas valsts finansēto sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saņemšanu uzsākušas iepriekšējā gadā.

25. Patvērums „Drošā māja” cilvēku tirdzniecības upuriem valsts nodrošināto sociālās rehabilitācijas pakalpojumu ietvaros piedāvā sekojošus pakalpojumus:

- Cilvēku tirdzniecības upura atgriešanas no ārvalstīm sagatavošana, personas informēšana par veicamajām darbībām.
- Cilvēku tirdzniecības upura repatriācija, ja ir identificēts CT upuris.
- Cilvēku tirdzniecības upura nokļūšana pie pakalpojumu sniedzēja, ja klients to nevar izdarīt patstāvīgi – tiek apmaksāti transporta izdevumi.
- Cilvēku tirdzniecības upura sagaidīšana un 1.intervija akūtu vajadzību noskaidrošanai.
- Cilvēku tirdzniecības upura nogādāšana drošā mājvietā, akūto vajadzību nodrošināšana.
- Speciālistu komisijas sasaukšana un personas atbilstības cilvēku tirdzniecības upuru kritērijiem novērtēšana.
- Klienta individuālā sociālās rehabilitācijas plāna izstrāde, nosakot nepieciešamo pakalpojumu apjoma saņemšanas ilgumu, nepieciešamo speciālistu piesaisti.
- Sociālās rehabilitācijas pakalpojuma nodrošināšana – individuālas speciālistu konsultācijas (sociālais darbinieks, psihologs, jurists, medicīnas vai cits speciālists) atbilstoši klienta individuālajam sociālās rehabilitācijas plānam.
- Atbalsts klientam kriminālprocesa laikā un, ja nepieciešams, arī pēc tā, ja klients speciālistu pilnvaro.
- Materiālais atbalsts sociālo prasmju attīstīšanai un pilnveidošanai.
- Atņemto vai nozaudēto personību apliecinošo dokumentu atjaunošana.
- Cilvēku tirdzniecības upura vai tās pavadībā esošu personu personības apliecinošo dokumentu tulkošana.
- Sadarbības veidošana ar klienta pašvaldības sociālo dienestu un atkarībā no rehabilitācijas plāna arī ar citām institūcijām, tai skaitā ar valsts drošības iestādēm.
- Klienta situācijas izvērtēšana viņa faktiskajā dzīvesvietā.
- Speciālistu – ekspertu atzinumu rakstīšana par cietušā psiholoģisko un medicīnisko stāvokli, fizisko, morālo nodarījumu iesniegšanai Juridiskās palīdzības administrācijā.
- Cietušās personas psiholoģiskās izpētes veikšana, atzinuma sagatavošana Valsts policijai cilvēku tirdzniecības lietu izmeklēšanas veicināšanai.

- Klienta iesaistīšanās apmācībās vai izglītības programmās, kas sekmē klienta reintegrāciju sabiedrībā.
- Iespēja uzlabot pašaprūpes un pašapkalpošanas iemaņas.
- Piecu bezmaksas konsultāciju nodrošināšana klientam pēc pakalpojuma kursa pabeigšanas, ja nepieciešams.

26. Patvēruma „Droša māja” cilvēku tirdzniecības upuriem piedāvā drošu mājokli kā rehabilitācijas vietu uz visu pakalpojuma laiku vai uz laiku, ko izvēlas klients, ja tas viņam ir nepieciešams. Gadījumā, ja ir nepieciešama drošās patvēruma vietas maiņa (piemēram, vervētāji ir saņēmuši informāciju par upura atrašanās vietu), to ir iespējams izdarīt, jo biedrība ir noslēgusi sadarbības līgumus ar vairākām citām institūcijām, kuras var šādu pakalpojumu nodrošināt. Biedrībai nav savas patversmes vai krīzes centra cilvēku tirdzniecības upuru izmitināšanai, tomēr noslēgtie sadarbības līgumi ar citām institūcijām par cilvēku tirdzniecības upuru izvietošanu droša mājokļa nepieciešamības gadījumā nodrošina šī pakalpojuma īstenošanu. Sadarbības līgumi ir noslēgti ar privātām, valsts, pašvaldības iestādēm, krīzes centriem Rīgā un reģionos, kā arī notiek sadarbība ar kristīgām organizācijām, kurām ir savas patversmes. Vīriešiem patversmēs var tikt nodrošināta izmitināšana, bet konsultācijas vīrieši var saņemt krīzes centros visā Latvijā. Nepilngadīgām personām, kuras ir cilvēku tirdzniecības upuri, palīdzība pieejama krīzes centros un pie specializētā pakalpojumu sniedzēja.
27. 2012.gada 1.jūnijā stājās spēkā Ministru kabineta noteikumi Nr.322 „Materiālās palīdzības piešķiršanas kārtība ārkārtas situācijā ārvalstīs nonākušām personām”. Materiālo palīdzību iespējams piešķirt, ja no personas neatkarīgu iemeslu dēļ iestājušies apstākļi, kas apdraud personas dzīvību, veselību vai drošību ārvalstī un personai nav pieejami citi finansēšanas avoti, lai segtu ar atgriešanos Latvijā saistītos izdevumus. Materiālo palīdzību iespējams nodrošināt no Ārlietu ministrijas budžeta, kur šim mērķim ir paredzēti līdzekļi 71 143,59 *eiro* apmērā gadā. Vienai personai piešķiramā summa nevar pārsniegt 2 850 *eiro*, un tā ir jāatmaksā triju mēnešu laikā ar iespēju pagarināt aizdevuma atmaksas termiņu uz laiku līdz trijiem mēnešiem. Aizdevuma neatmaksas gadījumā pret personu tiek piemērota bezstrīdus piespiedu izpilde. Tomēr jāsecina, ka laikā no materiālās palīdzības piešķiršanas kārtības stāšanās spēkā, tā ne reizi nav izmantota, lai sniegtu materiālo palīdzību un/vai nodrošinātu repatriāciju potenciālajiem vai atzītajiem cilvēktirdzniecības upuriem, jo materiālās palīdzības piešķiršanas kārtības juridiskais regulējums neatbilst finanšu instrumentiem, kādiem valstī jābūt nodrošinātiem palīdzības sniegšanai cilvēktirdzniecībā iesaistītajām personām. Personas repatriācijai uz Latviju ir tikušas piesaistītas gan Latvijas, gan ārvalstu nevalstiskās organizācijas, Latvijas pilsētu pašvaldību sociālie dienesti. Citos gadījumos personu ceļa izdevumus ir apmaksājuši arī radnieki, draugi vai paziņas. Atbilstoši grozījumiem Ministru kabineta 2003.gada 3.jūnija noteikumos Nr.291 „Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem“, kas stājās spēkā 2013.gada 1.janvārī, nepieciešamības gadījumā valsts nodrošināto sociālās rehabilitācijas pakalpojumu cilvēku tirdzniecības upuriem sniedzējs organizē cilvēku tirdzniecības upura vai potenciālā upura un viņa pavadībā esošo nepilngadīgo bērnu nokļūšanu no ārvalsts līdz pakalpojuma sniegšanas vietai. Līdz ar to cilvēku tirdzniecības upuru atgriešanās Latvijā var tikt finansēta ne vien no pašvaldības vai privātpersonu finanšu līdzekļiem, bet arī no valsts budžeta, ja cilvēku tirdzniecības upura vai potenciālā upura repatriācija tiek organizēta Ministru kabineta 2003.gada 3.jūnija noteikumos Nr.291 „Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem“ noteiktajā kārtībā.
28. KPL 17.nodaļa „Speciālā procesuālā aizsardzība” paredz cietušo, liecinieku un citu personu, kuras liecina vai liecinājušas kriminālprocesā par smagiem vai sevišķi smagiem noziegumiem, kā arī nepilngadīgo un personu, kuru apdraudējums var ietekmēt minētās personas, dzīvības, veselības un citu likumisko interešu aizsardzību. Tāpat Personu

speciālās aizsardzības likums paredz nodrošināt to personu dzīvības, veselības un citu likumisko interešu aizsardzību, kuras liecina kriminālprocesā vai piedalās smaga vai sevišķi smaga nozieguma atklāšanā, izmeklēšanā vai iztiesāšanā. Nepieciešamības gadījumā šī likuma normas ir piemērojamas cilvēku tirdzniecības upuriem, lieciniekiem vai to ģimenes locekļiem. Izvērtējot uzsākto kriminālprocesu par cilvēku tirdzniecību apstākļus, 2013.gadā vienam cilvēku tirdzniecības upurim/cietušajam bija nepieciešams noformēt dalību speciālajā liecinieku aizsardzības programmā.

29. Patvērums „Drošā māja”, kas valsts finansēto sociālās rehabilitācijas pakalpojumu ietvaros nodrošina arī cilvēku tirdzniecības upuru un liecinieku pārstāvību tiesā, vairākkārt ir norādījis, ka tiesvedības laikā cilvēku tirdzniecības upuru un liecinieku tiesības netiek vienmēr nodrošinātas, tādēļ ka saskaņā ar KPL normām apsūdzētajam tiesas sēdes laikā ir tiesības uzdot jautājumus cietušajam un/vai lieciniekam. Biedrības praksē ir apzināti gadījumi, ka, neskatoties uz to, ka tiesā ir iesniegts pamatots psihologa atzinums - lūgums neaicināt cietušo personu uz tiesas sēdi, to atkārtoti nepratināt un netraumēt, tiesa pieņem lēmumu saukt uz tiesu cietušo personu, tādējādi nodrošinot apsūdzētā tiesības, bet aizskarot un neievērojot cietušā tiesības. Arī RCS Marta norāda, ka cietušās personas aizsardzībai cilvēku tirdzniecības gadījumos ir jābūt spēcīgākai par apsūdzētā tiesībām tiesā pratināt cietušo personu.
30. Latvijā būtiski atšķiras valsts apmaksāto sociālo rehabilitācijas pakalpojumu saņēmušo cilvēku tirdzniecības upuru un kriminālprocesos iesaistīto cilvēku tirdzniecības upuru skaits. Atšķirība ir nosakāma ar jēdziena „cilvēku tirdzniecības upuris” plašāku interpretāciju par jēdziena „cilvēku tirdzniecībā cietušais” izpratni. Cilvēku tirdzniecības upura kritērijus un piešķiršanas pamatu nosaka MK 2006.gada 31.oktobra noteikumos Nr.889 „Noteikumi par kārtību, kādā cilvēku tirdzniecības upuri saņem sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, un kritērijiem personas atzīšanai par cilvēku tirdzniecības upuri”. Personu par cilvēku tirdzniecībā cietušo nosaka saskaņā ar KPL 96.panta pirmo daļu, kas paredz, ka personu par cietušo atzīst izmeklētājs, prokurors vai izmeklēšanas grupas dalībnieks ar savu lēmumu, kas tiek pieņemts attiecīgi pamatojoties uz KL 154.²pantu un personas piekrišanu tikt atzītai par cietušo atbilstoši KPL 96.pantam trešajā daļā noteiktajam, kas paredz, ka personu par cietušo var atzīt tikai ar pašas vai tās pārstāvja rakstveida piekrišanu. Piemēram, MK noteikumos paredzētie kritēriji „personai ierodoties galamērķa valstī, bija spiesta veikt citu darbu, nevis iepriekš paredzēto vai apsolīto” un „personai bija jāstrādā ilgāk par noteikto stundu skaitu nedēļā” neveido cilvēku tirdzniecības nozieguma sastāvu KL izpratnē, taču, neskatoties uz to, minētās personas tika atzītas par cilvēku tirdzniecības upuriem un saņēma valsts apmaksātos rehabilitācijas pakalpojumus atbilstoši MK 2006.gada 31.oktobra noteikumiem Nr.889 „Noteikumi par kārtību, kādā cilvēku tirdzniecības upuri saņem sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, un kritērijiem personas atzīšanai par cilvēku tirdzniecības upuri”.
31. Sociālās rehabilitācijas pakalpojumus cilvēku tirdzniecības upuriem par valsts budžeta līdzekļiem sniedz pakalpojuma sniedzējs, kas tiesības sniegt pakalpojumu ieguvis, uzvarot ministrijas organizētā publiskā iepirkuma konkursā. LM Programmas īstenošanas laikā secināja, ka līdzšinējās iepirkuma procedūras bijušas pārāk ilgstošas, iepirkumi tika izsludināti ik pēc gada turklāt, ņemot vērā Publiskā iepirkuma likuma prasības, kā arī iepirkuma pretendentu tiesības apstrīdēt iepirkuma komisijas lēmumu, līguma slēgšana ar pakalpojuma sniedzēju regulāri aizkavējās. Apzinoties cilvēku tirdzniecības upuru vajadzības un nepieciešamību saņemt pakalpojumu iespējami ātrāk, LM turpmāk plāno ievērot praksi izsludināt iepirkumu par tiesībām sniegt pakalpojumu ilgāku laiku (divus gadus). Jau 2013.gada janvārī ar izsludinātā iepirkuma uzvarētāju Patvērumu „Drošā māja” līgums par pakalpojuma sniegšanu tika noslēgts uz diviem gadiem.

32. Palīdzību un atbalstu cilvēku tirdzniecības upuriem nodrošina arī RCS Marta, kas pakalpojuma nodrošināšanai nesaņem ne valsts, ne pašvaldības finansējumu. Lēmumu par palīdzības sniegšanu cilvēku tirdzniecības upuriem RCS Marta pieņem speciālistu komanda: sociālais darbinieks, psihoterapeits, psihologs un jurists. Lēmuma pamatā ir potenciālā cilvēku tirdzniecības upura sniegtā informācija. RCS Marta sniedz palīdzību identificētiem cilvēku tirdzniecības upuriem saskaņā ar Latvijas normatīvajiem aktiem.
33. RCS Marta upuriem tiek piedāvāta speciālistu komandas palīdzība, kurā ietilpst sociālā darbinieka, psihologa un psihoterapeita atbalsts, kā arī jurista palīdzība – konsultācijas, dokumentu sagatavošana un atsevišķos gadījumos pārstāvība tiesā un citās institūcijās. Nevienā no gadījumiem upuri nav piekrituši sākt sadarbību ar tiesībsardzības iestādēm.

Informācijas avots: RCS Marta

N.p.k.	Pārskata gads	Personu skaits, kuras saņēmušas sociālās rehabilitācijas pakalpojums	Pakalpojuma sniedzējs
1.	2013	3	RCS Marta
2.	2012	4	RCS Marta
3.	2011	4	RCS Marta
4.	2010	4	RCS Marta
5.	2009	4	RCS Marta

34. 2013.gada nogalē MK apstiprināja divus būtiskus politikas plānošanas dokumentus – Pamatnostādnes sociālo pakalpojumu attīstībai 2014.-2020.gadam⁷ un Profesionāla sociālā darba attīstības pamatnostādnes 2014.-2020.gadam⁸. Atbilstoši minētajām pamatnostādnēm laikā no 2014.-2020.gadam paredzēti vairāki pasākumi, kas tieši vai netieši skar arī cilvēku tirdzniecības jautājumus, piemēram, pilnveidot profesionālās prasmes sociālā darba praksē ar dažādām klientu mērķgrupām, izstrādājot rokasgrāmatas un apmācību programmas par darbu ar aktuālām sociālo dienestu mērķgrupām, kā arī apmācot sociālā darba speciālistus darbā ar noteiktām mērķgrupām, to skaitā cilvēku tirdzniecības upuriem; izstrādāt vadlīnijas preventīvo pasākumu īstenošanai sociālo problēmu risku mazināšanai, organizēt informatīvo kampaņu (masu mediji, infografika, vides reklāma u.c.) par labās prakses piemēriem un aktualitātēm, kā vienu no sociālajām grupām potenciāli izdalot cilvēku tirdzniecības upurus; organizēt apmācības sociālajiem darbiniekiem un ārstniecības personām par funkcionālo spēju novērtēšanu darbā ar dažādām mērķgrupām, to skaitā cilvēku tirdzniecības upuriem.

III. PROGRAMMAS APAKŠMĒRĶIS: VEICINĀT SADARBĪBU STARP VALSTS IESTĀDĒM UN NEVALSTISKAJĀM ORGANIZĀCIJĀM

35. Lai sasniegtu Programmas apakšmērķi veicināt sadarbību starp valsts iestādēm un nevalstiskajām organizācijām, Programma paredz pilnveidot sadarbību, maksimāli iesaistot nevalstiskās organizācijas lēmumu pieņemšanā, kā arī īstenojot kopīgus projektus un organizējot regulāras tikšanās reizes.
36. Kā minēts Informatīvā ziņojuma 1. – 3.punktā, īstenojot Programmas ceturrtā rīcības virziena „Sadarbības starp valsts iestādēm un nevalstiskajām organizācijām pilnveidošana” uzdevumu, kas paredz, izvērtējot lietderību, nepieciešamības gadījumā izveidot konsultatīvo padomi valsts pārvaldes iestāžu, pašvaldību un nevalstisko organizāciju darbības koordinēšanai cilvēku tirdzniecības novēršanā. Izpildot Programmas

⁷ Pamatnostādnes sociālo pakalpojumu attīstībai 2014.-2020.gadam. Pieejams šeit: <http://polsis.mk.gov.lv/view.do?id=4558> (aplūkots 10.01.2014.)

⁸ Profesionāla sociālā darba attīstības pamatnostādnes 2014.-2020.gadam. Pieejams šeit: <http://polsis.mk.gov.lv/view.do?id=4591> (aplūkots 10.01.2014.)

uzdevumu, tika secināts, ka konsultatīvās padomes vietā labāk būtu izveidot starpinstitūciju darba grupu. Darba grupa aktīvi darbojas kopš 2009.gada 29.decembra, kad *ad-hoc* sanāksmes laikā tika pieņemts lēmums par nepieciešamību izveidot starpinstitucionālo darba grupu, kurā kā līdzvērtīgi sadarbības partneri tika uzaicinātas nevalstiskās organizācijas – Patvērums „Drošā māja” un RCS Marta, un Starptautiskās Migrācijas organizācijas Rīgas birojs. Darba grupas ietvaros nevalstiskā sektora viedoklis vienmēr ir uzklauts, ir notikušas starpnozaru diskusijas, kuru rezultātā īstenoti nevalstiskā sektora priekšlikumi cilvēku tirdzniecības novēršanas un atbalsta cilvēku tirdzniecības upuriem jomā pilnveidošanai.

37. 2012.gada 15.februārī tika parakstīts sadarbības līgums Nr.222 starp VP un Patvērumu „Drošā māja”, kurš nosaka, ka pušu sadarbības mērķis ir veicināt adekvātu aizsardzību un palīdzību cilvēku tirdzniecības upuriem, tādējādi palielinot efektivitāti cīņā ar šo kriminālnoziedzumu. Līguma ietvaros puses vienojas par sadarbību cīņā pret cilvēku tirdzniecību, sniedzot atbalstu cilvēku tirdzniecībā cietušām personām, sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, veicot profilakses pakalpojumus, personu izglītošanu, un cilvēku tirdzniecības upuru aizsardzību.
38. 2013.gada 1.janvārī stājās spēkā VRS un Patvēruma „Drošā māja” vienošanās par atbalsta sniegšanu cilvēku tirdzniecībā cietušām personām. Vienošanās mērķis ir izveidot ilglaicīgu sadarbības mehānismu atbalsta sniegšanā cilvēku tirdzniecībā cietušām personām, lai nodrošinātu adekvātu aizsardzību un palīdzību cilvēku tirdzniecības upuriem un veicinātu sabiedrības izpratni par cilvēku tirdzniecības izpausmes formām un tās negatīvo ietekmi uz sabiedrības drošību vai veiktu preventīvus pasākumus cilvēku tirdzniecības novēršanā, kā arī sniegt informatīvu atbalstu un praktisku palīdzību cilvēku tirdzniecībā cietušām personām VRS dienesta telpās.
39. Kopš 2010.gada veiksmīgi sadarbojas RSD un Patvērums „Drošā māja”, nodrošinot regulāru, vidēji vienu reizi divos mēnešos, informācijas apmaiņu par tām aktualitātēm, kuras ir noderīgas sociālo darbinieku darbā ar klientiem. RSD sociālie darbinieki ir informēti par Patvēruma „Drošā māja” sniegtajiem pakalpojumiem un nepieciešamības gadījumā ir gatavi informēt iespējamajos cilvēku tirdzniecības upurus par pakalpojumiem cilvēku tirdzniecības upuriem.
40. Starpnozaru sadarbībai ir būtiska nozīme, īstenojot Nacionālā konsultēšanas mehānisma⁹ uzdevumus. Pārskata perioda laikā ir pilnveidota valsts, pašvaldības un tiesībaizsardzības iestāžu izpratne par sadarbību un koordināciju, lai efektīvi identificētu cilvēku tirdzniecības upurus un tos nosūtītu pie kompetento iestāžu un NVO pārstāvjiem atbalsta, palīdzības un aizsardzības saņemšanai. Piemēram, 2013.gadā Patvērums „Drošā māja” kā sociālo pakalpojumu sniedzējs identificēja 19 cilvēku tirdzniecības upurus, VP identificēja un nosūtīja 3 cilvēku tirdzniecības upurus uz Patvērumu „Drošā māja” sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saņemšanai, Latvijas vēstniecība Īrijā – 9 cilvēku tirdzniecības upurus, Sociālais dienests – 4 cilvēku tirdzniecības upurus, bet 7 cilvēki pēc palīdzības Patvērumā „Drošā māja” vērsās personīgi.

⁹ Saskaņā ar 2012.gada 19.jūnijā apstiprinātās „Eiropas Savienības Stratēģijas cilvēku tirdzniecības izskaušanai 2012. – 2016.gadam” A prioritātes „Cilvēku tirdzniecības upuru identifikācija, aizsardzība un palīdzība tiem” dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka tiek izveidoti oficiāli, funkcionāli valstu konsultēšanas mehānismi. Šo mehānismu ietvaros būtu jāapraksta procedūras, lai labāk identificētu upurus, viņus konsultētu un viņiem sniegtu aizsardzību un palīdzību; tajos būtu jāiesaista visas attiecīgās valsts iestādes un pilsoniskā sabiedrība. Būtu jāiekļauj arī kritēriji upuru identifikācijai, ko izmantotu visas iesaistītās puses.

41. IEM un VP sadarbībā ar VDI un Patvēruma „Drošā māja” 2011.gadā izstrādāja cilvēku tirdzniecības darba ekspluatācijas nolūkā identificēšanas vadlīnijas, kas nodrošina atbalstu iespējamo cilvēku tirdzniecības gadījumu piespiedu darba nolūkā konstatēšanā un izmeklēšanā. Vadlīnijas 2012.gada 6.janvārī tika publicētas Iekšlietu ministrijas interneta mājas lapā (http://www.iem.gov.lv/lat/nozare/Cilvektirdzniecibas_noversana/js/fckeditor/editor/files/text/identificesanas%20vadlinijas.pdf) un izsūtītas visām kompetentajām iestādēm, kuras var būt iesaistītas minētās problēmas risināšanā.
42. IEM un VBTAI nodrošina partnerību un sadarbību RCS Marta vadītajā transnacionālajā projektā „Drošības kompass – efektīvi risinājumi cilvēku tirdzniecības novēršanai”. Projekta ietvaros 2013.gadā ir īstenots starptautisks seminārs par Apvienotās Karalistes un Latvijas Nacionālo konsultēšanas mehānismu darbību un uzdevumiem, kopīgi organizētas un īstenotas 7.Eiropas dienas pret cilvēku tirdzniecību informatīvās dienas „Prostitūcija = cilvēku tirdzniecība” aktivitātes.
43. Latvijas vēstniecības ārvalstīs (galvenokārt Īrijā) regulāri sniedz konsulāro palīdzību personām, kuras ir kļuvušas par fiktīvo laulību upuriem un citu ekspluatācijas veidu upuriem. Potenciālie cilvēku tirdzniecības upuri tiek informēti par cilvēku tirdzniecības riskiem un palīdzības saņemšanas iespējām (2011.gadā tika identificēti 101 potenciālie cilvēku tirdzniecības upuri, 2012.gadā – 111, 2013.gadā – 69)Pēc personu piekrišanas par minētajiem gadījumiem tiek informētas ārvalstu un Latvijas kompetentās iestādes tālākai lietas apstākļu izvērtēšanai un lēmumam par personas atzīšanu par cilvēku tirdzniecības upuri pieņemšanai.
44. Latvijas Republikas diplomātisko un konsulāro pārstāvniecību ārvalstīs darbinieki izmanto CBSS izdoto elektroniskās versijas rokasgrāmatu par cilvēku tirdzniecības upuru atpazīšanu un nepieciešamo rīcību operatīvas palīdzības sniegšanai, un Eiropas Komisijas sagatavotos dokumentus, kas izstrādāti, īstenojot „Eiropas Savienības Stratēģiju cilvēktirdzniecības izskaušanai 2012. – 2016.gadam”: *Eiropas Savienības tiesību aktos paredzētās cilvēku tirdzniecībā cietušo tiesības, un Cilvēku tirdzniecības upuru identificēšanas vadlīnijas konsulārajām amatpersonām un robežsargiem.*

IV. PROGRAMMAS APAKŠMĒRĶIS: NOVĒRST CILVĒKU TIRDZNIECĪBU, UZLABOJOT TIESĪBAIZSARDZĪBAS IESTĀŽU DARBU

45. Šī Programmas apakšmērķa sasniegšanai Programma paredz pasākumus Valsts policijas un Valsts robežsardzes darbības uzlabošanai, lai vēl sekmīgāk novērstu cilvēku tirdzniecības dažādas formas, pilnveidojot operatīvās informācijas apmaiņu un sadarbību gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī, kā arī uzlabojot materiāli tehnisko nodrošinājumu.
46. Būtiskas izmaiņas Latvijas situācijā cilvēku tirdzniecības jomā nav konstatētas. Latvija aizvien uzskatāma par cilvēku tirdzniecības upuru izcelsmes valsti, un nav konstatētas indikācijas, kas norādītu uz to, ka Latvija ir kļuvusi par cilvēku tirdzniecības upuru tranzīta un/vai mērķa valsti.
47. Nereti cilvēku tirdzniecība tiek slēpta kā cita noziedzīga nodarījuma izdarīšana (piemēram, apsūdzējums personai pārvietot viņu nelegāli pāri valsts robežai vai sniegt atbalstu nokļūšanai noteiktā valstī, var būt tikai daļa no patiesā nodoma – izmantot šo personu kā cilvēku tirdzniecības upuri), Valsts robežsardze veic pasākumus šādu gadījumu atklāšanai un novēršanai. Izvērtējot informāciju par pārskata periodu, Valsts robežsardze secina, ka būtiski ir palielināties legālo ieceļošanas metožu izmantošanas

skaitis nelikumīgiem mēģinājumiem ieceļot un uzturēties Eiropas Savienības valstīs, proti, patiesā ieceļošanas mērķa neatbilstība iepriekš norādītajam mērķim. Valsts robezsardzes rīcībā nav informācijas, ka starp Latvijas Republikā identificētajiem nelikumīgajiem robežas šķērsotājiem vai patvēruma pieprasītājiem būtu konstatēti cilvēku tirdzniecības upuri. Šo personu galvenais mērķis – labāku dzīves apstākļu meklējumi ekonomiski attīstītākajās Eiropas Savienības valstīs.

48. VP turpina piemērot KL 165.¹pantu, kas paredz kriminālatbildību par personas nosūtīšana seksuālai izmantošanai. Šis KL pants tiek piemērots tajos gadījumos, kad personu vervētāji personas nosūtīšanai seksuālai izmantošanai neizmanto nekāda veida vardarbību, viltu vai piespiešanu, tādējādi neiestājoties cilvēku tirdzniecības sekām. Saskaņā ar Latvijas Republikas Augstākās tiesas 2006.gada tiesu prakses apkopojumā noteikto no starptautisko tiesību viedokļa KL 165.¹pantā ir kriminalizēts viens no cilvēku tirdzniecības paveidiem, kad, atšķirībā no KL 154.¹pantā, kas paredz kriminālatbildību par cilvēku tirdzniecību, noteiktā, persona seksuālai izmantošanai tiek pakļauta ar tās piekrišanu. TM ir atzinusi, ka KL 165.¹ pantā paredzētais noziedzīgais nodarījums nav uzskatāms par cilvēku tirdzniecību saskaņā ar KL 154.²pantu „Cilvēku tirdzniecības jēdziens”. Latvijā KL 165.¹pantā paredzētais nodarījums ir izdalīts ārpus KL 154., jo persona seksuālai izmantošanai tiek pakļauta ar tās piekrišanu, kas ir vērtējams kā mazāk bīstams noziedzīgs nodarījums un par to attiecīgi nosakāmas vieglākas sankcijas. Būtiski, ka par šādām darbības Latvijā jebkurā gadījumā ir paredzēta kriminālatbildība. KL 165.¹panta piemērošana ļauj preventīvi novērst cilvēku tirdzniecības organizēšanu Latvijā. Par personu nosūtīšanu seksuālai izmantošanai saistīti noziedzīgi nodarījumi tiek atklāti operatīvā eksperimenta ietvaros, iesaistot īpaši sagatavotas policijas darbinieces, un par pierādītām atzīto apsūdzēto darbību rezultātā nekāds kaitējums nevienai personai nav nodarīts, jo pildot operatīvā eksperimenta nosacījumus, neviena persona nedodas uz ārzemēm nodarboties ar prostitūciju. Taču rezultātā vainīgā persona tiek notiesāta par nodomu kādu personu nosūtīt seksuālai izmantošanai.
49. Pastiprināta uzmanība pievērsta cīņai ar sutenerismu, tajā skaitā ar šo noziedzīgo nodarījumu saistītu noziedzīgi organizētu grupu apkarošanu. Izmeklēšanas iestāžu un prokuratūras darbs tiek orientēts tādējādi, lai pie kriminālatbildības sauktu arī noziedzīgu nodarījumu līdzdalībniekus un organizētājus.
50. Kā nākamais izaicinājums cīņai ar cilvēku tirdzniecību saistītiem noziedzīgajiem nodarījumiem, ir kriminālprocesa izmeklēšana daļā par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju. Kriminālprocesa ietvaros tiek arestēta kustama un nekustama manta lielā apmērā, jo ir pamats uzskatīt, ka tā iegādāta par noziedzīgi iegūtiem finanšu līdzekļiem, tajā skaitā, nodarbojoties ar sutenerismu. Arestētā manta tiek slēpta, īpašuma tiesības nostiprinot uz laulāto vai citu personu vārda, tādējādi sarežģījot mantisko jautājumu risinājumus kriminālprocesā, tomēr izmeklētāji un prokurori pieliek visas pūles, lai tiesā izdotos pierādīt šīs mantas noziedzīgo izcelsmi.
51. Tiesībaizsardzības iestādēm ir izveidojusies veiksmīga sadarbība ar Valsts ieņēmumu dienestu ar cilvēku tirdzniecību saistīto kriminālprocesa izmeklēšanā. Valsts ieņēmumu dienesta amatpersonu operatīvi veiktie fizisko personu auditi ir snieguši izmeklēšanai būtiskas ziņas par cilvēku tirdzniecībā iesaistīto personu materiālo stāvokli, iegādātajiem nekustamajiem īpašumiem, dodot iespēju procesa virzītājam ne tikai iegūt papildus pierādījumus, bet arī veikt nepieciešamās procesuālās darbības mantas atzīšanai par noziedzīgi iegūtu.

52. Cilvēku tirdzniecības upuru vervēšanas metodes kopumā nav mainījušās. Vairumā gadījumu upuru vervēšana notiek noziedznieku paziņu lokā vai nejauši uzrunājot sievietes sabiedriskajās vietās, kā arī izmantojot sludinājumus internetā. Tāpat novērojamas arī tādas primitīvas upuru vervēšanas metodes kā apkārtnes apsekošana nolūkā savervēt prostitūtas darbam netālu esošā, speciāli izveidotā viesu namā. Noziedzīga rezultāta sasniegšanai tiek izmantoti personu ievainojamība: finansiāli smagie apstākļi, kas uzskatāms par vienu no noteicošajiem faktoriem, lai personu pierunātu pakļauties nosūtīšanai seksuālai izmantošanai. Šis apstāklis tiek izmantots arī personu pierunāšanai noslēgt fiktīvas laulības ārvalstīs ar trešo valstu pilsoņiem. Savukārt par cilvēku tirdzniecību uzsāktajos kriminālprocesos papildus ļaunprātīgi izmantota personu garīgā atpalcība, viltus un piespiedu elementi. Vervētāju izstrādātās shēmas un metodes parasti nav saistītas ar fiziskas vardarbības pielietojumu, jo tas palielinātu vervētāju atbildību.
53. Pastiprinoties cīņai ar organizēto noziedzību, tajā skaitā arī ar cilvēku tirdzniecību saistītos noziedzīgajos nodarījumos, analogiska pret darbība vērsta arī no noziedznieku puses. Nodarbojoties ar sutenerismu, noziedzīgie grupējumi daudz lielāku uzmanību pievērš noziedzīgo nodarījumu plānošanai, refinētāku noziedzīgu shēmu izstrādei un iespējami slēptākai noziedzīgo nodarījumu realizācijai. Suteneri savas noziedzīgās darbības realizē masāžas salonos, pirtīs, viesu namos, viesnīcās un citās vietās, kurās ar atklātām izmeklēšanas metodēm pierādīt noziedzīga nodarījuma faktu ir sarežģīti. Bez tam šīs personas piesaista augsti kvalificētus juristus, kuri tieši nav iesaistīti noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, bet sniedz konsultācijas par izmeklēšanas darba metodēm, kā arī juridisko palīdzību. Tādēļ daudz lielāks akcents tiek likts uz slēptu – operatīvo pasākumu veikšanu, tajā skaitā, realizējot speciālās izmeklēšanas darbības.
54. Noziedznieki analizē tiesību aizsardzības iestāžu darbu un veic attiecīgus pret darbības pasākumus, kas radīja nepieciešamību pilnveidot speciālo materiāli – tehnisko līdzekļu klāstu un iesaistīt operatīva rakstura pasākumu veikšanā jaunus, noziedznieku neatpazītus darbiniekus. Šajā aspektā ir novērojami uzlabojumi. Darbam specializētājā izmeklēšanas iestādes struktūrvienībā pieņemti jauni darbinieki un izmantotas citas operatīvā darba metodes, kā rezultātā ir iegūtas ziņas, uz kuru pamata uzsākti vairāki kriminālprocesi. Mainoties izpratnei par cilvēku tirdzniecības formām, rodas nepieciešamība nodrošināt speciālas apmācības jaunajiem darbiniekiem, lai efektīvi izmantotu jaunus operatīvo pasākumu pielietošanas veidus izmeklēšanas darbību veikšanai cīņā pret cilvēku tirdzniecību.
55. Statistikas dati par uzsāktu kriminālprocesu, aizdomās turamo personu, iztiesāšanai nosūtīto kriminālprocesu skaitu un personu skaitu, pret kurām iztiesāšanai nosūtīti kriminālprocesi saskaņā ar KL 154.¹ pantu „Cilvēku tirdzniecība”, KL 165.¹ pantu „Personas nosūtīšana seksuālai izmantošanai” un KL 165.pantu „Sutenerisms”.

KL 154.¹ pants „Cilvēku tirdzniecība”

Informācijas avots: Valsts policija un Ģenerālprokuratūra

Gads	Uzsāktie kriminālprocesi	Aizdomās turamās personas	Iztiesāšanai nosūtītie kriminālprocesi	Personu skaits, pret kurām iztiesāšanai nosūtīti kriminālprocesi
2009	3 (2 – piespiedu laulības, 1 – seksuāla izmantošana)	4 (2 vīrieši un 2 sievietes)	3	10 personas
2010	3 (2 – seksuāla izmantošana, 1 – piespiedu laulības)	4 (2 vīrieši un 2 sievietes)	3	4 personas (3 vīrieši, 1 sieviete)

2011	0	0	0	0
2012	3 (seksuāla izmantošana)	2 personas (2 vīrieši)	1	1 persona (1 vīrietis)
2013	5 (2 kriminālprocesi – cilvēku tirdzniecības forma: seksuālā izmantošana, 3 kriminālprocesi par cilvēku tirdzniecību fiktīvo laulību nolūkā)	6 personas (5 vīrieši un 1 sieviete)	1	1 persona (1 vīrietis)

KL 165.¹ pants „Personas nosūtīšana seksuālai izmantošanai”

Informācijas avots: Valsts policija un Ģenerālprokuratūra

Gads	Uzsāktie kriminālprocesi	Aizdomās turamās personas	Iztiesāšanai nosūtītie kriminālprocesi	Personu skaits, pret kurām iztiesāšanai nosūtīti kriminālprocesi
2009	31	35 personas (25 vīrieši un 10 sievietes)	12	16 personas
2010	28	34 personas (19 vīrieši un 15 sievietes)	24	35 personas (20 vīrieši un 15 sievietes)
2011	21	34 personas (20 vīrieši un 14 sievietes)	16	27 personas (20 vīrieši un 7 sievietes)
2012	13	15 personas (8 vīrieši un 7 sievietes)	9	11 personas (8 vīrieši un 3 sievietes)
2013	8	12 personas (8 vīrieši un 4 sievietes)	4	4 personas (3 vīrieši un 1 sieviete)

KL 165.pants „Sutenerisms”

Informācijas avots: Valsts policija un Ģenerālprokuratūra

Gads	Uzsāktie kriminālprocesi	Aizdomās turamās personas	Iztiesāšanai nosūtītie kriminālprocesi	Personu skaits, pret kurām iztiesāšanai nosūtīti kriminālprocesi
2009	5	26 personas (20 vīrieši un 6 sievietes)	3	21 persona (16 vīrieši un 5 sievietes)
2010	8	30 personas (15 vīrieši un 15 sievietes)	6	26 personas (13 vīrieši un 13 sievietes)
2011	9	32 personas (18 vīrieši un 14 sievietes)	5	23 personas (11 vīrieši un 12 sievietes)
2012	15	29 personas (10 vīrieši un 19 sievietes)	10	20 personas (9 vīrieši un 11 sievietes)
2013	12	45 personas (14 vīrieši un 31 sieviete)	8	23 personas (10 vīrieši un 13 sievietes)

56. Izpildot KPL prasības, cietušās personas tiek informētas par savām tiesībām, tajā skaitā par tiesībām saņemt kompensāciju par nodarīto kaitējumu. Pārsvārā personas, kurām ir tiesības tikt atzītām par cietušajām kriminālprocesos, kas saistīti ar sutenerismu vai personas nosūtīšanu seksuālai izmantošanai, neapzinās un sevi neidentificē kā cilvēku tirdzniecības upuri, tādēļ ne tikai nepiesaka kompensācijas prasību par nodarīto kaitējumu, bet atsakās no tiesībām tikt atzītām par cietušo kriminālprocesā. Minētais skaidrojams ar to, ka sievietes labprātīgi iesaistās prostitūcijā un apzināti piekritušas ar cilvēku tirdzniecību saistītu personu noziedzīgajiem priekšlikumiem, nosacījumiem un prasībām, tādēļ nesaskata sev nodarīto kaitējumu ar noziedzīgu nodarījumu. Citāda situācija iepriekšējos gados bijusi kriminālprocesos pēc KL 154.¹panta, kur personas cilvēku tirdzniecībā iesaistītas, izmantojot vardarbību, draudus, viltu vai personas atkarību no

noziedznieka. Šajās lietās cietušās personas izmantoja tiesības iesniegt kompensācijas pieteikumu par ar noziedzīgu nodarījumu radītā kaitējuma atlīdzību.

57. Saskaņā ar KPL 846.pantu kompetentā iestāde par ārvalsts lūgumu izskatīšanu pirmstiesas procesā ir Ģenerālprokuratūra, bet līdz kriminālvajāšanas uzsākšanai – arī VP. Savukārt pēc lietas nodošanas tiesai ārvalsts lūgumu izskata un izlemj TM. Ģenerālprokuratūra organizējusi vairāku tiesiskās palīdzības lūgumu izpildi ar cilvēku tirdzniecību saistītās lietās un atzīst, ka starptautiskās sadarbības procesi tiesisko lūgumu izpildē kopumā vērtējami apmierinoši:
- 2011.gadā: tiesiskā palīdzība sniegta Nīderlandei; Ungārijai sniegta tiesiskā palīdzība saistībā ar nelegālu cilvēka ķermeņa izmantošanu, Baltkrievijai – kriminālprocesā par sutenerismu. Vienā kriminālprocesā par personas nosūtīšanu seksuālai izmantošanai tiesisko palīdzību pieprasījusi Latvija;
 - 2012.gadā: Polijas Republikai sniegta tiesiskā palīdzība kriminālprocesā par sutenerismu, Beļģijas Karalistei – lietā par cilvēku tirdzniecību;
 - 2013.gadā: Grieķijas Republikai sniegta tiesiskā palīdzība kriminālprocesā par sutenerismu.
58. Personas izdošanas ārvalstīm procesuālā kārtība ir noteikta KPL 66.nodaļā „Personas izdošana ārvalstij”. Saskaņā ar KPL 704.pantu, ārvalsts lūguma par personas izdošanu pārbaudi uzsāk Ģenerālprokuratūra. Atbilstoši Ģenerālprokuratūrā apkopotajai informācijai:
- 2011.gadā Latvija nav izdevusi personas ārvalstij tiesāšanai par cilvēku tirdzniecību. Vienā kriminālprocesā Latvija pieprasījusi Krievijas Federācijai izdot Latvijas pilsoni saukšanai pie kriminālatbildības pēc KL 165.¹panta. Latvija lūgusi izdot vienu Vācijas pilsoni saukšanai pie kriminālatbildības pēc KL 165.¹panta. Latvijas lūgums noraidīts, jo Vācijā uzsākts kriminālprocess pret to pašu personu par līdzīgu noziedzīgu nodarījumu.
 - 2012.gadā Latvija nav izdevusi personas ārvalstij tiesāšanai par cilvēku tirdzniecību. Latvijai tiesāšanai par cilvēku tirdzniecību izdotas divas personas. Viens Latvijas pilsonis no Spānijas Karalistes izdots par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts KL 165.¹panta trešajā daļā. Savukārt Krievijas Federācija izdevusi Latvijas nepilsoni par KL 165.panta, kas paredz kriminālatbildību par sutenerismu, trešajā daļā paredzēta noziedzīga nodarījuma veikšanu. Vācijas Federatīvajai Republikai lūgts izdot Latvijas pilsoni saukšanai pie kriminālatbildības pēc KL 165.¹panta otrās daļas. Latvijas lūgums tika noraidīts, secinot, ka personai inkriminētais nodarījums Vācijā nav krimināli sodāms.
 - 2013.gadā Latvija izdeva vienu Latvijas pilsoni Lielbritānijas un Ziemeļrijas Apvienotajai Karalistei kriminālvajāšanai par cilvēku tirdzniecību seksuālai izmantošanai. Latvijai kriminālvajāšanai no Baltkrievijas Republikas izdots viens Latvijas pilsonis par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts KL 165.panta trešajā daļā.
59. Tiesībaizsardzības iestādes augstu novērtē Patvēruma „Drošā māja” devumu medicīniska, juridiska, sociāla un psiholoģiska rakstura palīdzības sniegšanā cilvēku tirdzniecības upuriem. Patvēruma „Drošā māja” pārstāvji ir aktīvi norādītās kategorijas kriminālprocesu dalībnieki, sniedzot speciālista - psihologa atzinumus, kuros ne tikai padziļināti un vispusīgi izpētīts personas psiholoģiskais stāvoklis un noziedzīga nodarījuma rezultātā iestājušās sekas, bet sniedzot citu izmeklēšanai svarīgu informāciju, piemēram, par cilvēku tirdzniecības upuru vervēšanas paņēmieniem. Patvēruma „Drošā māja” palīdz cilvēku tirdzniecības upuriem izprast un izmantot KPL noteiktās cietušā tiesības, sniedz palīdzību kompensācijas pieteikumu sastādīšanā.

60. VRS 2013.gadā veica uzlabojumus valsts robežas kontrolē un uzraudzībā, kas nodrošina ES prasību ievērošanu attiecībā uz ES ārējās sauszemes robežas uzraudzību, organizējot robežuzraudzības un robežpārbaudes pasākumu koordināciju, izmantojot vienotu Nacionālo Koordinācijas centru, kā arī valsts situācijas attēlā veidošanu un aktuālas informācijas saņemšanu reālajā laikā par ES kopējo situācijas attēlu (informācija par situāciju uz ES dalībvalstu ārējām robežām).
61. 2013.gada 17.decembrī MK atbalstīja IEM izstrādāto „Latvijas Republikas valsts robežas integrētās pārvaldības koncepciju 2013. – 2018.gadam”, kas sagatavota izpildot ar MK 2012.gada 16.februāra rīkojumu Nr.84 „Par Valdības rīcības plānu Deklarācijas par Valda Dombrovska vadītā MK iecerēto darbību īstenošanai” apstiprinātā Valdības rīcības plāna 124.3.apakšpunktu, kā arī ievērojot 2009.gada atjauninātā Šengenas kataloga „Ārējo robežu kontrole. Atpakaļsūtīšana un atpakaļuzņemšana. Ieteikumi un labākā prakse” (19.03.2009., 7864/09) 3. un 6.rekomendāciju. Koncepcijā ir iekļauta sadaļa 2.4.2. Cilvēku tirdzniecība, kurā tiek norādīts, ka koncepcijas aspektā robežsargu, policijas darbinieku un konsulāro amatpersonu profesionālā sagatavotība pilnveidojama, lai nodrošinātu izpratni un spējas identificēt cilvēku tirdzniecības upuri, nodrošināt sākotnējo palīdzību un atbalstu cilvēku tirdzniecības upurim, informēt personu par cilvēku tirdzniecības upura tiesībām uz nogaidīšanas periodu un iespējām saņemt valsts apmaksātus sociālās rehabilitācijas pakalpojumus. Jāizmanto starpinstitūciju sadarbības un sadarbības ar nevalstiskajām organizācijām pilns potenciāls cīņā ar cilvēku tirdzniecību.
62. Saskaņā ar TIS izveidots statistikas pārskats par krimināllietām pirmās instances tiesās pēc KL 154.¹panta un KL 165.¹panta laika posmā no 2010.gada līdz 2013.gadam. Statistikas pārskats par notiesāto personu skaitu pēc KL 165.panta laika posmā no 2010.gada līdz 2013.gadam.
- Tiesu statistikas dati par cilvēku tirdzniecību notiesāto personu skaitu ir apkopoti no TIS 85. un 86.pārskata lietu saraksta datiem, izslēdzot personas, kuras ar vienu spriedumu ir notiesātas gan pēc KL 154.¹panta, gan KL 165.¹panta. Šāda datu uzskaitē veikta, lai iegūtu precīzus datus par notiesāto personu skaitu. Liela daļa no personām, kas notiesātas par cilvēku tirdzniecību, ir notiesātas arī par citiem noziedzīgiem nodarījumiem, piemēram, par nodarījumiem, kas saistīti ar narkotiskajām vielām. Par nodarījumiem, kas saistīti ar narkotiskajām vielām ir piemērojamas bargākas soda sankcijas. Līdz ar to, apkopojot datus no TIS 78.pārskata par notiesāto personu skaitu pēc pantu kopības, visas par cilvēku tirdzniecību notiesātās personas netiktu uzskaitītas.

Informācijas avots: TIS

KL pants	Neizskatīto lietu skaits pārskata perioda sākumā	Saņemto lietu skaits	Kopā pabeigtās lietas	Kopējais notiesāto personu skaits (t.sk. ārvalstnieki)	Pamatsods – brīvības atņemšana	Citi pamatsodi (naudas sods)	Papildus sods – mantas konfiskācija
2010.gads							
KL 154. ¹	4	1	3 (3 ar spriedumu)	2	2 (nosacīti)	0	N/A
KL 165. ¹	8	26	18 (16 ar spriedumu)	19 (1 (Lietuva))	1 (līdz 1 gadam) 2 (1-3 gadi) 1 (3-5 gadi) 2 (5-10 gadi) 14 (nosacīti)	0	N/A
KL 165	7	7	4 (4 ar spriedumu)	8 (1 (Krievija))	6 (nosacīti)	2	N/A
2011.gads							
KL 154. ¹	2	0	1 (1 ar spriedumu)	0	0	0	0
KL 165. ¹	17	14	16 (14 ar spriedumu)	11	2 (1-3 gadi) 9 (nosacīti)	0	0

KL 165	5	5	5 (5 ar spriedumu)	3	3 (nosacīti)	0	0
2012.gads							
KL 154. ¹	1	2	2 (1 ar spriedumu)	2	1 (nosacīti)	1	1
KL 165. ¹	15	12	13 (11 ar spriedumu)	17 (3 (2 (Lietuvas), 1 (Spānijas))	1 (līdz 1 gadam) 1 (1-3 gadi) 1 (10-15 gadi) 14 (nosacīti)	0	3
KL 165	14	13	7 (5 ar spriedumu)	28 (1 (Krievija))	1 (3-5 gadi) 1 (10-20 gadi) 23 (nosacīti)	3	6
2013.gads							
KL 154. ¹	1	1	0	0	0	0	0
KL 165. ¹	14	6	8 (8 ar spriedumu)	11 (3 (1 (Vācijas), 1 (Izraēlas), 1 (Krievijas))	5 (1-3 gadi) 4 (3-5 gadi) 2 (5-10 gadi) 7 (nosacīti)	0	1
KL 165	25	10	9 (9 ar spriedumu)	20	7 (1-3 gadi) 12 (3-5 gadi) 14 (nosacīti)	1	3

63. Kriminālvajāšana un tiesvedība ar cilvēku tirdzniecību saistītājās krimināllietās tiek veikta īpaši skrupulozi, ievērojot visu kriminālprocesā iesaistīto personu tiesības un rūpīgi izvērtējot kriminālprocesa dalībnieku izteiktos pieteikumus, t.sk. par tiesībām uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā un soda mīkstināšanu personai, ja šis kriminālprocesa princips nav ievērots.
64. 2013.gada 26. - 27.septembrī Rīgā notika TM, IEM un Patvēruma „Drošā māja” kopīgi rīkotais mācību kurss „Cilvēku tirdzniecības atpazīšana, izmeklēšana, novēršana kā efektīvs ierocis noziedzīgā fenomena izskaušanai” Eiropas Komisijas īpašās programmas „Krimināltiesības” projekta Nr.JUST/2010/JPEN/AG/1546 „Atjaunojošā taisnīguma aktuālās problēmas, risināšanas perspektīvas Eiropas Savienībā” ietvaros. Konferences rezultātā tika sagatavota TM un IEM kopīga publikācija „Aktualitātes cilvēku tirdzniecības novēršanas un apkarošanas jomā”, kas tika publicēta 2013.gada 15.oktobra žurnālā „Jurista vārds” (15.10.2013./Nr.42 (793)). Publikācijā ir sniegts pārskats par konferencē izskanējušiem viedokļiem un secinājumiem, kā arī vērsta uzmanība uz aktuālajām norisēm cilvēku tirdzniecības novēršanas un apkarošanas jomā. Publikācijā minēts, ka pārdomām un turpmākām diskusijām atklājies jautājums par nepieciešamību paplašināt Latvijas KL 154.²pantu „Cilvēku tirdzniecības jēdziens”, papildinot cilvēku tirdzniecības jēdzienu ar jaunu elementu „ievainojamības stāvoklis”. TM, konsultējoties ar darba grupas locekļiem sagatavoja priekšlikumu grozījumiem KL 154.²pantā „Cilvēku tirdzniecības jēdziens”, papildinot panta pirmo daļu ar jaunu elementu „ievainojamības stāvoklis” un papildinot pantu ar jaunu ceturto daļu, kurā tiks definēts jēdziens „ievainojamības stāvoklis”. Tiek plānots šos grozījumus iesniegt Saeimā kā priekšlikumus. Cilvēku tirdzniecības jēdziena elements „ievainojamības stāvoklis” ir viens no cilvēku tirdzniecības noziegumu veidojošiem elementiem. Proti, tas ir viens no līdzekļiem, kas tiek izmantots, lai veiktu cilvēku tirdzniecību. Paplašinot cilvēku tirdzniecības jēdzienu tiek paplašinātas iespējas saukt pie kriminālatbildības tās personas, kas izmantojot personas ievainojamības stāvokli, to ir savervējuši, pārvadājuši, nodevuši, slēpuši u.c., lai pakļautu ekspluatācijai. Tātad paplašinot KL 154.²pantā uzskaitītos līdzekļus, tiek paplašināts tas personu loks, kuras varētu tikt sauktas pie kriminālatbildības un pret kurām līdz šim nebija iespējams vērsties.

V. PROBLĒMAS UN SECINĀJUMI

1. Cīņai ar cilvēku tirdzniecību pakāpeniski tiek piešķirta arvien nozīmīgāka loma kopējā valsts politikā, rodot iespēju gan palielināt valsts budžeta līdzekļus cilvēku tirdzniecības upuru sociālajai rehabilitācijai, gan paralēli darba grupas Programmas īstenošanas koordinēšanai sanāksmēm organizējot sanāksmes un informatīvās aktivitātes citu projektu ietvaros, tādējādi veicinot kopēju izpratni par cilvēku tirdzniecības problemātiku, problēmas nozīmīgumu un ar plašsaziņas līdzekļu starpniecību pievēršot sabiedrības uzmanību cilvēku tirdzniecībai kā fenomenam, kas pastāv sabiedrībā un var skart ikkatru no sabiedrības locekļiem vai to tuviniekiem.
2. Tomēr, neskatoties uz plašajām informatīvajām un izglītojošām aktivitātēm, kas vērstas uz sabiedrības izpratnes veidošanu, joprojām esam situācijā, ka cilvēki nezina, kas ir cilvēku tirdzniecība, neapzinās iespējamās cilvēku tirdzniecības riskus, kas saistīti ar ceļošanu un vilinošiem darba piedāvājumiem, un ir pārliecināti, ka viņus cilvēku tirdzniecība neskar.
3. Ņemot vērā augsto kadru mainību valsts, pašvaldību un tiesībsardzības iestādēs, ir nepieciešams turpināt sistemātisku speciālistu izglītošanu, kas var identificēt iespējamās cilvēku tirdzniecības upurus, atpazīt potenciālos cilvēku tirdzniecības upurus, nodrošināt tiem nepieciešamo informāciju, lai viņi spētu izvairīties no kļūšanas par cilvēku tirdzniecības upuriem, kā arī nodrošināt informāciju identificētajiem cilvēku tirdzniecības upuriem par viņu tiesībām un iespējām saņemt valsts palīdzību, atbalstu un aizsardzību, vienlaikus nodrošinot starpnozaru sadarbību, kas vērsta uz palīdzības sniegšanu cilvēku tirdzniecības upurim.
4. Programmas īstenošanas koordinēšanai Ministru prezidenta izveidotās starpinstitūciju darba grupas formāts ir pierādījis savu efektivitāti, turklāt Latvijas valsts institūciju, pašvaldību, kā arī NVO aktivitātes ir izvērstas daudz plašāk nekā to paredz Programma, jo tendences ar cilvēku tirdzniecību saistīto pārkāpumu un noziedzīgo nodarījumu attīstībā rada nepieciešamību iekļaut darba grupā atbilstošu kompetento institūciju amatpersonas, lai nodrošinātu efektīvu sadarbību informācijas apmaiņā un rīcībā. Līdz ar to ir konstatējama nepieciešamība no jauna paplašināt darba grupā risināmo jautājumu loku un tajā iekļaujamo institūciju pārstāvību.
5. Ņemot vērā cilvēku tirdzniecības fenomena pārrobežu raksturu, Programmas īstenošanas laikā ir notikusi aktīva starptautiskā sadarbība, kas nodrošinājusi pieredzes un labās prakses apmaiņu, zināšanu pilnveidošanu, kontaktu dibināšanu un projektu īstenošanu, lai efektīvāk nodrošinātu cilvēku tirdzniecības upuru identificēšanu, palīdzības un atbalsta pakalpojumu sniegšanu un aizsardzības nodrošināšanu cilvēku tirdzniecības upuriem.
6. Programmā izvirzītie mērķi un apakšmērķi ietilpst kompetento nozaru ministriju, iestāžu un tiesībsardzības iestāžu un to struktūrvienību uzdevumos, tādējādi šo uzdevumu īstenošana galvenokārt tika veikta valsts budžeta finansējuma ietvaros.
7. Lielākās grūtības sagādā to Programmas uzdevumu īstenošana, kuru rezultāta sasniegšana nav iespējama bez Programmā paredzētajiem papildus nepieciešamajiem finanšu līdzekļiem. Ņemot vērā, ka Programmā nebija paredzēts finansējums regulārai preventīvo pasākumu nodrošināšanai, līdz ar to prevence galvenokārt ir balstīta tikai uz NVO projektu ietvaros piesaistīto finansējumu.

8. Kopumā programmas izpilde ir uzskatāma par sekmīgu, jo uzdevumu īstenošanai un rezultatīvo rādītāju sasniegšanai tiek izmantoti visi pieejamie finanšu un cilvēkresursi, tiek meklēti risinājumi un iespējas, kā piesaistīt Eiropas Komisijas programmu piedāvāto finansējumu, lai sasniegtu programmas mērķi un apakšmērķus – plānot un īstenot pasākumus, lai sekmētu cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkarošanu, uzlabojot sabiedrības izglītības līmeni par cilvēku tirdzniecību, nodrošinot atbalsta pakalpojumus cilvēku tirdzniecības upuriem, veicinot sadarbību starp valsts iestādēm un nevalstiskajām organizācijām un uzlabojot tiesībaizsardzības iestāžu darbu.
9. Ar MK 2014.gada 21.janvāra rīkojumu Nr.29 „Par Cilvēku tirdzniecības novēršanas pamatnostādņem 2014. – 2020.gadam” apstiprinātās „Cilvēku tirdzniecības novēršanas pamatnostādnes 2014. – 2020.gadam” nodrošina politikas plānošanas pēctecību cilvēku tirdzniecības novēršanā. „Cilvēku tirdzniecības novēršanas pamatnostādnes 2014. – 2020.gadam” ir ietverti uzdevumi un pasākumi, kuru mērķis ir nodrošināt ilgtspējīgas, koordinētas un plānotas valsts rīcībpolitikas īstenošanu cilvēku tirdzniecības novēršanai – novērst un apkarot cilvēku tirdzniecību, aizsargāt un palīdzēt cilvēku tirdzniecības upuriem, pilnībā ievērojot viņu cilvēktiesības, un veicināt starpnozaru sadarbību, lai sasniegtu šo mērķi.

VI. PIELIKUMS: PROGRAMMAS UZDEVUMU IZPILDES GAITA

Tabulā ir apkopota visaptveroša informācija par Programmas 5.sadaļā „Galvenie uzdevumi programmas rezultātu sasniegšanai” iekļauto uzdevumu īstenošanas gaitu no 2009.gada līdz 2013.gadam, kas dod iespēju iepazīties ar valsts, pašvaldības un tiesībsardzības iestāžu un nevalstiskā sektora paveikto pēdējo piecu gadu laikā, lai maksimāli pilnveidotu Latvijas centienus novērst un apkarot cilvēku tirdzniecību.

Iekšlietu ministrs

R.Kozlovskis

14.03.2014. 13:00

25681

Iekšlietu ministrijas Nozares politikas departamenta

Politikas izstrādes nodaļas vecākā referente

L.Stabiņa

67829674, lasma.stabina@iem.gov

Nr. p.k	Uzdevumi programmas rezultātu sasniegšanai	Uzdevumu izpildes laiks	Uzdevumu izpildes gaita	Par uzdevumu izpildi atbildīgā institūcija un līdzatbildīgās institūcijas	Rezultatīvie rādītāji
I Datu apkopošana, pētnieciskais darbs					
1.	Veikt pētījumu, lai izvērtētu esošo situāciju un īstenoto pasākumu efektivitāti cilvēku tirdzniecības novēršanas un apkarošanas jomā tiesībsargājošajās institūcijās	2013.gads	<p>Valsts policija sadarbībā ar biedrību „Patvērums „Drošā māja”” 2010.gadā izstrādāja projekta pieteikumu „Brīvas personu kustības ietekmes novērtējums un nacionālo politikas nostādņu aktualizēšana atbilstoši konstatētajām tendencēm cilvēku tirdzniecības jomā”, kas tika iesniegts finansējuma piesaistīšanai Eiropas Komisijas programmā „Noziedzības novēršana un cīņa pret to”, taču Eiropas Komisija pieteikto projektu neatbalstīja. Projekta galvenais mērķis bija veikt novērtējumu/sagatavot ziņojumu par cilvēku tirdzniecības situāciju Baltijas valstīs, kā arī veikt izpēti par fiktīvo laulību iespējamību Īrijā un Kiprā, uz kuriem Latvijas pilsones dodas noslēgt šīs laulības.</p> <p>Latvijas kompetentās iestādes 2009.gadā ir piedalījušās Apvienoto Nāciju Narkotiku un noziedzības apkarošanas biroja sadarbībā ar Baltijas jūras valstu padomes Darba grupu cilvēku tirdzniecības apkarošanai reģionālās sadarbības projekta ietvaros pētījuma „Cilvēku tirdzniecība Baltijas jūras reģionā: valsts un civilās sabiedrības sadarbība upuru palīdzības un aizsardzības jomā” veikšanā. Pētījuma mērķis bija novērtēt esošos sadarbības mehānismus starp valsts iestādēm, īpaši tiesībsargājošajās iestādēm, un civilo sabiedrību palīdzības sniegšanā cilvēku tirdzniecības upuriem Baltijas jūras valstu padomes reģionā. Šajā pētījumā ir pieejama atsevišķa sadaļa par Latviju, kurā norādītas jomas, kurām Latvijai būtu jāpievērš lielāka uzmanība. Šīs pētījuma sadaļas sagatavošanā aktīvi piedalījās visu par cilvēku tirdzniecības jautājumiem kompetento institūciju pārstāvji Latvijā. Pētījums ir publicēts elektroniski www.cbss.org/tfhd un www.unodc.org/unodc/en/human-trafficking/publications.html.</p> <p>2010.gadā Baltijas jūras valstu padomes Darba grupas cīņai pret cilvēku tirdzniecību (CBSS TH-THB) ietvaros tika uzsākts pētījums par datu vākšanas mehānismiem CBSS TF-THB dalībvalstīs. Pētījuma mērķis ir novērtēt, kā tiek noteikta, sistematizēta un analizēta esošā informācija par datu vākšanu par cilvēku tirdzniecību Baltijas jūras reģionā; norādīt uz pastāvošu zināšanu trūkumu</p>	IeM	Uzdevums izpildīts daļēji: ir veikti pētījumi par cilvēku tirdzniecības upuru vervēšanas metodēm, sadarbības mehānismiem starp valsts iestādēm un NVO, datu vākšanas mehānismiem, par apstākļiem, kas veicina sieviešu iesaistīšanos prostitūcijā, taču netika veikti pētījumi par situāciju un īstenoto pasākumu efektivitāti cilvēku tirdzniecības novēršanas un apkarošanas jomā tiesībsargājošajās institūcijās, taču pētījumu vietā regulāri tiek sagatavoti un publiski pieejami informatīvie ziņojumi un tiesībsargājošajās iestāžu darbības

		<p>un radītu skaidru priekšstatu par to kas un kā veic datu vākšanu, kādi dati tiek vākti 11 CBSS TF-THB dalībvalstīs un sniegt ieteikumus valsts institūcijām un nevalstiskajām organizācijām reģionā. Šī pētījuma veikšanā piedalījās visas Latvijas kompetentās iestādes, kuru rīcībā ir dati, kas saistīti ar cilvēku tirdzniecības jautājumu, un biedrība „Patvērums „Drošā māja””. Pētījuma rezultāti, vadlīnijas un rekomendācijas publicētas CBSS mājas lapā www.cbss.org.</p> <p>Kopš 2011.gada Latvijas Republikas vēstniecība Īrijā veic pētījumu par potenciālo un esošo fiktīvo laulību dalībniekiem, kuru nodoms ir bijis reģistrēt laulību ar trešo valstu pilsoņiem Īrijā.</p> <p>2013.gadā biedrības „Resursu centrs sievietēm „Marta”” vadītā projekta „Drošības kompass – efektīvi risinājumi cilvēku tirdzniecības novēršanai” (Eiropas Komisijas programmas „Prevention of and Fight Against Crime (ISEC)” projekts „A Safety Compass – signposting ways to escape trafficking”, līgums Nr.HOME/2011/ISEC/THB/400002172) ietvaros:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tika veikts pētījums, kas pievēršas vervēšanas tendencēm seksa tirdzniecībai. Pētījumā norādīts, ka vervēšana ir viena no rafinētākām vardarbības formām, kas izpaužas kā psiholoģiska manipulācija, nevis fiziska vardarbība. Līdz ar to vervēšanas process balstās uz personas ievainojamības stāvokļa izmantošanu. Vervētāju izstrādātās shēmas un metodes nav saistītas ar fiziskas vardarbības pielietojumu, jo tas palielinātu pašu vervētāju atbildību. Par upuriem nereti kļūst meitenes vēlīnā pusaudžu vecumā. Kā būtiski riska faktori minēti: bezdarbs, izglītības un pieredzes trūkums, kā arī narkomānija. Pētījumā uzsvērts, ka seksuālo pakalpojumu sniegšana kļūst institucionāla, jo seksa tirdzniecība publiskajā telpā tiek traktēta kā darbs līdzās citiem darbiem. Vervēšana pārsvarā notiek interneta vidē, izmantojot sludinājumu sadaļu „piedāvā darbu”, „meklē darbu”, „iepazīšanās”. Turklāt interneta vidē uzskatāmi izpaužas vervēšanas institucionālās pazīmes, proti, vervē organizācijas, izmantojot standartizētus aprakstus par darba būtību un apstākļiem, tādējādi nostiprinot seksa industriju sociālajā sistēmā un raisot uzticību potenciālajos darbiniekos. Eksistē vairāk vai mazāk strukturēta indivīdu motivēšanas un mārketinga sistēma, lai seksa pakalpojumu sniegšanā iesaistītos arvien jauni indivīdi. - tika veikts preses apskats Lielbritānijā, īpaši pievēršoties Latvijas, Igaunijas, Austrumeiropas sieviešu atainojumam. Ziņojumā ir aplūkoti seksa tūrisma gadījumi un Rīgas sieviešu kā britu tūristu krāpnieču traktējums Lielbritānijas presē. - tika veikts pētījums, lai noskaidrotu apstākļus, kas veicina sieviešu iesaistīšanu prostitūcijā. Pētījumā konstatēts, ka ievērojami lielākam riskam ir pakļautas tieši sievietes un nepilngadīgas meitenes, kas bērnībā ir cietušas no vardarbības (īpaši 	novērtēšanas pārskati
--	--	--	-----------------------

			seksuālās), tātad personas ar augstu ievainojamības risku. Pētījums apstiprina teorētiski izvirzītos ievainojamības aspektus, atklājot tos Latvijas situācijā un dziļākā griezumā. Turklāt saskaņā ar pētījuma rezultātiem masu medijiem ir izšķiroša nozīme sievietes ķermeņa kā preces konstruēšanā. Latvijas normatīvais ietvars pieļauj atbilstošu infrastruktūru, t.i. reklāmu un masāžas salonu pastāvēšanu, tādējādi leģitimējot sievietes kā objekta uztveri un ķermeņa ekspluatāciju.		
2.	Apkopot un aktualizēt informāciju par speciālistiem, kas apmācīti cilvēku tirdzniecības novēršanas jautājumos Labklājības ministrijas finansēto apmācību ietvaros	regulāri	<p>2009.gada novembrī un decembrī Labklājības ministrija organizēja piecus bāriņtiesu priekšsēdētāju zināšanu pilnveides seminārus, kuros Valsts policijas darbinieki piedalījās ar priekšlasījumu „Cilvēku tirdzniecības riski”. Semināru klausītāji bija visi Latvijas bāriņtiesu priekšsēdētāji – kopā 163 personas.</p> <p>Iekšlietu ministrija savas kompetences ietvaros apkopo informāciju par kompetento iestāžu amatpersonu un darbinieku, nevalstisko organizāciju pārstāvju dalību semināros un apmācību kursus, kuru organizēšanā piedalās Iekšlietu ministrija.</p> <p>2012.gadā 83 sociālā darba speciālisti tika apmācīti jautājumos, kas skar dzimumu līdztiesību. Ņemot vērā to, ka lielākā daļa cilvēku tirdzniecības upuru ir sievietes, labāka sociālā darba speciālistu izpratne par dzimumu līdztiesības jautājumiem varētu mazināt cilvēku tirdzniecības risku sieviešu vidū.</p> <p>2012.gadā VDI speciālisti informatīvā sanāksmē tika iepazīstināti ar piespiedu darba gadījumu identificēšanas metodēm.</p> <p>2013.gadā Labklājības ministrija nodrošināja 79 sociālā darba speciālistu apmācību jautājumos, kas skar dzimumu līdztiesību.</p>	LM	Uzdevuma izpildīts: apmācīti sociālā darba un bāriņtiesu speciālisti, darba inspektori
II Normatīvo aktu pilnveidošana					
3.	Izstrādāt Ministru kabineta noteikumu projektu „Grozījumi Ministru kabineta 2005.gada 27.septembra noteikumos Nr.729 „Noteikumi par speciālu zināšanu apguves kārtību bērnu tiesību aizsardzības jomā un šo zināšanu saturu””, precizējot speciālo zināšanu apguves	2010.gads	<p>Labklājības ministrija ir izstrādājusi Ministru kabineta noteikumu projektu „Grozījumi Ministru kabineta 2005.gada 27.septembra noteikumos Nr.729 „Noteikumi par speciālu zināšanu apguves kārtību bērnu tiesību aizsardzības jomā un šo zināšanu saturu””. Šie noteikumi ir piesaistīti grozījumiem Bērnu tiesību aizsardzības likumā, proti, 5¹.pantu, kurā tika definēti subjekti, kuriem nepieciešamas speciālās zināšanas bērnu tiesību aizsardzības jomā, kā arī noteikts, ka kārtību, kādā apgūstamas speciālās zināšanas bērnu tiesību aizsardzības jomā, kā arī šo zināšanu saturu un apjomu nosaka Ministru kabinets. Noteikumu projekts ievieš precizējumus un izmaiņas, lai precizētu mācību programmā iekļautas tēmas, papildus izdalot tēmu par starpinstitucionālo sadarbību bērnu tiesību aizsardzības nodrošināšanā un tēmu par nepilngadīgo administratīvo pārkāpumu procesā, civilprocesā un kriminālprocesā; noteiktu prasības lektoriem, kuri vada mācības; nosakot, ka speciālās zināšanas ir jāapgūst</p>	LM	Uzdevums ir izpildīts: Grozījumi Ministru kabineta 27.09.2005. noteikumos Nr.729 „Noteikumi par speciālu zināšanu apguves kārtību bērnu tiesību aizsardzības jomā un šo zināšanu saturu” izstrādāti 2013.gadā. 01.08.2013.

	kārtību, iekļaujot tajā tēmas par cilvēku tirdzniecības novēršanas jautājumiem		arī pedagogiem; paredzot, ka prokurori apgūst 40 stundu apmācību programmu un 24 zināšanu pilnveides apmācību programmu (nevis 20 un 12 stundu apmācību programmu, kā bija paredzēts iepriekš), kurā tiks pievērsta īpaša uzmanība nepilngadīgo netraumējošas pratināšanas tehnikām; precizējot apmācību programmu paraugus.		grozījumu projekts izsludināts VSS, 14.10.2013. izskatīts MKK.
4.	Veikt grozījumus normatīvajos aktos, lai pastiprinātu darba devēju atbildību par normatīvo aktu prasību ievērošanu attiecībā uz viņu uzaicinātajiem viesstrādniekiem	2010.gads	Lai pārņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes 2009.gada 18.jūnija direktīvas 2009/52/EK, ar ko nosaka minimālos standartus sankcijām un pasākumiem pret darba devējiem, kas nodarbina trešo valstu valstspiederīgos, kuri dalībvalstīs uzturas nelikumīgi (turpmāk – Direktīva 2009/52/EK) prasības, 2010.gadā tika izstrādāti grozījumi šādos tiesību aktos: - Darba likumā – paredzot darba devējiem personu, kuras nav tiesīgas ieceļot un uzturēties Latvijas Republikā, nodarbināšanas aizliegumu un nosakot darba devēju pienākumus saistībā ar šo aizliegumu; - Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā – paredzot darba devējiem administratīvo atbildību par personu, kuras nav tiesīgas uzturēties Latvijas Republikā, nodarbināšanu, kā arī paredzot darbaspēka nodrošināšanas pakalpojumu saņēmējam administratīvo atbildību par darba aizsardzību regulējošo normatīvo aktu pārkāpšanu; - Krimināllikumā – atsevišķos gadījumos paredzot darba devējiem kriminālatbildību par personu, kuras nav tiesīgas uzturēties Latvijas Republikā, nodarbināšanu, tai skaitā, atbildību par personas nodarbināšanu, ja nodarbināts nepilngadīgais vai ja persona nodarbināta īpaši ekspluatējošos darba apstākļos, vai ja apzināti nodarbināts cilvēku tirdzniecības upuris; - likumā „Par valsts sociālo apdrošināšanu” – paredzot pienākumu darba devējiem, kuri ir nodarbinājuši personu, kura nav tiesīga ieceļot un uzturēties Latvijas Republikā, veikt valsts obligātās sociālās apdrošināšanas iemaksas par visu šīs personas nodarbināšanas laiku vai trīs mēnešu periodu, ja patieso nodarbināšanas ilgumu noteikt nav iespējams; - Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda regulējošajos normatīvajos aktos, nosakot aizliegumu darba devējiem, kuri ir nodarbinājuši personu, kura nav tiesīga uzturēties Latvijas Republikā, uz noteiktu laiku saņemt šādu finansējumu, kā arī atmaksāt līdzšinēji saņemto finansējumu, ja tiek konstatēts, ka darba devējs ir nodarbinājis personu, kas nav tiesīga uzturēties Latvijas Republikā.	IeM	Uzdevums ir izpildīts: LM ir izstrādājis grozījumus vairākos tiesību aktos
5.	Izvērtēt nepieciešamību noteikt darba līguma slēgšanas valodu ārzemnieka nodarbināšanas gadījumā, paredzot, ka darba līgums jāsaģatavo	2010.gads	2013.gada 3.oktobrī likumprojekts „Grozījumi Darba likumā” pieņemts pirmajā lasījumā Saeimā. Ar grozījumiem tiek paredzēts, ka gadījumā, ja darbinieks ir ārzemnieks, kurš pietiekamā līmenī nepārvalda valsts valodu, darba devējam, ir pienākums rakstveidā informēt darbinieku viņam saprotamā valodā par darba līguma noteikumiem. Likumprojekts paredz veikt grozījumus Darba likuma 40.pantā, kura devītā daļa izstrādāta pamatojoties uz Programmas cilvēku tirdzniecības novēršanai 2009. –	LM, IzM, IeM	Uzdevums ir izpildīts: 03.10.2013. likumprojekts „Grozījumi Darba likumā” pieņemts pirmajā lasījumā

	latviešu valodā, pievienojot attiecīgu līguma tulkojumu ārzemniekam saprotamā valodā		2013.gadam 5.uzdevumu, kurš paredz izvērtēt nepieciešamību noteikt darba līguma slēgšanas valodu ārzemnieka nodarbināšanas gadījumā, paredzot, ka darba līgums jāsaģatavo latviešu valodā, pievienojot attiecīgu līguma tulkojumu ārzemniekam saprotamā valodā. Grozījumi noteic, ka darba līgums ir slēdzams valsts valodā. Savukārt gadījumā, kad ārzemnieks pietiekamā līmenī nepārvalda valsts valodu, darba devējam ir uzlikts pienākums rakstveidā informēt darbinieku viņam saprotamā valodā par darba līguma noteikumiem. Informācijas apjoms netiek regulēts, taču informācijai jebkurā gadījumā ir jābūt par darba līguma būtiskajām sastāvdaļām – veicamo darbu, atlīdzību un darbinieka turpmāku pakļaušanos darba devēja noteiktajai darba kārtībai un darba devēja rīkojumiem.		Saeimā
6.	Pārskatīt MK 2006.gada 31.oktobra noteikumus nr. 889 "Noteikumi par kārtību, kādā cilvēku tirdzniecības upuri saņem sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, un kritērijiem personas atzīšanai par cilvēku tirdzniecības upuri" un MK 2003.gada 3.jūnija noteikumus nr.291 „Prasības pakalpojumu sniedzējiem”, uzlabojot personām sniedzamo sociālās rehabilitācijas pakalpojumu pieejamību un kvalitāti	2010.gads	Lai ieviestu Direktīvas 2011/36/ES prasības, Labklājības ministrija izstrādāja grozījumus šādos normatīvajos aktos: 65. Ministru kabineta 2006.gada 31.oktobra noteikumos Nr.889 „Noteikumi par kārtību, kādā cilvēku tirdzniecības upuri saņem sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, un kritērijiem personas atzīšanai par cilvēku tirdzniecības upuri” (Direktīvas 11.pants). Grozījumi Ministru kabineta noteikumos Nr.889 stājās spēkā 2013.gada 1.janvārī („LV”, 197 (4800), 14.12.2012.). 66. Ministru kabineta 2003.gada 3.jūnija noteikumos Nr.291 „Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem” (Direktīvas 13. un 14.pants). Grozījumi Ministru kabineta noteikumos Nr.291 stājās spēkā 2013.gada 1.janvārī („LV”, 197 (4800), 14.12.2012.). Grozījumi Ministru kabineta 2006.gada 31.oktobra noteikumos Nr.889 "Noteikumi par kārtību, kādā cilvēku tirdzniecības upuri saņem sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, un kritērijiem personas atzīšanai par cilvēku tirdzniecības upuri" Ministru kabineta 27.12.2011. noteikumi Nr. 1016/LV, 205 (4603), 30.12.2011./Stājās spēkā 01.01.2012.	LM	Uzdevums ir izpildīts: Grozījumi Ministru kabineta 31.10.2006.noteikumos Nr.889 „Noteikumi par kārtību, kādā cilvēku tirdzniecības upuri saņem sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, un kritērijiem personas atzīšanai par cilvēku tirdzniecības upuri” tika veikti divas reizes – 2011.gadā (spēkā stājās 01.01.2012.) un 2012.gadā (spēkā stājās 01.01.2013.).
7.	Veikt grozījumus Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā, nosakot tiesības uz sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem ES pilsoņiem, kā arī šo pilsoņu (t.sk. Latvijas) pavadībā esošiem nepilngadīgiem bērniem	2009.gads	29.10.2009. likums „Grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā” („LV”, 182 (4168), 17.11.2009.) [stājies spēkā 01.12.2009.]	LM	Uzdevums ir izpildīts: normatīvā akta grozījumu projekts izstrādāts, likums stājies spēkā 01.12.2009.

8.	Izvērtēt nepieciešamību veikt grozījumus normatīvajos aktos, lai nodrošinātu atbilstošas palīdzības sniegšanu potenciālajiem cilvēku tirdzniecības upuriem pirms iesnieguma par nogaidīšanas perioda piešķiršanu vai termiņuzturēšanās atļaujas izsniegšanu	2010.gads	2009.gada 1.decembrī stājās spēkā grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā, ar kuriem tiek papildināta arī likuma 3.panta ceturtdaļa. Atbilstoši minētajai normai sociālās rehabilitācijas pakalpojumus ir tiesības saņemt upurim, kas ir ES pilsonis, un viņa pavadībā esošam nepilngadīgam bērnam. Savukārt tiem upuriem un viņu pavadībā esošiem nepilngadīgiem bērniem, kuri nav ES pilsoņi, tiesības saņemt sociālās rehabilitācijas pakalpojumus ir likumā „Par cilvēku tirdzniecības upura uzturēšanos Latvijas Republikā” noteiktajos gadījumos. Likums „Par cilvēku tirdzniecības upura uzturēšanos Latvijas Republikā” nosaka, ka pakalpojumus ir tiesības saņemt cilvēku tirdzniecības upurim, kurš iesniedzis iesniegumu par nogaidīšanas perioda piešķiršanu vai termiņuzturēšanās atļaujas izsniegšanu, laikā, a) kad tiek izskatīts iesniegums, b) nogaidīšanas periodā un c) līdz brīdim, kad PMLP pieņem lēmumu par termiņuzturēšanās atļaujas izsniegšanu. Minētais iesniegums personai jāiesniedz triju dienu laikā kopš tā ir atzīta par cilvēku tirdzniecības upuri. Laikā, kad tika vērtēta nepieciešamība veikt grozījumus Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā, tika konstatēts, ka esošais regulējums nerada šķēršļus cilvēku tirdzniecības upurim veikt nepieciešamos pasākumus sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saņemšanai.	LM, IeM	Uzdevums ir izpildīts: ir veikts izvērtējums
9.	Izstrādāt likuma projektu “Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā”, kas paredz atbildību par 2009.gada 5.maija Ministru kabineta noteikumu Nr.407 "Kārtība, kādā bērnus var iesaistīt aktivitātēs (pasākumos), kas saistītas ar ārējā izskata demonstrēšanu", pārkāpšanu	2010.gads	03.09.2009. likums „Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā”, ar kuru Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā tika iestrādāts tiesiskais regulējums - 172. ³ pants „Bērna nelikumīga iesaistīšana pasākumos”, kas paredz, ka par bērna iesaistīšanu skaistumkonkursā vai citā pasākumā, kurā tiek vērtēts vienīgi viņa ārējais izskats, tiek uzlikts naudas sods fiziskajām personām no trīssimt piecdesmit līdz septiņsimt <i>euro</i> , bet juridiskajām personām — no septiņsimt līdz divtūkstoš simt <i>euro</i> , un par tādu normatīvo aktu pārkāpšanu, kuri nosaka kārtību, kādā bērni iesaistāmi aktivitātēs (pasākumos), kas saistītas ar ārējā izskata demonstrēšanu, izsaka brīdinājumu vai uzliek naudas sodu fiziskajām personām no simt četrdesmit līdz trīssimt piecdesmit <i>euro</i> , bet juridiskajām personām — no trīssimt piecdesmit līdz tūkstoš četrsimt <i>euro</i> . [stājies spēkā 07.10.2009.]	LM	Uzdevums ir izpildīts: likuma projekts izstrādāts, stājies spēkā 07.10.2009.
III Preventīvo pasākumu īstenošana					
10.	Aktualizēt ar cilvēku tirdzniecības riskiem, novēršanu un palīdzības iespējām upuriem saistītus jautājumus interneta vidē:				
10.1.	Pilnveidot un aktualizēt portālā www.cilvektirdznieciba.lv pieejamo informāciju:				
10.1.1.	Nodrošināt portāla saturisko un tehnisko uzturēšanu	regulāri	Interneta vietnes www.cilvektirdznieciba.lv tehniskajai uzturēšanai pieejamais finansējums 2009.gadā 2 017 LVL un 2010.gadā – 2 017 LVL. Interneta vietnes tehniskā uzturēšana tika nodrošināta pilnā apmērā, interneta vietnes saturiskā uzturēšana tika nodrošināta esošo cilvēkresursu ietvaros,	IeM	Uzdevums ir izpildīts daļēji: pieejamā finansējuma un cilvēkresursu

			<p>ievietojot būtiskāko informāciju.</p> <p>2010.gadā plānotoj Iekšlietu ministrijas budžetu, 2011.gadam tika paredzēts finansējums interneta vietnes tehniskajai uzturēšanai.</p> <p>2011.gadā Iekšlietu ministrija plāno pārņemt portāla tehnisko uzturēšanu un finansēt tikai nepieciešamās tehniskās konsultācijas ar interneta vietnes www.cilvektirdznieciba.lv izstrādātājiem.</p> <p>Interneta vietne www.cilvektirdznieciba.lv (www.trafficking.lv) ir informatīvā telpa, kurā ir sabiedrībai pieejama kvalitatīva informācija par visiem jautājumiem, kas saistīti ar cilvēku tirdzniecību, tas ir publisks rīks savstarpējās komunikācijas nodrošināšanai starp valsts pārvaldes iestādēm un sabiedrību.</p> <p>Interneta vietnes www.cilvektirdznieciba.lv administrēšanai 2012.gadā un 2013.gadā netika piešķirti līdzekļi, līdz ar to nebija iespējams nodrošināt regulāru informācijas atjaunošanu, tomēr 2014.gadā tiek plānots ieguldīt 997 euro mājas lapas tehniskajai uzturēšanai.</p>		ietvaros ir nodrošināta interneta vietnes tehniskā un saturiskā uzturēšana
10.1.2.	Sniegt informāciju par aktualitātēm un izmaiņām valsts apmaksāto sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanā cilvēku tirdzniecības upuriem, kā arī par speciālistu apmācībām	regulāri	<p>Aktualizēta informācija par izmaiņām pakalpojuma sniegšanā – ministrijas tīmekļa vietnē regulāri tika atjaunota informācija par pakalpojuma saturu un pakalpojuma sniedzējiem, kā arī citām nozares aktualitātēm (skat. šeit: http://www.lm.gov.lv/text/1976).</p> <p>Turpat atrodama norāde uz biedrību „Patvērums „Drošā māja””, kurai ir tiesības sniegt sociālās rehabilitācijas pakalpojumus cilvēku tirdzniecībā cietušajām personām (http://www.patverums-dm.lv/).</p>	LM	Uzdevums ir izpildīts: informācija par aktualitātēm tiek regulāri atjaunota Labklājības ministrijas interneta mājas lapā
10.1.3.	Portālā nodrošināt informāciju par pieejamās palīdzības iespējām un apjomu Latvijas diplomātiskajās un konsulārajās pārstāvniecībās ārvalstīs	regulāri	<p>Ārlietu ministrijas Interneta mājas lapā ir izveidota atsevišķa sadaļa “Ceļo droši”, kurā ievietota informācija un rekomendācijas personām, kas plāno doties uz ārvalstīm, t.sk., par vīzu iegūšanas procedūru, dokumentiem, kas jāņem līdzi, dodoties uz ārvalstīm, brīdinājumi ceļotājiem, Konsulārais reģistrs. Attiecīgajās sadaļās ir arī norādītas saites uz šim laukam piekritīgu Latvijas un ārvalstu kompetento iestāžu Interneta mājas lapu adresēm. Informācija ĀM mājas lapā regulāri tiek aktualizēta.</p>	ĀM	Uzdevums ir izpildīts: informācija Ārlietu ministrijas interneta mājas lapā regulāri tiek atjaunota
10.2.	Pilnveidot interneta mājas lapas, kuras domātas bērniem un viņu vecākiem, jauniešiem un attiecīgās jomas profesionāļiem. Mājas lapas par bērnu drošību (www.dzimba.lv) un	regulāri	<p>Elektroniskajā vidē ir pieejamas vairākas interneta vietnes, kuras savā starpā ir savienotas ar informatīvajām saitēm, un kurās ir pieejama par cilvēku tirdzniecības problēmu saistīta informācija bērniem, viņu vecākiem, jauniešiem, kā arī jomas speciālistiem.</p> <p>Mājas lapā www.dzimba.lv ir speciāla sadaļa bērniem, kurā ir pieejami linki: piemēram, Sargi sevi – portāls latviešu valodā visiem bērniem, kam rūp sava, draugu un tuvinieku, kā arī savas apkārtējās vides drošība www.sargi-sevi.lv; Drošs internets – portāls latviešu valodā, kurā bērns var daudz ko uzzināt par drošību internetā www.drossinternets.lv. Mājas lapā www.sargi-sevi.lv ir sadaļa</p>	IeM	Uzdevums ir izpildīts: informācija ir nodrošināta

	<p>jaunatnes lietām (www.jaunatneslietas.lv) papildināt ar informāciju par cilvēku tirdzniecību un/vai ievietot saiti uz IEM mājas lapu par cilvēku tirdzniecību (www.cilvektirdznieciba.lv)</p>		<p>Cilvektirdzniecība, kurā ir pieejama informācija par cilvēku tirdzniecības fenomenu, skaidrots, kāpēc un kā jaunieši kļūst par cilvēku tirdzniecības upuriem, par cilvēku tirdzniecības riskiem, par vervētāju veidiem, par darbu ārzemēs, par cilvēku tirdzniecības sekām un palīdzības iespējām. Sadaļā pie katras apakšnodaļas ir norādīta saite uz mājas lapu www.cilvektirdznieciba.lv.</p>		
11.	<p>Īstenot informatīvus pasākumus iedzīvotāju izglītošanai par cilvēku tirdzniecības jautājumiem un palīdzības iespējām cilvēku tirdzniecībā cietušajiem</p>	<p>regulāri</p>	<p>Ik gadu (kopš 2008.gada) Ārlietu ministrijas Konsulārais departaments piedalās starptautiskajā tūrisma izstādē „Balttour”, kur izstādes apmeklētājiem tiek sniegta informācija par drošas ceļošanas, darba meklēšanas un cilvēku tirdzniecības jautājumiem, par rīcību nonākot ārkārtas situācijā ārvalstīs, par iespējām reģistrēties Konsulārajā reģistrā, kā arī par iespējām saņemt konsulāro palīdzību Latvijas diplomātiskajās un konsulārajās pārstāvniecībās ārvalstīs. Tāpat izstādes apmeklētājiem tiek piedāvāti informatīvi bukleti par drošu ceļošanu un iespējām ārvalstīs saņemt konsulāro palīdzību.</p> <p>2009. gada martā un aprīlī ĀM organizēja kampaņu „Drošas ceļošanas mēnesis”. Šīs kampaņas ietvaros ĀM Konsulārā departamenta amatpersonas, apbraukājot dažādas skolas un universitātes gan Rīgā, gan citās Latvijas pilsētās (piemēram, Jelgavā, Rēzeknē, Daugavpilī, Valmierā, Liepājā), informēja par drošas ceļošanas principiem, lekcijās universitātēm koncentrējoties arī uz fiktīvo laulību un nelegālās nodarbinātības jautājumiem. Pēc prezentācijas interesentiem tika piedāvāti izdales materiāli, kur svarīgā informācija tika izklāstīta koncentrētā veidā.</p> <p>2009.gada laikā ĀM ir organizējusi vairākas preses konferences un seminārus plašsaziņas līdzekļu pārstāvjiem par jautājumiem, kas jāzina ceļojot uz ārvalstīm, un kā rīkoties, ja persona nokļuvusi krīzes situācijā ārvalstīs. Papildus tam, ĀM un Latvijas pārstāvniecības ārvalstīs ar plašsaziņas līdzekļu starpniecību iesaka personām pirms došanās uz ārvalstīm tūrisma nolūkā vai ar mērķi tur strādāt, rūpīgi pārliecināties par plānotā ceļojuma galamērķi, kā arī par potenciālo darba devēju, par ceļošanas dokumentiem, to derīguma termiņiem, nepieciešamību noformēt veselības un dzīvības apdrošināšanas polises pirms došanās ārpus Latvijas, par to, kam jāpievērš uzmanība, lai netiktu pievilkti, stājoties darba attiecībās utml. Īpaša uzmanība tika pievērsta fiktīvo laulību jautājumam, kad, stājoties šādā laulībā, personas var kļūt par cilvēku tirdzniecības upuriem.</p> <p>Tā kā Latvijas pilsoņu noslēgto laulību skaits ir ļoti augsts Īrijā, Latvijas</p>	<p>IeM, ĀM</p>	<p>Uzdevums ir izpildīts: Īstenoti informatīvie pasākumi</p>

		<p>vēstniecība Īrijā ir iniciējusi divas publikācijas laikrakstā „Diena”, vairākas publikācijas reģionālajos laikrakstos, interneta medijos Īrijā, utml.</p> <p>Kopš 2009.gada septembra sākuma Valsts policija īsteno akciju „Drošības dienas skolās 2009”, kuras ietvaros citu preventīvo pasākumu starpā par tiesisko audzināšanu skolēni tiek informēti un izglītoti par riska faktoriem un draudiem, kas saistīti ar cilvēku tirdzniecību. Akcijā tika iesaistītas gan pirmskolas izglītības iestādes, gan pamatizglītības un vidējās izglītības iestādes, gan speciālās un profesionālās ievirzes izglītības iestādes visā Latvijas teritorijā: Rīgas reģionā – 213 izglītības iestādes, Kurzemes reģionā – 104 izglītības iestādes, Latgales reģionā – 144, Vidzemes reģionā – 130, Zemgales reģionā – 106. 2010.gadā laikā akcijas „Drošības dienas skolās” ietvaros īstenoti 2996 preventīvie pasākumi, t.sk. par cilvēku tirdzniecības jautājumiem. Akcijā 2010.gadā tika iesaistītas gan pirmskolas izglītības iestādes (1073), gan pamatizglītības un vidējās izglītības iestādes (1578), gan speciālās un profesionālās ievirzes izglītības iestādes (259) visā Latvijas teritorijā.</p> <p>Valsts policija īsteno informatīvās aktivitātes par iespējamiem riskiem kļūt par cilvēku tirdzniecības upuriem, kuru mērķa auditorija ir skolu vecāko klašu audzēkņi, kuri pēc skolas un augstskolas beigšanas varētu izceļot uz ārvalstīm mācību vai darba meklējumos. Tāpat viņi tiek informēti par to, kā izvairīties no krāpšanas riskiem dodoties uz ārvalstīm strādāt un piekristot nelegālai nodarbinātībai vai fiktīvām laulībām.</p> <p>No 2009.gada 21.oktobra līdz 28.novembrim Ārlietu ministrija sadarbībā ar Nodarbinātības valsts aģentūru organizēja informatīvo pasākumu ciklu „Uzzini, pirms piekristi darbam ārvalstīs!”. Desmit lielākajās Latvijas pilsētās notika ekspertu priekšlasījumi, kuros Ārlietu ministrijas Konsulārā departamenta darbinieki informēja par riskiem un problēmām, ar kurām visbiežāk saskaras Latvijas valsts iedzīvotāji ārvalstīs, savukārt Nodarbinātības valsts aģentūras pārstāvji atgādināja par to, kas jāņem vērā, izmantojot licencēto darbā iekārtošanas firmu pakalpojumus. Pasākumu cikls sākās 21.oktobrī ar preses konferenci Ārlietu ministrijā, kam sekoja informatīvi semināri Rīgā (26.oktobrī), Daugavpilī (28.oktobrī), Valmierā (2.novembrī), Saldū (4.novembrī), Jēkabpilī (9.novembrī), Jelgavā (13.novembrī), Ventspilī (16.novembrī), Liepājā (20.novembrī), Madonā (23.novembrī) un Rēzeknē (25. novembrī), kuros bija iespēja uzzināt, kā rīkoties, lai nenokļūtu nelaimē, meklējot darbu ārvalstīs. ĀM savos priekšlasījumos uzsvēra arī fiktīvo laulību fenomenu, kas ir kļuvis par plaši pieejamu darba piedāvājumu Latvijas sievietēm.</p> <p>Pēc biedrības „Patvērums „Drošā māja”” iniciatīvas sadarbībā ar VP un ĀM no</p>		
--	--	--	--	--

		<p>2009.gada oktobra līdz 2010.gada janvārim tika īstenota informatīvā kampaņa „Fiktīvas laulības – slazds!”, kuras mērķis bija informēt un brīdināt sabiedrību par fiktīvo laulību, kas ir viens no cilvēku tirdzniecības veidiem, riskiem. Tā kā kampaņa noritēja ar ļoti lielu plašsaziņas līdzekļu uzmanību un atbalstu, arī pēc „Fiktīvas laulības – slazds!” noslēguma visa 2010.gada laikā tika gatavota informācija rakstošajiem medijiem – laikrakstiem, interneta portāliem, televīzijās un radio tika veidoti daudzi raidījumi par cilvēku tirdzniecības tematiku, tādējādi pievēršot pastiprinātu sabiedrības interesi šai tēmai. Statistika par kampaņas publicitāti: 258 publikācijas medijos (195 latviešu valodā, 57 krievu valodā, 5 angļu valodā) no kurām 147 publikācijas internetā, 16 presē, 88 TV sižeti (ieskaitot translāciju internetā), 7 radio reportāžas.</p> <p>VP GKRP turpinājusi sadarbību ar sabiedrību, informējot par Valsts policijas paveikto noziedzīgu nodarījumu atklāšanā un novēršanā, sniedzot intervijas, paziņojumus un informatīvus materiālus dažādiem plašsaziņas līdzekļiem. VP GKRP pārstāvji vairākkārt snieguši intervijas plašsaziņas līdzekļiem. Piemēram, dalība telekompānijas „LNT” raidījumos „900 sekundes”, „Degpunktā” un „Tautas balss”, TV3 raidījumā „Bez tabu” sniedzot intervijas par aktuālajiem jautājumiem cilvēku tirdzniecības apkarošanas jomā, tai skaitā par seksuālo pakalpojumu sniegšanu nelegālajos masāžas salonos.</p> <p>2010.gadā Valsts policija ir organizējusi 5129 preventīvos pasākumus.</p> <p>2010.gada pavasarī Valsts policijas Kurzemes reģionālā pārvalde sadarbībā ar Liepājas pilsētas Domi, Ventspils pilsētas Domi, Liepājas Jaunatnes centru un Liepājas Rotari klubu, izstrādāja maketu un izdeva informatīvo bukletu „Cilvēku tirdzniecības novēršana” 5'000 eksemplārus latviešu valodā izplatīšanai Kurzemes reģionā, kurā apkopota informācija par to, kas ir cilvēku tirdzniecība, cilvēku tirdzniecību veicinošie faktori, vervēšanu, fiktīvajām laulībām, par to, kas jāzina jauniešiem par darbu ārzemēs, kas jāņem vērā pirms došanās uz ārzemēm, un informācija par svarīgākajiem palīdzības tālruniem. Izstrādātais makets, sadarbojoties Rīgas domes Labklājības departamentam, Iekšlietu ministrijai un biedrībai „Patvērums „Drošā māja”” tika pielāgots Rīgas pilsētas vajadzībām un pēc Rīgas domes Labklājības departamenta iniciatīvas tika izdots buklets „Cilvēku tirdzniecības novēršana” 20'000 eksemplāros latviešu valodā un krievu valodā izplatīšanai Rīgas pašvaldības sociālajā dienestā un izglītības iestādēs, bukleta izdošanas izmaksas tika segtas no Rīgas sabiedriskās kārtības uzturēšanas fonda.</p> <p>2010.gadā RCS „Marta” Ālandu Miera institūta un RCS „Marta” projekta „Maini tradicionālās dzimumu lomas – novērs cilvēku tirdzniecību!”, kuru finansē</p>		
--	--	--	--	--

		<p>centrālā Baltijas jūras reģiona „INTERREG IV A” programma 2007. – 2013. gadam, ietvaros īstenoja virkni informatīvās aktivitātes un sociālās kampaņas, lai pievērstu sabiedrības uzmanību jautājumiem par cilvēku tirdzniecības novēršanu, prostitūcijas legalizēšanu un seksuālo pakalpojumu pircēju sodīšanu. Sociālās kampaņas „Nopērc meiteni – izglāb valsti” ietvaros tika izveidotas interneta vietnes www.meitenes24.lv, www.izglabvalsti.lv un www.seksapolicija.lv.</p> <p>2011.gadā RPP par Rīgas sabiedriskās kārtības uzturēšanas fonda piešķirto finansējumu 9251 euro apmērā apmaksāja izglītojošās video filmas „Atgriešanās pie vērtībām” izveidošanu (http://rpp.riga.lv/index.php?option=com_content&view=article&id=945%3Aatgriešanās-pie-vrtbm-2011&catid=23%3Amcbu-sfilmas&Itemid=55&lang=lv).</p> <p>Lai samazinātu seksuālo pakalpojumu pieprasītāju/pircēju skaitu 2011.gada laikā plašsaziņas līdzekļos tika publicēti RPP veikto kontroles pasākumu rezultāti iespējamās infīmpakalpojumu sniegšanas vietās (masāžas salonos un dzīvokļos) un šo pasākumu laikā konstatēto un sodīto infīmpakalpojumu saņēmēju un sniedzēju skaitu.</p> <p>2011.gadā Latvijas vēstniecība Īrijā par fiktīvo laulību problemātiku ir informējusi un uzrunājusi Īrijas kompetento iestāžu pārstāvjus (Īrijas sociālo lietu ministri, Īrijas parlamenta spīkeri, Īrijas Dzimtsarakstu departamenta direktoru, Īrijas Naturalizācijas un imigrācijas dienesta vadītāju, Īrijas policijas Nacionālā imigrācijas biroja priekšnieku, Īrijas cilvēktiesību komisijas prezidentu un Tieslietu ministrijas ģenerāļsekretāru).</p> <p>Tāpat vēstniecība regulāri sadarbojas ar plašsaziņas līdzekļiem (Latvijas - „Diena”, „Latvijas Avīze”, LTV „Panorāma”, LNT TOP 10, Latvijas TV3 „Ziņas” un „Nekā Personīga”, ārvalstu - TV „Deutsche Welle”, „The Irish Times”, „The Independent”, „The Irish Daily Mail”, RTE-1, Īrijas TV3 u.c.), lai informētu Latvijas un Īrijas sabiedrību par šādu laulību sekām.</p> <p>Latvijas vēstniecībā Īrijā, Konsulārās nodaļas apmeklētāju pieņemšanas telpā, no 2011.gada 14.oktobra līdz decembrim tika izstādītas fotomākslinieces Zanes Bernhardes fotogrāfijas, kurās ar simbolisma elementu palīdzību tika atspoguļota fiktīvo laulību problemātika.</p> <p>2012.gadā Latvijas vēstniecība Īrijā sadarbojās ar Latvijas („Diena”, LTV Panorāma, LNT, TV3, TV5, BNS, LETA,) un ārvalstu plašsaziņas līdzekļiem („The Irish Times”, „Financial Times”, „Newstalk Radio”, TV3, „BBC Russian” birojs), lai sabiedrību informētu par fiktīvo laulību sekām.</p>		
--	--	--	--	--

		<p>13.02.2012. Rīgas dome sadarbībā ar biedrību „Patvērums „Drošā māja”” organizēja mācības par cilvēku tirdzniecības riskiem ārpusģimenes aprūpē esošiem 20 bērniem vecumā no 15 līdz 18 gadiem Rīgas pašvaldības bērnu un jauniešu centrā „Apīte”.</p> <p>2012.gadā biedrība „Patvērums „Drošā māja”” kopā ar Latvijas vēstniecības Īrijā padomnieci Viju Bušu Rīgas domes Labklājības departamentā tikās ar Rīgas pašvaldības Bērnu un jauniešu centra un struktūrvienību, bērnu namu „Ziemeļi”, „Ilga”, „Imanta”, „Vita”, „Apīte”, „Ezermala”, „Marsa gatve” vadītājiem, kā arī vadītājiem no līgumorganizāciju bērnu namiem.</p> <p>2012.gadā biedrība „Patvērums „Drošā māja”” sadarbībā ar Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamentu – jauniešu brīvā laika pavadīšanas programmā realizēja projektu „Cilvēks nav pārdošanai!”, kur realitātes spēlēs par cilvēku tirdzniecības tēmu piedalījās dažādu sociālo institūciju, jauniešu brīvā laika pavadīšanas iestāžu jaunieši. Tika izveidota filma par realitātes spēli.</p> <p>2012.gadā Ārlietu ministrijas Konsulārā departamenta darbinieki vairākās Latvijas pilsētās ir snieguši informāciju vietējai sabiedrībai par drošu ceļošanu, tajā skaitā par cilvēktirdzniecības riskiem fiktīvo laulību un darbaspēka ekspluatācijas kontekstā (Balvi, Tukums, Valmiera, Limbaži, Rēzekne, Rīga).</p> <p>2013. gadā Ārlietu ministrijas Konsulārā departamenta pārstāvji dažādās Latvijas pilsētās – Rīgā, Liepājā un Rēzeknē, informēja vietējo sabiedrību par drošu ceļošanu, tai skaitā par cilvēktirdzniecības riskiem fiktīvo laulību un darbaspēka ekspluatācijas kontekstā.</p> <p>2013.gada jūlija beigās - augusta sākumā ASV vēstniecības Rīgā līdzfinansētā projekta „Fiktīvas laulības” ietvaros ar tiešu Latvijas vēstniecības Īrijā un vēstniecības padomnieces V.Bušas atbalstu Īrijā uzturējās LTV filmēšanas grupa, kas publicēja septembrī sižetu LTV1 raidījumā „Viss notiek” un gatavo demonstrēšanai 26 minūšu garu dokumentālo filmu „Fiktīvas laulības”, kuru plānots demonstrēt 2014.gada sākumā. Projekta ietvaros vēstniecība organizēja žurnālistu tikšanos ar vēstniecības sadarbības partneri - Īrijas nevalstisko organizāciju „Ruhama”, lai pārrunātu palīdzības sniegšanu cilvēktirdzniecības upuriem, kā arī ar Īrijas Imigrantu padomi, kas sniegusi palīdzību vairākiem potenciāliem cilvēktirdzniecības upuriem no Latvijas.</p> <p>2013.gadā Latvijas vēstniecība Īrijā par fiktīvo laulību problemātiku ir sniegusi vairākas intervijas plašsaziņas līdzekļiem gan Latvijā (LTV, BNS, LETA), gan Īrijā („Newstalk Radio”, TV3), lai informētu Latvijas un Īrijas sabiedrību par fiktīvo laulību sekām.</p>		
--	--	--	--	--

			<p>VBTAI 2013.gadā izstrādāja informatīvo materiālu „Daži padomi, kā nekļūdīties, sarakstoties internetā” (pieejams šeit: http://www.bti.gov.lv/lat/informativie_materiali/bukleti/?doc=3125&page=) par iespējām izvairīties no pāridarījumiem un noziedzīgām darbībām internetā un to, kā saglabāt personisko drošību, sarakstoties internetā.</p> <p>NVA, kuras darbības mērķis atbilstoši Ministru kabineta 2012.gada 18.decembra noteikumu Nr.876 „Nodarbinātības valsts aģentūras nolikums” 1.punktam ir īstenot valsts politiku bezdarba samazināšanas un bezdarbnieku, darba meklētāju un bezdarba riskam pakļauto personu atbalsta jomā, savā tīmekļa vietnē (http://www.nva.gov.lv/index.php/index.php?cid=2&mid=75#lic_firmas) regulāri ievieto aktuālo informāciju par uzņēmumiem, kuri saņēmuši aģentūras izsniegtu licenci darbā iekārtošanas pakalpojumu sniegšanai, norādot valstis, kurās attiecīgais uzņēmums ir tiesīgs sniegt darbā iekārtošanas pakalpojumus darba meklētājiem. Tāpat aģentūras tīmekļa vietnē ir pieejama informācija par tiem darbā iekārtošanas pakalpojumu sniedzējiem, kuriem izsniegtās licences darbā iekārtošanas pakalpojumu sniegšanai, dažādu iemeslu dēļ ir anulētas (informāciju par anulētajām licencēm skat. šeit: http://www.nva.gov.lv/docs/17_52bd89ed384c29.49014492.xls).</p> <p>2013.gadā RCS Marta kļuva par sadarbības partneri Latvijā projektā Two Little Girls (Lielbritānija), iesaistoties plašās publiskās un sociālo tīklu aktivitātēs, izplatot īsfilmu Two Little Girls, rosinot diskusijas interneta vietnēs un jauniešu grupās Latvijā.</p> <p>RCS Marta visa 2013.gada garumā nodrošināja jauniešu izglītošanu par cilvēku tirdzniecības jautājumiem 14 zēnu un meiteņu grupās visā Latvijā.</p>		
12.	Izstrādāt informatīvo materiālu darba meklētājiem, kas dodas iekārtoties darbā ārzemēs, par cilvēku tirdzniecības riskiem un kur vērsties gadījumos, ja tiek pārkāptas viņa tiesības utt.	2011.gadā	<p>Informācija par darba iespējām ārzemēs ir pieejama http://www.nva.lv/eures/. Ir izstrādāts informatīvs materiāls „Uzzini, pirms piekrti darbam ārvalstīs”. Buklets par nodarbinātības jautājumiem, kas ietver informāciju arī par to, kur vērsties gadījumos, ja tiek pārkāptas personu tiesības, ir pieejams Nodarbinātības valsts aģentūrā vai tās mājas lapā. Nodarbinātības valsts aģentūrā nav atsevišķi izstrādāts materiāls darba meklētājiem, kas dodas iekārtoties darbā ārzemēs, par cilvēku tirdzniecības riskiem, bet šāda informācija ir iekļauta bukletā „Cilvēku tirdzniecības novēršana” (http://www.ventspilnieki.lv/images/userfiles/rakstuatteli/Buklets_CilvekuTirdzniecibasNoversana.pdf)</p> <p>Papildu informāciju par cilvēku tirdzniecību ir pieejama arī http://www.cilvektirdznieciba.lv/</p>	LM	Uzdevums ir izpildīts: izstrādāts informatīvs materiāls

<p>13. Veikt izglītojošus pasākumus speciālistiem, lai vairotu viņu izpratni par cilvēku tirdzniecību, viņu lomu cilvēku tirdzniecības novēršanā un prasmes atpazīt iespējamus upurus:</p>		<p>15.11.2010. Rīgā apmācību/pieredzes apmaiņas video konference, kuru organizēja ASV vēstniecība Rīgā, par „karstā tālruņa” sistēmas CT novēršanai un CT upuru identificēšanai uzturēšanu, lai institūciju un organizāciju pārstāvji, kuri savā ikdienas darbā uzrauga/veic „karstā tālruņa operatora funkcijas” un kuri savā darbā var identificēt iespējamus CT gadījumus un veicināt to tālāku risināšanu (novēršanu, kriminālvajāšanu, palīdzības saņemšanu utml.). Apmācībās piedalījās VP, vienotā ārkārtas palīdzības izsaukumu numura 112 dienesta, IeM, LM, ĀM Konsulārā departamenta, Rīgas Pašvaldības policijas Tūrisma policijas nodaļas, Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas un NVA amatpersonas, NVO „Patvērums „Drošā māja”” pārstāvji.</p> <p>20.-21.09.2010. notika Ziemeļu Ministru Padomes, Ziemeļvalstu Sabiedrības Veselības skolas un RCS „Marta” kopīgi organizēta starptautiska konference „Stop Trafficking and Stand for Health!” par seksuālās ekspluatācijas izraisītajām sekām uz cilvēka veselību un veselības pakalpojumu pieejamību cilvēkiem, kas cietuši no seksuālās izmantošanas Ziemeļvalstīs un Baltijas valstīs. Konferencē piedalījās dažādu nozaru speciālisti no Latvijas un citām Baltijas valstīm.</p> <p>29.11.-02.12.2010. Rīgā apmācības, kuras organizēja IOM Rīgas birojs sadarbībā ar ASV vēstniecību Rīgā, Iekšlietu ministriju, Ģenerālprokuratūru, NVO „Patvērums „Drošā māja”” par cilvēku tirdzniecības gadījumu identificēšanas metodēm un palīdzības saņemšanas iespējām cilvēku tirdzniecības rezultātā cietušajām personām, kurā piedalījās vairāk kā 40 amatpersonas no Rīgas un Latvijas reģioniem: IeM, ĀM, AM, LM, VP, PMLP, VRS, RD Sociālās palīdzības dienesta, Pašvaldības policijas, Prokuratūras, Bāriņtiesas, NVA, VDI, VBTAI, NVO „Patvērums „Drošā māja””, Centrs Dardedze, RCS „Marta”.</p> <p>2010.gada 8.-10.decembrī un 20.-22.decembrī, Rīgā pēc Rīgas domes Labklājības departamenta iniciatīvas sadarbībā ar NVO „Patvērums „Drošā māja””, IeM, VP un Ģenerālprokuratūru tika īstenoti divi trīs dienu semināri „Preventīvie pasākumi cilvēku tirdzniecības mazināšanai”, kura laikā tika iegūtas zināšanas par cilvēku tirdzniecības upuru atpazīšanu, vajadzībām, problēmām un palīdzības nodrošināšanu; par cilvēku tirdzniecības upuru psiholoģisko novērtēšanu, stigmatizāciju, cilvēku tirdzniecības gadījumu apzināšanu, tiesisko regulējumu; konfidencialitātes ievērošanu saskarsmē ar masu medijiem, piedalījās 60 sociālā darba speciālisti.</p> <p>19.-20.09.2011. Iekšlietu ministrija organizēja starptautisku konferenci „Organizētās noziedzības grupu novērtēšanas un sarindošanas izaicinājumi un praktiskie aspekti”, kur tika apspriesti jautājumi arī par organizētās noziedzības saistību ar cilvēku tirdzniecību.</p>		
--	--	---	--	--

		<p>Philip Morris International finansētā projekta „Atver acis” ietvaros Rīgā 2011.gada 11.oktobrī noritēja konference „Preventīvie pasākumi cilvēku tirdzniecības mazināšanā”. Tajā savas zināšanas papildināja 52 bibliotēku vadītāji no Rīgas, Rīgas rajona, Tukuma, Vecpiebalgas, Vecumnieku, Skrundas, Sējas, Smiltenes, Dundagas, Tērvetes, Talsu, Baldones, Strenču, Salacgrīvas, Saldus, Krāslavas, Lubānas, Dobeles, Limbažu, Amatas, Madonas novadiem, Valmieras, Preiļiem un Jelgavas. Visa 2011.gadā projekta ietvaros 6 reģionālajās bibliotēkās tika apmācīti 185 bibliotekāri un 118 skolēni. Projekts „Atver acis” ar bibliotēku starpniecību nodrošināja plašu sabiedrības izglītošanu, jo bibliotēkās tika sagatavotas tematiskās nedēļas par cilvēku tirdzniecības tēmu un bija publiski aplūkojamas apmeklētājiem.</p> <p>Rīgas pašvaldība cilvēku tirdzniecības novēršanai 2011.gadā piešķirta finansējumu 4046 <i>euro</i> apmērā no Rīgas sabiedriskās kārtības uzturēšanas fonda, lai realizētu preventīva rakstura pasākumus cilvēku tirdzniecības mazināšanā, tajā skaitā, 2988 <i>euro</i> apmērā 60 speciālistu apmācībām un 1058 <i>euro</i> apmērā bukletu „Cilvēku tirdzniecības novēršana” izdošanai (20 000 eks.).</p> <p>Vienas grupas apmācība ilga divas dienas, apmācības notika: pirmā grupa - 12.un 13.10.2011., otrā grupa – 25. un 26.10.2011. un trešā grupa – 02.un 03.11.2011. Rīgas Sociālā dienesta darbiniekiem.</p> <p>08.06.2011. RPP darbinieki, kuri piedalījās 29.11.-02.12.2010. notikušajā mācību seminārā „Cilvēku tirdzniecības gadījumu identificēšanas metodes un palīdzības saņemšanas iespējas cilvēku tirdzniecības rezultātā cietušajām personām”, veica RPP vidējā komandējošā sastāva instruktāžu, kuras laikā informēja RPP darbiniekus par cilvēku tirdzniecības identificēšanas metodēm un pamatuzdevumiem padotībā esošo darbinieku apmācībai. Nolūkā sniegt informāciju sabiedrībai par cilvēku tirdzniecību, ar to saistītajām problēmām un palīdzības saņemšanas iespējām semināra laikā RPP vidējam komandējošajam sastāvam izdalīti Rīgas domes Labklājības departamenta sagatavotie bukleti „Cilvēku tirdzniecības novēršana”.</p> <p>Rīgas pašvaldība cilvēku tirdzniecības novēršanai 2012.gadā piešķirta finansējumu 4250 <i>euro</i> apmērā no Rīgas sabiedriskās kārtības uzturēšanas fonda, lai realizētu preventīva rakstura pasākumus cilvēku tirdzniecības mazināšanā, tajā skaitā, 3641 <i>euro</i> apmērā 95 speciālista apmācībām un 609 <i>euro</i> apmērā bukletu „Cilvēku tirdzniecības novēršana” izdošanai (5 000 eks.).”</p> <p>Sadarbībā ar biedrību “Patvērums “”Drošā māja”” organizēti semināri „Preventīvie pasākumi cilvēku tirdzniecības mazināšanai – 2012”: 19.09.2012. vienas dienas seminārs 21 RPP darbiniekiem, 24.-25.09.2012. divu dienu</p>		
--	--	--	--	--

		<p>seminārs 27. Rīgas Sociālā dienesta darbiniekiem, 29.-30.10.2012. divu dienu seminārs 24 Rīgas pašvaldības skolu sociālajiem pedagogiem, 31.10.-01.11.2012. divu dienu seminārs 23 Rīgas pašvaldības skolu sociālajiem pedagogiem. Mācību laikā katrs skolu sociālais pedagogs ieguva filmas „Plaisa” DVD disku ar skaidrojumu un ieteikumiem darbam ar dažāda vecuma skolēniem.</p> <p>Iekšlietu ministrija ar Ziemeļvalstu Ministru padomes finansiālu atbalstu organizēja reģionālo semināru par cilvēku tirdzniecības gadījumu izmeklēšanu, noziedznieku kriminālvajāšanu un notiesāšanu, kas notika Rīgā 2012.gada 22.novembrī un 23.novembrī. Šis seminārs bija daļa no Ziemeļvalstu Ministru padomes projekta „Nordic, Baltic, Russian Cooperation on the Fight against Human Trafficking - Regional cooperation across Juridical, Law enforcement, Social authorities”. Projekta mērķis ir stiprināt reģionālo operatīvo tīklu un sadarbības mehānismu ar kopēju daudznozaru apmācību starpniecību Ziemeļrietumu Krievijas, Ziemeļvalstu un Baltijas valstu tiesu, tiesībaizsardzības, sociālo iestāžu un nevalstisko organizāciju darbiniekiem, kas iesaistīti cilvēku tirdzniecības novēršanā un apkarošanā. Seminārā piedalījās 37 dalībnieki no Latvijas, tostarp, 9 policisti, 16 prokurori, 19 tiesneši un tiesu priekšsēdētāji no Rīgas, Daugavpils, Ludzas, Krāslavas, Ventspils, Valmieras, Preiļiem, Liepājas, Kuldīgas un Rēzeknes, pārstāvji no Iekšlietu ministrijas un biedrības „Patvērums „Drošā māja””.</p> <p>Rīgas pašvaldība cilvēku tirdzniecības novēršanai 2013.gadā piešķir finansējumu 4011 <i>euro</i> apmērā no Rīgas sabiedriskās kārtības uzturēšanas fonda, lai realizētu preventīva rakstura pasākumus cilvēku tirdzniecības mazināšanā, tajā skaitā, 3273 <i>euro</i> apmērā 81 speciālista apmācībām un 738,43 <i>euro</i> apmērā bukletu „Cilvēku tirdzniecības novēršana” izdošanai (10 000 eks.).</p> <p>2013.gadā sadarbībā ar biedrību “Patvērums “Drošā Māja”” organizēti semināri „Preventīvie pasākumi cilvēku tirdzniecības mazināšanai - 2013”:</p> <p>21.05.2013. vienas dienas seminārs 20 RPP darbiniekiem;</p> <p>04. un 06. 06.2013. divu dienu seminārs 34 – Rīgas Sociālā dienesta darbiniekiem, sociāliem pedagogiem, sociālo aprūpes iestāžu un Labklājības departamenta sadarbības iestāžu darbiniekiem;</p> <p>05. un 07. 06.2013. divu dienu seminārs 27 – Rīgas Sociālā dienesta darbiniekiem, sociāliem pedagogiem, sociālo aprūpes iestāžu un Labklājības departamenta sadarbības iestāžu darbiniekiem.</p> <p>2013.gada aprīlī Ārlietu ministrijas Konsulārā departamenta pārstāvis Sociālo zinību metodisko apvienību vadītājiem sniedza prezentāciju „Ceļo droši”, kur tika sniegta informācija arī par cilvēktirdzniecības riskiem, tai skaitā par fiktīvajām laulībām un darba ekspluatāciju.</p>		
--	--	---	--	--

		<p>2013.gada maijā Tieslietu ministrija organizēja konferenci „Mehānismi cietušo kompensācijai kriminālprocesā Eiropas Savienībā”.</p> <p>2013.gada septembrī Ārlietu ministrijas Konsulārā departamenta pārstāvis sniedza prezentāciju par konsulāro dienesta darbu, ieskaitot konsulārās palīdzības sniegšanu cilvēktirdzniecības upuriem pasākuma „Atvērto durvju diena” dalībniekiem.</p> <p>2013.gada septembrī Iekšlietu ministrija organizēja semināru „Labā prakse migrantu integrācijas jomā atbilstoši Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas saistībām”.</p> <p>26.-27.09.2013. Rīgā notika mācību seminārs „Cilvēktirdzniecības atpazīšana, izmeklēšana, novēršana kā efektīvs ierocis noziedzīgā fenomena izskaušanai”. Mācību kursu organizēja Tieslietu ministrija sadarbībā ar Iekšlietu ministriju un biedrību “Patvērums “”Drošā māja”” Eiropas Komisija īpašās programmas „Krimināltiesības” ietvaros. Mācību kursa mērķauditorija bija praktiķi – izmeklētāji, prokurori, tiesneši, advokāti, nevalstisko organizāciju pārstāvji, kā arī politikas veidotāji (kopā 150 dalībnieki). Ar lekcijām uzstājās gan nacionālie, gan ārvalstu lektori - Vadims Nazarovs (Valsts policija), Aivars Bergmanis (Ģenerālprokuratūra), Sandra Zalcmane (biedrība “Patvērums „Drošā māja””), Olegas Fedosiukas (Lietuva), Ann Hamilton (Eiropas Komisija), Patricia Le Cocq (Beļģija), Rhys Hadden (Apvienotā karaliste).</p> <p>2012.gadā tika uzsākta transnacionālā projekta “ADSTRINGO – Addressing trafficking in human beings for labour exploitation through improved partnerships, enhanced diagnostics and intensified organisational approaches” īstenošana. Tas ir starptautisks projekts, kas ir vērsts uz cilvēku tirdzniecības piespiedu darba un darbaspēka ekspluatācijas nolūkā novēršanu 11 Baltijas jūras reģiona valstīs. Projekta ietvaros Iekšlietu ministrija organizēja divas nacionālās sanāksmes Rīgā 2012.gada 12.decembrī un 2013.gada 12.jūlijā. Latvijas nacionālo ADSTRINGO projekta sanāksmju galvenie ieguvumi - ir izveidota neformāla darba grupa cilvēku tirdzniecības darbaspēka ekspluatācijas nolūkā novēršanas jautājumos, kuras darbību ir plānots turpināt nodrošināt „Cilvēku tirdzniecības pamatnostādņu 2014. – 2020.gadam” ietvaros, kā arī ir apzināta situācija un risināmie jautājumi, lai uzlabotu Latvijas valsts un pašvaldību iestāžu, tiesībsardzības iestāžu un nevalstiskā sektora centienus cilvēku tirdzniecības darbaspēka ekspluatācijas nolūkā novēršanā. 2013.gada 17.oktobrī Viļņā, Lietuvā, notika ADSTRINGO projekta noslēguma konference, kurā Iekšlietu ministrijas pārstāvis uzstājās ar prezentāciju par ADSTRINGO nacionālo sanāksmju Latvijā</p>		
--	--	---	--	--

			<p>rezultātiem un secinājumiem. Sanāksmju laikā norisinājās neformālas diskusijas starp dažādu valsts pārvaldes iestāžu (Iekšlietu ministrija, Ārlietu ministrija, Labklājības ministrija, Tieslietu ministrija, VDI, Valsts policija, Rīgas pašvaldības policija, Valsts robežsardze, Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētā prokuratūra, Liepājas prokuratūra), nevalstisko organizāciju (biedrība „Patvērums „Drošā māja””, Resursu centrs sievietēm „Marta”, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība), Latvijas prezidentūras ES Padomē sekretariāta, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras, Patērētāju tiesību aizsardzības centra un uzņēmumiem, kas sniedz darbā iekārtošanas pakalpojumus (SIA <i>GP Recruitment</i> un portāls <i>irdarbs.lv</i>). Sanāksmē tika diskutēts par sadarbības stiprināšanu cīņā ar cilvēku tirdzniecību (piespiedu darbs), iespējamiem tās izskaušanas veidiem, par šķēršļiem un trūkumiem, kas pastāv pašreizējā sadarbībā, kas attiecīgi liedz efektīvāk iesaistīties cīņā ar cilvēku tirdzniecību, kā arī pārrunāti secinājumi, kas radušies pēc iepriekšējās sanāksmes. Sanāksmju rezultātā izveidotās neformālās grupas sadarbību ir paredzēts stiprināt arī nākotnē.</p> <p>RCS Marta 7.Eiropas dienas pret cilvēku tirdzniecību ietvaros sagatavoja piedāvājumu politiķiem un personiski uzrunāja katru Latvijas ministru, kā arī 17.oktobrī izvērta akciju pie Saeimas nama, lai uzrunātu Saeimas deputātus par prostitūciju un cilvēku tirdzniecību.</p> <p>2013.gadā vadošajos interneta portālos tika izvietots baneris, kurš „veda” uz informāciju par cilvēku tirdzniecības riskiem un RCS Marta iniciatīvām. Vairāk: http://www.marta.lv/marta-runa?b=1&lbu=39197</p>		
13.1.	Veikt konsulāro darbinieku apmācības	regulāri	<p>2009.gada oktobrī un novembrī Budapeštā un Baku ĀM Konsulārais departaments rīkoja ikgadējās reģionālās mācības Šengenas un ārpus Šengenas līguma dalībvalstīs dienestā esošām Latvijas konsulārajām amatpersonām. Reģionālajās konsulārajās mācībās tika izskatīti dažādi konsulārās amatpersonas interesējošie jautājumi pēc to reģionālās specifikas.</p> <p>2010.gada maijā un novembrī notika Latvijas konsulāro amatpersonu mācības Rīgā, Berlīnē un Minskā.</p> <p>Visu rīkoto mācību programmās tika iekļauti jautājumi par cilvēku tirdzniecības problemātiku un tās apkarošanu, jaunām tendencēm, ka arī par palīdzības sniegšanas iespējām personām, kuras cietušas no cilvēku tirdzniecības. Par lektoriem tika pieaicināti kompetento institūciju pārstāvji (VP, NVO).</p> <p>Īstenojot Baltijas jūras valstu padomes Darba grupas cīņai pret cilvēku tirdzniecību (CBSS TF-THB) stratēģisko aktivitāti 2008.-2010.gadam: apmācības par cilvēku tirdzniecību diplomātisko un konsulāro pārstāvniecību darbiniekiem Baltijas jūras valstu reģionā, Iekšlietu ministrija sadarbībā ar Ārlietu ministriju,</p>	ĀM	Uzdevums ir izpildīts: regulāri notiek konsulāro amatpersonu mācības

		<p>CBSS TF-THB un Starptautisko Migrācijas organizāciju (IOM) 2010.gada 10.novembrī organizēja semināru par cilvēku tirdzniecību ārvalstu diplomātisko un konsulāro pārstāvniecību Rīgā darbiniekiem. Seminārā piedalījās 69 dalībnieki: no vēstniecībām (Azerbaidžānas, Austrijas, Baltkrievijas, Beļģijas, Kanādas, Ķīnas, Čehijas, Dānijas, Igaunijas, Somijas, Francijas, Grieķijas, Lielbritānijas, Vācijas, Ungārijas, Itālijas, Izraēlas, Īrijas, Japānas, Lietuvas, Nīderlandes, Norvēģijas, Polijas, Krievijas, Slovākijas, Spānijas, Zviedrijas, Turcijas, ASV, Ukrainas), IeM, ĀM, LM, VP, NVO „Patvērums „Drošā māja””.</p> <p>2012.gada konsulāro amatpersonu ikgadējo un reģionālo konsulāro mācību programmās tika iekļauti jautājumi par cilvēku tirdzniecību, kur pieaicinātie eksperti informēja par cilvēktirdzniecības tendencēm un apkarošanu, kā arī tika sniegta informācija par darbaspēka ekspluatāciju.</p> <p>2012.gadā Latvijas vēstniecība ASV piedalījās Johns Hopkins universitātes rīkotajā konferencē <i>The Procedural and Substantive Elements of Prosecuting Cases of Trafficking in Persons: Comparative Models and International Standards</i>.</p> <p>2012.gadā Latvijas vēstniecība Uzbekistānā piedalījās UNICEF oficiālajos pasākumos, kas tika veltīti bērnu darbaspēka izmantošanas novēršanai un apkarošanai.</p> <p>2012. gadā Latvijas vēstniecība Ukrainā konsulārā amatpersona kā Ārlietu ministrijas eksperts piedalījās EDSO rīkotajās mācībās Uzbekistānā par cilvēktirdzniecības jautājumiem. Mācībās piedalījās Uzbekistānas konsulārās amatpersonas no Ķīnas, Krievijas, Pakistānas, Turcijas, Indijas, Kazahstānas, Taizemes, kā arī Uzbekistānas nevalstiskās organizācijas, Ārlietu ministrijas un Ģenerālprokuratūras pārstāvji, kuri tika iepazīstināti ar Latvijas konsulārā dienesta lomu un pieredzi cilvēktirdzniecības apkarošanā.</p> <p>15.05.2012. Latvijas vēstniecība Īrijā piedalījās Dānijas Eiropas Savienības prezidentūras Dublinā organizētajā Eiropas Savienības konsulārajā sanāksmē, sniedzot prezentāciju par aktuālo situāciju jaunākajām tendencēm, kas konstatētas Latvijas vēstniecībā attiecībā uz imigrācijas jeb Šengenas aspektu saistībā ar Latvijas valstspiederīgajiem un noslēgtajām laulībām.</p> <p>2013.gada aprīlī konsulāro amatpersonu mācību programmā tika iekļauts temats par cilvēku tirdzniecību, un ASV vēstniecības Rīgā konsulārās amatpersonas uzstājās ar lekciju <i>Identifying challenges and solutions: The Role of the Consular Service in Combating Trafficking in Human Beings, best practices and cooperation mechanisms</i>.</p> <p>2013.gada oktobrī Ārlietu ministrijas Konsulārais departaments informēja ārvalstu vēstniecības Latvijā par aktualitātēm konsulārajā jomā, tai skaitā par palīdzības sniegšanu cilvēktirdzniecības upuriem (ārvalstniekiem) un valsts</p>		
--	--	--	--	--

			nodrošināto sociālās rehabilitācijas pakalpojumu cilvēku tirdzniecības upuriem sniedzēju (2013.gadā un 2014.gadā - biedrība „Patvērums „Drošā māja””)		
13.2.	Veikt militārā personāla apmācības pirms misijām ārvalstīs	regulāri	Izvērtējot cilvēku tirdzniecības jautājumu aktualizēšanos, it sevišķi saistībā ar faktu, ka Nacionālo bruņoto spēku vienības piedalās starptautiskajās operācijās, kur ar minēto problēmu loku saskaras tieši Latvijas Nacionālo bruņoto spēku karavīri, Aizsardzības ministrija par cilvēku tirdzniecības gadījumu identificēšanu apmāca militārpersonas, kas norīkotas darbam misijās ārvalstīs.	AM	Uzdevums ir izpildīts: notiek militārpersonu apmācības pirms došanās darbam misijās ārvalstīs
13.3.	Veikt sociālā darba speciālistu, Valsts darba inspekcijas un Nodarbinātības valsts aģentūras (tai skaitā Eiropas nodarbinātības dienesta tīkla (EURES) konsultantu un viņu asistentu) darbinieku apmācības	ikgadēji	<p>2009.gadā izglītojošo pasākumu veikšanai piešķirtais finansējums bija 7 000 LVL, kas tika novirzīts valsts finansētā sociālās rehabilitācijas pakalpojuma nodrošināšanai cilvēku tirdzniecības upuriem. Arī turpmākajos gados Labklājības ministrija nav organizējusi speciālistu apmācības, tādējādi rodot iespēju nodrošināt sociālās rehabilitācijas pakalpojumus lielākam cilvēku tirdzniecības upuru skaitam.</p> <p>Vienlaikus nozares speciālisti izmanto iespējas piedalīties citu nacionālo un starptautisko institūciju organizētajos un finansētajos izglītojošos pasākumos.</p> <p>2012.gadā 83 sociālā darba speciālisti tika apmācīti jautājumos, kas skar dzimumu līdztiesību. Ņemot vērā to, ka lielākā daļa cilvēku tirdzniecības upuru ir sievietes, labāka sociālā darba speciālistu izpratne par dzimumu līdztiesības jautājumiem varētu mazināt cilvēku tirdzniecības risku sieviešu vidū.</p> <p>2012.gadā VDI speciālisti informatīvā sanāksmē tika iepazīstināti ar piespiedu darba gadījumu identificēšanas metodēm.</p> <p>2013.gadā Labklājības ministrija nodrošināja 79 sociālā darba speciālistu apmācību jautājumos, kas skar dzimumu līdztiesību.</p>	LM	Uzdevums ir izpildīts: izglītoti sociālā darba speciālisti, darba inspektori
13.4.	Veikt tiesībsardzības iestāžu darbinieku apmācības	ikgadēji	<p>21.06.2010. biedrības „Patvērums „Drošā māja”” un Iekšlietu ministrijas ar ASV vēstniecības Rīgā atbalstu organizētās apmācības (konference) par cilvēku tirdzniecības novēršanas politisko un tiesisko ietvaru Latvijā, cilvēku tirdzniecības apkarošanu Latvijā, cilvēku tirdzniecības lietu krimināltiesisko aspektu; cietušo tiesību realizācijas problēmām kriminālprocesā, Ārlietu ministrijas lomu atbalsta sniegšanā Latvijas pilsoņiem ārzemēs, darbaspēka ekspluatāciju, palīdzības nodrošināšanu cilvēku tirdzniecībā cietušām personām Latvijā, sadarbību starp valsts, pašvaldību un nevalstiskajām organizācijām cilvēku tirdzniecības apkarošanā un upuru atpazīšanā, un cilvēku tirdzniecības upuru psiholoģisko novērtēšanu, kurā kopā piedalījās 137 dalībnieki, no tiem 20 policisti, 21 robežsargs, 6 prokurori, 1 tiesnesis.</p> <p>Valsts policijas koledžas izstrādātā profesionālās pilnveides apmācību plāna</p>	IeM, TM	Uzdevums ir izpildīts: apmācīti policisti, robežsargi, tiesneši un prokurori

		<p>Valsts policijas teritoriālajām pārvaldēm 2011.gadam, kas sastāv no 6 moduļiem (katrs modulis paredz katrā Valsts policijas teritoriālajā pārvaldē apmācīt 20 policistus, Rīgā – 40 policistus, kuriem cilvēku tirdzniecības apkarošana neietilpst tiešajos pienākumos (dežūrdaļas, preventijas nepilngadīgo inspektori, kriminālpolicisti), bet kuri varētu saskarties ar cilvēku tirdzniecības gadījumiem. Iegūtās zināšanas ļaus identificēt iespējamus cilvēku tirdzniecības gadījumus un operatīvi reaģēt nododot informāciju pēc kompetences, kā arī pēc principa „train the trainers” apmācīt kolēģus dienesta vietās) ietvaros 2010.gada decembrī Rīgā tika īstenots šo apmācību 1.modulis, kurā piedalījās 22 VP Rīgas reģionālās pārvaldes policisti.</p> <p>2009.gadā Valsts policijas koledža rīkoja seminārus Valsts policijas darbiniekiem nepieciešamo prasmju pilnveidošanai par šādām tēmām:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bezvēsts pazudušo personu starptautiskā meklēšana; - noziedzīgo nodarījumu, kas saistīti ar cilvēku tirdzniecību novēršanas, apkarošanas un izmeklēšanas aspekti. <p>2010.gadā Valsts policijas koledža rīkoja semināru Valsts policijas darbiniekiem nepieciešamo prasmju pilnveidošanai par tēmu „Cilvēku tirdzniecības/sutenerisma gadījumu izmeklēšana”.</p> <p>2009. un 2010.gadā VP GKrPP personālsastāvs piedalījās apmācībās un kvalifikācijas paaugstināšanā dažādos <u>starptautiskos mācībuursos un semināros</u>, kā arī izmantoja iespējas paaugstināt kvalifikāciju Latvijā organizētajosursos cilvēku tirdzniecības apkarošanas jomā:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2009.gada septembrī VP GKrPP pārstāvji piedalījās Ziemeļvalstu un Baltijas valstu sieviešu policistu tīkla (NBNP) rīkotajā seminārā par cilvēku tirdzniecības apkarošanas jautājumiem Kopenhāgenā, Dānijā un Viļņā, Lietuvā; - 2009.gada decembrī VP GKrPP ONAP pārstāvis piedalījās ANO Narkotiku un noziedzības biroja (UNODC) un Baltijas jūras valstu padomes (BJVP) organizētajā reģionālajā konferencē par sadarbības veicināšanu starp nevalstiskajām organizācijām un tiesību aizsardzības institūcijām cilvēku tirdzniecības apkarošanai un novēršanai Baltijas jūras reģionā, Stokholmā, Zviedrijā; - 2010.gada janvārī VP GKrPP ONAP amatpersonas piedalījās Ziemeļvalstu un Baltijas valstu sieviešu policistu tīkla (NBNP) rīkotajā konferencē "Mobility Programme 2010" par cilvēku tirdzniecības apkarošanas jautājumiem; - 2010.gada martā VP GKrPP ONAP amatpersonas piedalījās Ziemeļvalstu un Baltijas valstu sieviešu policistu tīkla (NBNP) organizētajā konferencē par cilvēku tirdzniecības apkarošanas jautājumiem Sanktpēterburgā, Krievijā; 		
--	--	---	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> - 2010.gada martā VP GKrPP ONAP amatpersonas piedalījās Baltijas jūras valstu padomes (BJVS) organizētajās apmācību aktivitātēs „Baltijas jūras reģions – informācijas vadība, lai novērstu cilvēku tirdzniecību”, kas tika rīkotas Eiropas Komisijas Daphne III programmas projekta ietvaros, Viļņā, Lietuvā; - 2010.gada maijā VP GKrPP ONAP amatpersona piedalījās CEPOL organizētajā seminārā par cilvēku tirdzniecības apkarošanas aktuālajām problēmām Viļņā, Lietuvā; - 2010.gada maijā VP GKrPP ONAP amatpersona piedalījās Baltijas jūras valstu padomes (BJVP) un Lietuvas Iekšlietu ministrijas organizētajā konferencē „Cilvēku tirdzniecības novēršana un kontrole – reģionālie aspekti” Viļņā, Lietuvā; - 2010.gada jūnijā VP GKrPP ONAP amatpersonas piedalījās starptautiskā seminārā par cilvēku tirdzniecības apkarošanas būtiskākajiem aspektiem Vitebskā, Baltkrievijā; - 2010.gada septembrī VP GKrPP ONAP pārstāvis piedalījās Baltijas jūras valstu padomes sekretariāta Nodaļas jautājumos par bērniem Eiropas Komisijas Daphne III programmas projekta „Baltijas jūras reģions-informācijas vadība, lai novērstu tirdzniecību” („<i>Baltic Sea Region – Information Management to Prevent Trafficking</i>”) ietvaros rīkotajā starptautiskajā seminārā Tallinā, Igaunijā par cilvēku tirdzniecības, tai skaitā bērnu tirdzniecības, apkarošanas un novēršanas jautājumiem; - 2010.gada oktobrī VP GKrPP ONAP pārstāvis piedalījās nodibinājuma „Sociālo pakalpojumu aģentūra „Ģimenes krīzes centrs”” sadarbībā ar Pjemontas Starptautiskās adopcijas aģentūru un Viļņas krīzes centru sievietēm un bērniem ES programmas Daphne III un projekta Nr.:JLS/2008/DAP3/AG/1377-30CE03125080086 „Multidisciplinārs atbalsta vardarbības upuriem mājās un skolās” (“Implementation of Multidisciplinary Support to Victims of Violence at Home and School”) ietvaros rīkotajā praktiskās izglītības programmas seminārā “Multidisciplinārās atbalsta sistēmas izveide vardarbības upuriem” Viļņā, Lietuvā; - 2010.gada oktobrī VP GKrPP ONAP pārstāvis piedalījās Starptautiskās Migrācijas organizācijas (IOM), Baltkrievijas Republikas Iekšlietu ministrijas, Zviedrijas Starptautiskās sadarbības attīstības aģentūras (Sida), Zviedrijas Institūta (Si.) rīkotajā starptautiskajā konferencē „Cilvēku tirdzniecības apkarošana: jauni izaicinājumi un draudi. Valdības, starptautisko un nevalstisko organizāciju kopīga rīcība” Minskā, Baltkrievijā; <p>3 prokurori piedalījušies šādos starptautiskos projektos un konferencēs:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eiropas Komisijas (Beļģijas Karaliste, Brisele) organizētajās mācībās „Cīņa pret cilvēku tirdzniecību Eiropā”; 		
--	--	---	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> - Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas (OSCE) (Kazahstānas Republika, Almatī) organizētajā konferencē „Cilvēku tirdzniecības apkarošana: labākā prakse un sadarbības stiprināšana”; - Zviedrijas Noziegumos cietušo kompensācijas un atbalsta iestādes (Zviedrijas Karaliste, Stokholma) organizētajā starptautiskajā konferencē par noziegumos cietušo bērnu tiesību aizsardzību. <p>2010.gada 7.decembrī notika Krimināltiesību diena, kur viens no apskatāmajiem tematiem bija jautājums par dzimumnoziegumu kvalifikāciju, tajā skaitā viens no četriem apskatāmajiem nozieguma veidiem bija cilvēku tirdzniecība. Minēto pasākumu apmeklēja 70 dalībnieku, kuri pārstāv Latvijas tiesu sistēmu.</p> <p>2011.gadā prokurori piedalījušies Latvijas un starptautiska līmeņa darba grupās, konferencēs, semināros:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 28.02.2011. Beļģijas Karalistes un Eiropas Komisijas organizētā seminārā Briselē par cīņu pret cilvēku tirdzniecību Eiropā (piedalījās viens prokurors); - 13.-17.06.2011. EDSO (OSCE) organizētā konferencē Kazahstānas Republikā par cīņu ar cilvēku tirdzniecību Eiropā (piedalījās viens prokurors); - 19.-20.09.2012. Valsts policijas un Dānijas policijas organizētā seminārā „Metodoloģijas izstrāde un ieviešana, lai sarindotu organizētās noziedzības grupas un prioritizētu mērķtiecīgu iedarbību pret tām”; Rīgā (piedalījās 2 prokurori); - 06.-07.10.2011. ASV vēstniecības un Tiesnešu mācību centra organizētā seminārā „Vardarbība ģimenē”, kurā citu jautājumu starpā uzmanība pievērsta upuru pratināšanas taktikai, mediācijai un prevencijai, (Rīgā piedalījās 10 prokurori), un 04.10.2011. Daugavpilī (piedalījās 16 prokurori); - 26.10.-03.11.2011. ASV vēstniecības organizētā projektā „Esi uzmanīgs – cilvēku tirdzniecība Latvijā”, Rīgā (piedalījās viens prokurors); - 22.-23.11.2011. Centra „Dardedze” organizētā seminārā bērnu tiesību aizsardzības jomā, tajā skaitā, par vardarbības izpausmēm pret bērnu, tās veidiem un pazīmēm, kā arī par starpinstitūciju sadarbību bērnu tiesību aizsardzības nodrošināšanā, Rīgā (piedalījās 28 prokurori). <p>25.-27.09.2011. viena Valsts robežsardzes amatpersona piedalījās Ženēvas Bruņoto spēku demokrātiskās kontroles centra (DCAF) rīkotajā kriminālizmeklēšanas darba grupas sanāksmē, kur tika risināti jautājumi par cilvēktirdzniecības apkarošanas jautājumu pilnveidošanu Balkānos;</p> <p>21.10.2011. 13 Valsts robežsardzes amatpersonas piedalījās seminārā, kuru organizēja Latvijas cilvēktiesību centrs projekta „Soļi uz brīvību. Patvēruma meklētāju aizturēšanas monitorings un alternatīvu aizturēšanai vecināšana Latvijā, Lietuvā, Igaunijā, Slovākijā un Čehijā” ietvaros;</p>		
--	--	--	--	--

		<p>15.-16.12.2011. 10 Valsts robežsardzes amatpersonas piedalījās starptautiskajā konferencē „Patvēruma meklētāju aizturēšana un alternatīvas aizturēšanai: Centrālās Eiropas, Austrumeiropas un Ziemeļeiropas valstu pieredze”, kur tika apspriesti jautājumi arī par patvēruma meklētāju saistību ar cilvēku tirdzniecību.</p> <p>2012.gadā prokurori piedalījušies šādos Latvijas un starptautiska līmeņa darba grupās, konferencēs, semināros:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 08.-10.02.2012. Nīderlandes Tiesnešu mācību un pētījumu centra organizētā starptautiskajā seminārā Nīderlandes Karalistē, Amsterdamā, cilvēku tirdzniecības apkarošanas jomā (piedalījās viens prokurors); - 26.-27.04.2012. Eiropas stratēģiskajā sanāksmē Nīderlandes Karalistē, Hāgā, cilvēku tirdzniecības apkarošanas jomā (piedalījās viens prokurors); - 24.-26.10.2012. Nīderlandes Tiesnešu mācību un pētījumu centra organizētā seminārā Itālijas Republikā, Romā, cilvēku tirdzniecības apkarošanas jomā (piedalījās viens prokurors); - 26.-29.11.2012. Ziemeļu Ministru padomes un Somijas Minoritāšu tiesībsarga organizētā konferencē Somijas Republikā, Helsinkos, par cilvēku tirdzniecību un nodarbinātību (piedalījās viens prokurors). <p>15.10.2012. Ģenerālprokuratūra kopīgi ar Latvijas Tiesnešu mācību centru organizēja apmācību prokuroriem, kuras ietvaros viena no tēmām bija „Cilvēku tirdzniecības novēršanas aktualitātes, attiecīgo noziedzīgo nodarījumu kvalifikācijas un sodu noteikšanas jautājumi”. Valsts policijas pārstāvja un Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētās prokuratūras prokurora sagatavotās lekcijas šajos jautājumos noklausījās un diskutējās piedalījās 40 prokurori un 23 prokurora amata kandidāti.</p> <p>2012.g.oktobrī VP GKrPP ONAP pārstāvis piedalījās seminārā Spānijā, Barselonā, „THB Victim handling in line with human rights”. Tika apspriestas cilvēku tirdzniecības novēršanas un prostitūcijas ierobežošanas aktualitātes.</p> <p>2013.gadā prokurori piedalījušies šādās Latvijas un starptautiska līmeņa konferencēs, semināros un apmācībuursos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 19.-20.02.2013. Ziemeļu Ministru padomes projekta ietvaros organizētā seminārā Lietuvas Republikā, Viļņā, cilvēku tirdzniecības apkarošanas jomā (piedalījās viens prokurors); - 14.-15.03.2013. Eiropas Komisijas struktūrvienību organizētā seminārā Polijas Republikā, Krakovā, cilvēku tirdzniecības apkarošanas jomā (piedalījās viens prokurors); - 13.06.2013. Ziemeļu Ministru padomes projekta ietvaros organizētā konferencē „Sadarbība cilvēku tirdzniecības apkarošanā” Krievijas Federācijā, 		
--	--	---	--	--

			<p>Sanktpēterburgā (pedalījās viens prokurors);</p> <p>- 17.-18.12.2013. Apvienoto Nāciju Organizācijas Augstā komisāra cilvēktiesību jautājumos biroja projekta ietvaros organizētā seminārā Baltkrievijas Republikā, Minskā, pārrobežu sadarbības cilvēku tirdzniecības apkarošanas jomā (pedalījās divi prokurori un viens VP GKrPP ONAP pārstāvis).</p> <p>16.-18.04.2013. Nīderlandes Tieslietu ministrijas organizētā konference par pārrobežu multidisciplinārās sadarbības pret cilvēku tirdzniecību attīstīšanu un stiprināšanu Eiropas Cilvēktiesību tiesas nolēmuma Ranceva lietā pret Kipru un Krieviju aspektā „Putting Rantsev into Practice – Strengthening multidisciplinary operational cooperation to fight trafficking in human beings”. Nīderlandes Karalistē, Amsterdamā, pedalījās pa vienam pārstāvim no Iekšlietu ministrijas, Valsts policijas, Ģenerālprokuratūras, Valsts robežsardzes, Valsts darba inspekcijas, Rīgas domes Labklājības departamenta).</p> <p>Valsts robežsardzes koledžā no 2013.gada 23.maija līdz 24.maijam notika kvalifikācijas paaugstināšanas apmācības „Cilvēku tirdzniecības novēršana un apkarošana. Instruktoru apmācības programma”. Programma paredzēta robežsargiem (treneriem), kas veiks robežsargu, kas robežšķērsošanas vietās veic tiešās robežpārbaudes un personu intervēšanu 2.līnijā, apmācības par cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkarošanu. Apmācībās pedalījās 19 robežsargi.</p> <p>2013.gadā Valsts robežsardzes koledžas Profesionālās tālākizglītības programmā „Robežapsardze”, mācību priekšmetā „Tiesību un likumdošanas pamati” tēmā „Krimināltiesības” tika iekļauta apakštēma par cilvēku tirdzniecības apkarošanu, bet Pirmā līmeņa profesionālā augstākā izglītības studiju programmā „Robežapsardze”, mācību kursā „Krimināltiesības” tika iekļauta tēma „Cilvēku tirdzniecības novēršana un apkarošana”.</p> <p>2013.gada novembrī nodibinājumā „Latvijas Tiesnešu mācību centrs” notika seminārs „Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/36/ES par cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkarošanu un cietušo aizsardzību”, kuru kopumā apmeklēja 28 tiesneši un tiesnešu palīgi.</p> <p>2013.gada 26. un 27.septembrī notikušajā mācību seminārā „Cilvēktirdzniecības atpazīšana, izmeklēšana, novēršana kā efektīvs ierocis noziedzīgā fenomena izskaušanai” kopumā pedalījās 155 dalībnieku, no kuriem tiesneši – 10; tiesnešu palīgi – 8; tiesu priekšsēdētāji – 6; prokurori – 24.</p>		
14.	Uzlabot komersantu, kas sniedz darbiekārtošanas	2010.gads	Pamatojoties uz 2011.gada 23.februāra Ministru kabineta rīkojuma Nr.67 „Par Valdības rīcības plānu Deklarācijas par Valda Dombrovskā vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai” 9.2.8.apakšpunktu un saskaņā ar	LM	Uzdevums ir izpildīts: MK 09.08.2011.

	pakalpojumus, kontroli un uzraudzību		<p>Programmas” 14.punktā uzdoto uzdevumu uzlabot komersantu, kas sniedz darbiekārtošanas pakalpojumus, kontroli un uzraudzību, lai mazinātu cilvēku tirdzniecības un darbiekārtošanas pakalpojumu sniedzēju negodprātīgas rīcības riskus, 2011.gada 9.augustā ir stājušies spēkā grozījumi Ministru kabineta 2007.gada 3.jūlija noteikumos Nr.458 „Komersantu – darbiekārtošanas pakalpojumu sniedzēju – licencēšanas un uzraudzības kartība”. Minētie Ministru kabineta noteikumu grozījumi cita starpā nosaka kārtību, kādā darbiekārtošanas pakalpojuma sniedzējs var pieprasīt maksu no darba meklētāja par sniegto pakalpojumu un ar to saistītām izmaksām. Tāpat, pamatojoties uz tiesībsargājošo iestāžu vai ārvalstu kompetento institūciju iesniegtajiem dokumentiem par iespējamiem noziedzīgiem nodarījumiem, gadījumos, kad ir aizdomas par būtiskiem darba meklētāja tiesību pārkāpumiem, NVA ir tiesīga pieņemt lēmumu par licences darbības apturēšanu uz laiku līdz sešiem mēnešiem. Tas savukārt izslēdz ziņojumā norādīto iespēju, ka komersanta pretlikumīgā rīcība var radīt būtisku apdraudējumu un kaitējumu darba meklētājam, kā arī izraisīt iespējamu cilvēku tirdzniecības, nelegālas nodarbinātības vai krāpniecības risku.</p>		noteikumi Nr.618 (stājās spēkā 12.08.2011.)
IV Sadarbības starp valsts iestādēm un nevalstiskajām organizācijām pilnveidošana					
15.	Izstrādāt un noslēgt sadarbības vienošanos starp nevalstiskajām organizācijām un Valsts policiju	2010.gads	<p>Baltijas jūras valstu padomes Darba grupas cilvēku tirdzniecības apkarošanai (CBSS TF-THB) ietvaros tika izstrādāts Sadarbības memoranda (Memorandum of Understanding) modelis, kas ir universāls un ir piemērojams Baltijas jūras reģiona valstīs un citu reģionu grupās/valstīs. Sadarbības memoranda mērķis ir labāka sadarbība cīņā pret cilvēku tirdzniecību praksē, piemērojot prevenciju, izglītību, informēšanu, vainīgo kriminālvajāšanu un potenciālo un faktisko cilvēku tirdzniecības upuru aizsardzību.</p> <p>Papildus Saprašanās memorandam ir izstrādāts pielikuma projekts, kurā tiek noteikta sadarbība starp NVO un tiesībsargājošām iestādēm potenciālo un esošo cilvēku tirdzniecības upuru prevencē, izglītošanā un palīdzības sniegšanā un viņu aizsardzībā. Ņemot vērā šo sadarbības memoranda paraugu, tika noslēgtas vienošanās par sadarbību starp Valsts policiju un biedrību „Patvērums „Drošā māja””, Valsts robežsardzi un biedrību „Patvērums „Drošā māja””.</p> <p>2012.gada 15.februārī tika parakstīts sadarbības līgums Nr.222 starp VP un Patvērumu „Drošā māja”, kurš nosaka, ka pušu sadarbības mērķis ir veicināt adekvātu aizsardzību un palīdzību cilvēku tirdzniecības upuriem, tādējādi palielinot efektivitāti cīņā ar šo kriminālnozieģumu. Līguma ietvaros puses vienojas par sadarbību cīņā pret cilvēku tirdzniecību, sniedzot atbalstu cilvēku tirdzniecībā cietušām personām, sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, veicot profilakses pakalpojumus, personu izglītošanu, un cilvēku tirdzniecības upuru aizsardzību.</p> <p>2013.gada 1.janvārī stājās spēkā Valsts robežsardzes un biedrības „Patvērums</p>	IeM	Uzdevums ir izpildīts

			<p>„Drošā māja”” vienošanās par atbalsta sniegšanu cilvēku tirdzniecībā cietušām personām. Vienošanās mērķis ir:</p> <p>1) izveidot ilglaicīgu sadarbības mehānismu atbalsta sniegšanā cilvēku tirdzniecībā cietušām personām, lai nodrošinātu adekvātu aizsardzību un palīdzību cilvēku tirdzniecības upuriem un veicinātu sabiedrības izpratni par cilvēku tirdzniecības izpausmes formām un tās negatīvo ietekmi uz sabiedrības drošību vai veiktu preventīvus pasākumus cilvēku tirdzniecības novēršanā;</p> <p>2) sniegt informatīvu atbalstu un praktisku palīdzību cilvēku tirdzniecībā cietušām personām Valsts robežsardzes dienesta telpās.</p>		
16.	Izvērtēt lietderību un nepieciešamības gadījumā izveidot konsultatīvo padomi valsts pārvaldes iestāžu, pašvaldību un nevalstisko organizāciju darbības koordinēšanai cilvēku tirdzniecības novēršanā	2010.gads	<p>Ar Ministru prezidenta 03.03.2010. rīkojumu Nr.77 „Par darba grupu, lai koordinētu „Programmas cilvēku tirdzniecības novēršanai 2009.-2013.gadam” īstenošanu” tika izveidota starpinstitucionāla darba grupa, lai koordinētu valsts pārvaldes iestāžu, pašvaldību un nevalstisko organizāciju darbību „Programmas cilvēku tirdzniecības novēršanai 2009.-2013.gadam” īstenošanā, un lai nodrošinātu operatīvu informācijas apmaiņu un koordinētu rīcību jautājumos par cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkarošanu, jautājumos par atbalsta un sociālo pakalpojumu sniegšanu cilvēku tirdzniecības upuriem. Iekšlietu ministrija ir atbildīgā institūcija par Programmā noteikto uzdevumu īstenošanas gaitas koordinācijas nodrošināšanu un darba grupas darba organizēšanu.</p> <p>Darba grupa precizētā sastāvā tika apstiprināta 10.06.2011. ar Ministru prezidenta rīkojumu Nr.207.</p> <p>08.03.2013. ar Ministru prezidenta rīkojumu Nr.85 „Par darba grupu „Programmas cilvēku tirdzniecības novēršanai 2009. – 2013.gadam” īstenošanas koordinēšanai” tika izveidota darba grupa precizētā sastāvā.</p> <p>Kopš darba grupas izveidošanas ir notikušas 13 darba grupas sanāksmes.</p> <p>Atbilstoši 08.03.2013. Ministru prezidenta rīkojuma Nr.85 „Par darba grupu Programmas cilvēku tirdzniecības novēršanai 2009. – 2013.gadam īstenošanas koordinēšanai” 2.3.uzdevumam Iekšlietu ministrija izstrādāja un darba grupa saskaņoja „Cilvēku tirdzniecības novēršanas pamatnostādņu 2014. – 2020.gadam” projektu, kas apstiprināts ar Ministru kabineta 2014.gada 21.janvāra rīkojumu Nr.29 „Par Cilvēku tirdzniecības novēršanas pamatnostādņem 2014. – 2020.gadam”.</p>	IeM	Uzdevums ir izpildīts: ar Ministru prezidenta 03.03.2010. rīkojumu Nr.77, 10.06.2011. rīkojumu Nr.207, 08.03.2013. rīkojumu Nr.85 izveidota starpinstitucionāla darba grupa
17.	Organizēt tikšanās, kurās piedalās gan cilvēku tirdzniecības jautājumos iesaistītās valsts institūcijas, gan arī nevalstiskās organizācijas	regulāri	<p>2009.gada janvārī NVO „Sieviešu tiesību institūts” organizētajā tikšanās ar ASV Kalifornijas universitātes zinātnu darbiniekiem par jautājumiem, kas saistīti ar cilvēku tirdzniecības un vardarbības pret sievietēm novēršanas aktualitātēm, piedalījās VP GKRP ONAP amatpersonas, kuras laikā tika prezentēta VP sagatavotā informācija, kā arī notika diskusijas par aktuāliem jautājumiem cilvēku tirdzniecības un vardarbības pret sievietēm apkarošanas un novēršanas jomās.</p> <p>2009.gada janvārī notika Latvijas valsts institūciju un nevalstisko organizāciju ikgadējā darba tikšanās ar ASV vēstniecības Latvijā Konsulāro nodaļu, kuras</p>	IeM	Uzdevums 2009.gadā un 2010.gadā ir izpildīts

		<p>laikā apspriestas aktualitātes sadarbības un partnerattiecību attīstīšanas jomā noziedzības novēršanai, t.sk. saistībā ar cilvēku tirdzniecības un seksuālās izmantošanas apkarošanu.</p> <p>2009.gada jūnijā VP amatpersonu tikšanās ar Polijas Republikas Tieslietu ministrijas un Cietušo atbalsta centra pārstāvjiem. Tikšanās laikā tika apspriesti ar praktisko izmeklēšanu saistītie jautājumi, sadarbības attīstības iespējas ar citu valstu kompetentajām iestādēm cilvēku tirdzniecības apkarošanas un novēršanas jomā, kā arī rīcības modelis ar noziedzīgu nodarījumu rezultātā cietušajām personām.</p> <p>2010.gada martā kompetento iestāžu amatpersonas piedalījās Latvijas Kontraceptoloģijas un reprodūktīvās veselības asociācijas un Rīgas Stradiņa universitātes Juridiskās fakultātes rīkotajā apaļā galda diskusijā – seminārā par tēmu „Prostitūcija Latvijā – problēma un risinājumi” un 2010.gada aprīlī – piedalījās NVO Resursu centra sievietēm „Marta” organizētajā diskusijā „Izglāb valsti!” par cilvēku tirdzniecības un prostitūcijas ierobežošanas aktuālajām problēmām.</p> <p>2010.gada 21.jūnijā notika tikšanās ar Ziemeļvalstu Policijas un Muitas sakaru virsnieku Janne Hyytiainen un Zviedrijas kriminālpolicijas superintendentu Walter Kego, kurā piedalījās Latvijas Valsts robežsardzes un Nodarbinātības Valsts aģentūras amatpersonas, kuras laikā tika apspriesti jautājumi saistībā ar cilvēku tirdzniecības riskiem saistītiem ar piespiedu darba formām un krāpnieciskām darbībām darbiekārtošanas pakalpojumu sniegšanas jomā.</p> <p>2010.gadā plašsaziņas līdzekļos arvien biežāk parādījās informācija par darbaspēka ekspluatācijas indikācijām un kārtējiem darbaspēka ekspluatācijas upuriem (gan Latvijas valstspiederīgajiem atrodoties Latvijā un ārvalstīs, gan ārzemniekiem esot Latvijā). Lai izvērtētu nepieciešamību pēc pastiprinošu pasākumu ieviešanas valstī darbaspēka ekspluatācijas apkarošanas un novēršanas jomā 2010.gada 7.septembrī Iekšlietu ministrija organizēja sanāksmi par cilvēku tirdzniecības formas – darbaspēka ekspluatācijas – apkarošanas un prevencijas jautājumiem, kurā piedalījās dažādu iesaistīto institūciju pārstāvji un eksperti: IeM, ĀM, LM, VDI, NVA, VP, VRS un Ģenerālprokuratūras amatpersonas, biedrības „Patvērums „Drošā māja”” pārstāvji. Viens no sanāksmes dalībnieku secinājumiem par turpmāko rīcību un nepieciešamajām aktivitātēm bija kritēriju saraksta izstrādāšana darbaspēka ekspluatācijas upuru identificēšanai un tā saskaņošana ar visām iesaistītajām iestādēm, kā arī saskaņotās informācijas sniegšana arī citām iestādēm, kas savā praksē varētu saskarties ar darbaspēka ekspluatācijas upuriem. Pamatojoties uz sanāksmē nolemtu, Valsts policija ir</p>		
--	--	---	--	--

		<p>izstrādājusi un nosūtījusi Valsts policijas reģionālajām pārvaldēm kritēriju darbaspēka ekspluatācijas upuru identificēšanai kopumu un šo lietu izmeklēšanas metodiskos ieteikumus.</p> <p>2010.gada septembrī pēc biedrības „Patvērums „Drošā māja”” un kompānijas „Ahoy Public Relation” iniciatīvas notika diskusija par cilvēku tirdzniecības problemātiku, kuras laikā notika tikšanās ar Īrijas laikraksta The Irish Times sociālo lietu korespondentu Džeimiju Smitu. Tika noorganizēta starpinstitucionāla tikšanās ar mērķi vispusīgi un korekti atspoguļot Latvijas situāciju fiktīvo laulību gadījumu mazināšanas/ apkaršanas jomā. Tajā piedalījās pārstāvji no IeM, VP, ĀM, PMLP, Ģenerālprokuratūras, un biedrības „Patvērums „Drošā māja”” pārstāvji. Šīs vizītes Latvijā rezultātā The Irish Times publicēja rakstu sēriju par Latvijas – Īrijas sadarbību fiktīvo laulību, kā vienas no cilvēku tirdzniecības veidiem, jautājumos. Šie raksti guva ļoti lielu rezonansi ne tikai Īrijas un Latvijas medijos, bet arī starptautiskajā sabiedrībā. Raksti tika publicēti daudzos Eiropas ziņu portālos.</p> <p>2010.gada 5.oktobrī notika Rīgas Sociālā dienesta vadības, Sociālā darba nodaļas darbinieku tikšanās ar biedrību „Patvērums „Drošā māja”” pārstāvjiem, lai pārrunātu līdzšinējo un turpmāko sadarbību. Tikšanās laikā tika nolemts, ka, lai atkārtoti nodrošinātu sociālo darbinieku vidū informācijas pieejamību par ar cilvēku tirdzniecības jautājumiem saistītās informācijas pieejamību, būtu vēlami, ja biedrība organizētu apmācību semināru plašākam RSD sociālo darbinieku lokam.</p> <p>2010.gada 26.oktobrī pirmoreiz notika RCS „Marta” tikšanās ar VP GKrPP ONAP vadību, lai pārrunātu jautājumus, kuru rezultātā būtu iespējama sadarbība ar cilvēku tirdzniecību saistīto noziegumu atklāšanā, kā arī interneta vides sakārtošanā un uzraudzībā, lai novērstu iespējamus cilvēku tirdzniecības riskus. Tikšanās reizē tika diskutēts arī par preventīvajiem pasākumiem, lai izglītotu sabiedrību un mazinātu cilvēku tirdzniecību, par izmaiņām krimināllikumā, vērstoties pret pieprasījuma pēc seksuālo pakalpojumu pieaugumu.</p> <p>2010.gadā Ārlietu ministrija un Latvijas diplomātisko pārstāvniecību ārvalstīs konsulārās amatpersonas organizēja tikšanās ar Īrijas un Kipras kompetento iestāžu pārstāvjiem, lai pārrunātu aktuālos jautājumus fiktīvo laulību kontekstā un iespējamus risinājumus to ierobežošanā. Pēc Latvijas Ārlietu ministrijas ierosinājuma sarunu rezultātā, 2010. gada otrajā pusē Īrijā tika ieviesti papildus birokrātiskie šķēršļi fiktīvu laulību noslēgšanai (tika pieprasītas izziņas par ģimenes stāvokli, notika dzimšanas apliecību legalizācija).</p>		
--	--	---	--	--

		<p>Valsts robežsardze 2011.gadā piedalījās Frontex organizētajā rokasgrāmatas robežsargiem sagatavošanā, kurā iekļauta informācija 1. un 2.līnijas robežsargiem par iespējamo cilvēku tirdzniecības upuru (arī nepilngadīgo personu) un viņu pavadītāju intervēšanu robežkontroles laikā. Saistībā ar šīs rokasgrāmatas izdošanu, notika darba grupas sanāksmes:</p> <p>2011.gada 23. – 24.februārī; 2011.gada 9. – 13.maijā; 2011.gada 6. – 10.jūnijā; 2011.gada 4. – 8.septembrī; 2012.gada 9. – 14.jūlijā; 2012.gada 8. – 12.oktobrī;</p> <p>Pēc rokasgrāmatas izdošanas 2013.gada 19. – 20.novembrī notika sanāksme, kurā dalībvalstis informēja par robežsargu apmācības (par rokasgrāmatā iekļautajiem jautājumiem) īstenošanas gaitu.</p> <p>04.03.2011. Rīgā notika Baltijas Jūras valstu parlamentārā konference, kurā ar ziņojumiem par cilvēku tirdzniecības novēršanas un apkarošanas aktualitātēm uzstājās Iekšlietu ministrijas, Valsts policijas un ‘Ģenerālprokuratūras pārstāvji.</p> <p>2011.gada novembrī ASV vēstniecība Īrijā organizēja diskusijas par fiktīvajām laulībām un cilvēku tirdzniecību, kuru laikā Latvijas vēstniecības Īrijā konsulārā amatpersona sniedza prezentāciju par fiktīvo laulību problemātiku Īrijā un aktuālo situāciju cilvēku tirdzniecības novēršanā.</p> <p>2011.gada nogalē LM rīkoja tikšanos ar biedrības „Patvērums „Drošā māja”” un Resursu centra sievietēm „Marta” pārstāvjiem, lai diskutētu par normatīvajiem aktiem, kuri nosaka kārtību, kādā cilvēku tirdzniecības upuri saņem sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, kā arī par valsts finansētā sociālās rehabilitācijas pakalpojuma apjomu.</p> <p>Latvijas Republikas vēstniecības Īrijā padomniece Vija Buša sniedza pārskatu par aktuālo situāciju saistībā ar fiktīvajām laulībām Īrijā un cilvēku tirdzniecību fiktīvo laulību nolūkā: 12.06.2012. Rīgas domes Labklājības departamentā, 13.06.2012. Saeimā un Iekšlietu ministrijā, 22.08.2012. biedrības „Patvērums „Drošā māja”” rīkotajā preses konferencē „Latvijas iedzīvotāju emigrācija palielina fiktīvo laulību un piespiedu darba gadījumu skaitu”, iepazīstinot ar vēstniecības lomu cilvēku tirdzniecības gadījumu risināšanā un informējot, kādu palīdzību personas lūdz vēstniecībai.</p> <p>2012.gadā Latvijas vēstniecība Īrijā par fiktīvo laulību problemātiku turpināja informēt un uzrunāt Īrijas kompetentās iestādes – 12.01. Latvijas vēstnieka Īrijā</p>		
--	--	--	--	--

		<p>Pēteris Kārļa Elferta tikšanās ar Īrijas parlamenta spīkeru Šonu Beretu (<i>Seán Barrett</i>); 29.11. vēstniecība, piedaloties Latvijas Valsts policijas atbildīgajiem pārstāvjiem, Dublinā pārrunāja aktuālo situāciju par likumdošanas grozījumu virzību cilvēktirdzniecības novēršanai Īrijā ar Īrijas policijas Imigrācijas biroja vadītāju Džonu O'Driskolu (<i>John O'Driscoll</i>); 29.-30.11. pēc vēstniecības iniciatīvas Latvijas Republikas Ārlietu ministrijas ikgadējās reģionālajās konsulārajās mācībās piedalījās Beļģijas konsuls Īrijā Marks Nīls (<i>Mark Neel</i>) un Īrijas policijas Imigrācijas biroja vadītājs Džons O'Driskols (<i>John O'Driscoll</i>), kuri prezentācijās skāra fiktīvo laulību tēmu Īrijā un Latvijas pilsoņu iesaisti tajās.</p> <p>Latvijas vēstniecība Lielbritānijā 2012.gadā ir piedalījies šādos pasākumos: Rumānijas vēstniecības organizētajā apaļā galda diskusijā par fiktīvo laulību problemātiku (piedalījās Eiropas, Austrumeiropas vēstniecību konsuli, britu Policijas, Prokuratūras, Robežsardzes, IOM, cilvēktirdzniecības upuru patversmes pārstāve, vairāku britu NVO pārstāvji); Kanādas pārstāvniecības seminārā par piespiedu laulībām (piedalījās vēstniecību konsuli, vairākas Lielbritānijas NVO, Lielbritānijas Ārlietu ministrijas Piespiedu laulību apkarošanas nodaļas vadītājs).</p> <p>2013.gadā cilvēktirdzniecības/fiktīvo laulību jautājumam tika veltītas vairākas diskusijas Konsulāro amatpersonu apvienības Londonā ietvaros, kurā savu skaidrojumu un ieskatu Apvienotās Karalistes likumdošanā sniedza Dzimtsarakstu departamenta (<i>Registry Office</i>) vadība, Migrācijas dienestu pārstāvji, kas atbildīgi par trešo valstu pilsoņu uzturēšanās atļauju pieteikumu izskatīšanu.</p> <p>2013.gada jūlijā pēc Latvijas vēstniecības Īrijā iniciatīvas Tieslietu ministrija organizēja sanākumi par laulības šķiršanu ar pilnvarnieka starpniecību kā fiktīvās laulības veicinoši apstākļi.</p> <p>2013.gadā Latvijas vēstniecība Īrijā ir piedalījies daudzās tikšanās, pasākumos un aktivitātēs saistībā ar cilvēktirdzniecības novēršanu, tai skaitā:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Īrijas prezidentūras ES Padomē laikā pirmajā pusgadā tika izmantota iespēja ar situāciju detalizēti iepazīstināt Latvijas tieslietu ministru Jāni Bordānu un iekšlietu ministru Rihardu Kozlovski, kuri janvārī bija ieradušies Dublinā uz neformālo ES Tieslietu un iekšlietu Padomi; - 2013.gada februārī pēc Latvijas iniciatīvas Eiropas Padome kritizēja Īriju par nesadarbošanos ar Latviju fiktīvo laulību problēmu risināšanā un aicināja Īriju nekavējoties pieņemt atbilstošu likumdošanu; - 2013.gada martā vēstniecības pārstāvji vērsa senatores <i>Jillian van Turnhout</i> uzmanību uz fiktīvo laulību problemātiku Īrijā un aicināja iespējami ātrāk 		
--	--	--	--	--

		<p>pieņemt nepieciešamo likumdošanu;</p> <p>- 2013.gada aprīlī Ārlietu ministrijas un vēstniecības pārstāvji tikās ar Iekšlietu ministrijas un Valsts policijas pārstāvjiem, lai pārrunātu sadarbību cilvēktirdzniecības un fiktīvo laulību apkarošanas jomā;</p> <p>- 2013. gada jūnijā Rīgā Īrijas premjerministra <i>Enda Kenny</i> vizītes laikā arī tika pārrunāts jautājums par fiktīvajām laulībām.</p> <p>2013.gada janvārī Latvijas vēstnieks Īrijā Pēteris Kārlis Elferts tikās ar iekšlietu ministru Rihardu Kozlovski un Iekšlietu ministrijas valsts sekretāri Ilzi Pētersoni-Godmani, lai pārrunātu Latvijas un Īrijas sadarbību iekšlietu jomā, fiktīvo laulību un cilvēktirdzniecības upuru problemātiku, Krimināllikuma grozījumu piemērošanu pēc to spēkā stāšanās 2013.gada 1.aprīlī, kā arī iespējamo policijas atāšeja vietas izveidi vēstniecībā.</p> <p>2013.gada februārī Latvijas labklājības ministres Ilzes Viņķeles darba vizītes laikā Īrijā, apmeklējot Latvijas vēstniecību, sarunā ar vēstnieku Pēteri Kārli Elfertu tika pārrunāts arī jautājums par palīdzības sniegšanu cilvēktirdzniecības upuriem.</p> <p>2013.gada martā Latvijas veselības ministre Ingrīda Circene apmeklēja Latvijas vēstniecību Īrijā un tikās ar vēstniecības darbiniekiem. Ministre iepazinās ar vēstniecības darbību un pārrunāja iespējas, kā Latvijas veselības iestādes varētu iesaistīties cilvēktirdzniecības novēršanā.</p> <p>2013.gada septembrī Īrijas parlamenta delegācijas vizītes laikā Latvijā Saeimas Ārlietu komisijā tika pārrunāts jautājums par fiktīvo laulību problemātiku.</p> <p>2013.gada oktobrī Ārlietu ministrijas Konsulārais departaments informēja nevalstisko organizāciju „Patvērums „Drošā māja”” par uzkrāto pieredzi darbā ar tālrūni, kas paredzēts ārkārtas situācijās ārvalstīs nokļuvušajiem Latvijas valstspiederīgajiem (pieredzes nodošana darbiniekiem, kuriem jāuzsāk darbs ar izveidoto uzticības tālrūni cilvēktirdzniecības upuriem).</p> <p>2013.gada oktobrī Strasbūrā notika Eiropas Padomes konvencijas cīņai pret cilvēktirdzniecību dalībvalstu sanāksme, kurā tika pieņemti GRETA (Eiropas Padomes Ekspertu darbības grupa pret cilvēku tirdzniecību) ziņojumi un rekomendācijas par Beļģiju, Īriju un Spāniju. Latvija uzstājās ar paziņojumu par fiktīvo laulību saistību ar cilvēktirdzniecību Īrijā, atkārtoti norādot uz nepieciešamību veikt grozījumus Īrijas likumdošanā, lai fiktīvās laulības tiktu klasificēta kā cilvēktirdzniecības forma un tiktu kriminalizētas fiktīvo laulību organizatoru un starpnieku darbības.</p>		
--	--	--	--	--

			<p>2013.gada oktobrī biedrība „Patvērums „Drošā māja”” organizēja izglītojoši informatīvu pasākumu, kura laikā notika informācijas apmaiņa par uzticības tālruņu cilvēku tirdzniecības upuriem funkcijām un darbības nodrošināšanu.</p> <p>2013.gada 20.novembrī notika Saeimas Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisijas sēde, kur tika skatīts jautājums par cilvēktirdzniecību – aktualitātēm, problēmām un to iespējamiem risinājumiem, sniedzot informāciju par 2013.gada aktualitātēm un sasniegtajiem rezultātiem cilvēktirdzniecības novēršanas un apkarošanas jomā. Sēdē ar ziņojumiem uzstājās un uz deputātu jautājumiem sniedza atbildes Iekšlietu ministrijas, Ārlietu ministrijas, Labklājības ministrijas, Tieslietu ministrijas, Valsts policijas, Ģenerālprokuratūras, Augstākās tiesas pārstāvji biedrības „Patvērums „Drošā māja””, „Resursu centra sievietēm „Marta”” pārstāvji un Latvijas Republikas Tiesībsargs.</p> <p>2013.gada ceturtajā ceturksnī norisinājās bāriņtiesu priekšsēdētāju zināšanu pilnveides semināri „Starpinstitucionālā sadarbība cilvēku tirdzniecības mazināšanā un novēršanā”.</p>		
18.	Veicināt sadarbību starp valsts institūcijām un nevalstiskajām organizācijām, īstenojot kopīgus projektus	regulāri	<p>21.06.2010. biedrības „Patvērums „Drošā māja”” un Iekšlietu ministrijas īstenotais projekts – apmācības (konference) „Valsts un NVO sadarbība cilvēku tirdzniecības mazināšanā” par cilvēku tirdzniecības novēršanas politisko un tiesisko ietvaru Latvijā, cilvēku tirdzniecības apkarošanu Latvijā, cilvēku tirdzniecības lietu krimināltiesisko aspektu; cietušo tiesību realizācijas problēmām kriminālprocesā, Ārlietu ministrijas lomu atbalsta sniegšanā Latvijas pilsoņiem ārzemēs, darbaspēka ekspluatāciju, palīdzības nodrošināšanu cilvēku tirdzniecībā cietušām personām Latvijā, sadarbību starp valsts, pašvaldību un nevalstiskajām organizācijām cilvēku tirdzniecības apkarošanā un upuru atpazīšanā, un cilvēku tirdzniecības upuru psiholoģisko novērtēšanu, kurā kopā piedalījās 137 dalībnieki.</p> <p>2011.gada vasarā Valsts robežsardze piedalījās resursu centra sievietēm „Marta” organizētajā projektā, kura mērķis bija pievērst sabiedrības uzmanību ar cilvēku tirdzniecību saistītiem jautājumiem un sniegt informāciju cilvēku tirdzniecības upuriem (arī potenciālajiem) par viņiem nepieciešamās palīdzības saņemšanas iespējām Latvijā. Šī projekta ietvaros lielākajos robežkontroles punktos un imigrācijas struktūrvienību telpās valsts iekšienē, tika izvietoti speciāli šim projektam izveidotie plakāti, bet robežsargi tika papildus informēti par pakalpojumiem, ko cilvēku tirdzniecības upuriem sniedz resursu centrs sievietēm „Marta”. Šādas informācijas sniegšanas (robežsargiem) mērķis bija vērsts uz to, lai gadījumā, ja robežkontroles laikā no cilvēku tirdzniecības cietusi persona vērstos pie robežsarga ar lūgumu palīdzēt, robežsargu rīcībā būtu aktuālākā</p>	IeM, LM	Uzdevums ir izpildīts: īstenoti kopīgi projekti, noslēgtas vienošanās par sadarbību starp Patvērumu „Drošā māja” un Valsts policiju, Patvērumu „Drošā māja” un Valsts robežsardzi

		<p>informācija par palīdzības saņemšanas iespējām. Tādējādi Valsts robežsardzes amatpersonas bija sagatavotas, lai nepieciešamības gadījumā izpildītu ne tikai likuma „Par cilvēku tirdzniecības upura uzturēšanos Latvijas Republikā” 3.pantā noteikto pienākumu – <i>informēt ārzemnieku par nogaidīšanas perioda piešķiršanas iespēju un tiesībām, kuras viņš tādējādi iegūtu</i>, – bet arī sniegtu precīzu sākotnējo informāciju, tādējādi samazinot kopējo personai nepieciešamo laiku attiecīgās informācijas saņemšanai.</p> <p>2012.gada 15.februārī tika parakstīts sadarbības līgums Nr.222 starp VP un Patvērumu „Drošā māja”, kurš nosaka, ka pušu sadarbības mērķis ir veicināt adekvātu aizsardzību un palīdzību cilvēku tirdzniecības upuriem, tādējādi palielinot efektivitāti cīņā ar šo kriminālnoziedzumu.</p> <p>Iekšlietu ministrija un VBTAI ir nodrošinājušas partnerību un sadarbību biedrības „Resursu centrs sievietēm „Marta”” vadītajā projektā „Drošības kompass – efektīvi risinājumi cilvēku tirdzniecības novēršanai” (Eiropas Komisijas programmas „Prevention of and Fight Against Crime (ISEC)” projekts „A Safety Compass – signposting ways to escape trafficking”, līgums Nr.HOME/2011/ISEC/THB/4000002172). Projekta partneri Iekšlietu ministrija (Latvija), VBTAI (Latvija), biedrība „Jaunatne ar misiju” (Latvija), biedrība „Eluliin” (Igaunija), biedrība „women@thewell” (Apvienotā Karaliste) un Nacionālā sieviešu organizāciju apvienība (Apvienotā Karaliste). Projekta mērķis ir veikt pētījumus un sabiedrības informēšanas pasākumus, lai vairotu izpratni par cilvēku tirdzniecības riskiem un veidiem, tostarp jaunākajām tendencēm interneta vides un sociālo tīklu izmantošanā upuru vai potenciālo upuru vervēšanā. Projekta ietvaros 2013.gadā notika seminārs par konsultēšanas mehānismu. Iekšlietu ministrija sniedza atbalstu 7.Eiropas dienas pret cilvēku tirdzniecību informatīvās dienas „Prostitūcija = cilvēku tirdzniecība” organizēšanā un īstenošanā. Informatīvās dienas pasākumā klātesošos uzrunāja Lielbritānijas vēstniece Latvijā Sēra Koulija, bijusī Iekšlietu ministre, RCS Marta biedre Linda Abu Meri, Tieslietu ministrijas valsts sekretārs Mārtiņš Lazdovskis, Labklājības ministrijas parlamentārais sekretārs Arvils Ašeradens, Iekšlietu ministrijas Nozares politikas departamenta direktors Dimitrijs Trofimovs. Notika īsfilmas Two Little Girls prezentācija, garāmgājējiem tika dalītas kartiņas ar vēstījumu <i>“Prostitūcija ir cilvēku tirdzniecība. Es esmu ievainojama”</i>. Projekta ietvaros Iekšlietu ministrija ir uzsākusi darbu pie mācību organizēšanas ārkārtas tālrunu līniju operatoriem par cilvēku tirdzniecības upuru identificēšanu, informācijas apstrādi un nodošanu pēc kompetences. Tiek plānoti divi vienas dienas mācību kursi 2014.gada 28. un 29.aprīlī un viens mācību kurss 2014.gada 30.aprīlī amatpersonām, kuras nodrošinās turpmāku personāla konsultēšanu. Tiek plānots, ka mācībās piedalīsies</p>		
--	--	--	--	--

			<p>ap 200 personām (Valsts policijas Operatīvās vadības struktūrvienību darbinieki, Valsts policijas koledžas amatpersonas, vienotā ārkārtas palīdzības izsaukuma numura 112 dienesta amatpersonas, Ārlietu ministrijas Konsulārā departamenta amatpersonas, Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas uzticības tālruņa 116111 amatpersonas, biedrības „Patvērums „Drošā māja”” uzticības tālruņa operatori).</p> <p>2013.gada 1.janvārī stājās spēkā Valsts robežsardzes un biedrības „Patvērums „Drošā māja”” vienošanās par atbalsta sniegšanu cilvēku tirdzniecībā cietušām personām.</p>		
19.	Identificētajiem cilvēku tirdzniecības upuriem sadarbībā ar nevalstiskajām organizācijām nodrošināt valsts apmaksātus sociālās rehabilitācijas pakalpojumus	regulāri	<p>Biedrība „Patvērums „Drošā māja”” ir vienīgā organizācija, kas no 2007.gada ir ieguvusi tiesības sniegt valsts finansētos sociālās rehabilitācijas pakalpojumus cilvēku tirdzniecības upuriem. Cilvēku tirdzniecības upuriem tiek piedāvāts psihosociālais atbalsts rehabilitācija, juridiskā un medicīniskā palīdzība; nepieciešamības gadījumā tiek nodrošināta droša pajumte, materiālais atbalsts, atbalsts jaunu prasmju apgūšanā, tai skaitā arī pamata vai papildus izglītības apgūšanai, lai persona varētu atrast darbu u.c. pasākumi atbilstoši personas individuālajam sociālās rehabilitācijas plānam. Palīdzība cilvēku tirdzniecības upuriem un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saturs nav atkarīgs no tā, kādai cilvēku tirdzniecības formai personu ir bijusi pakļauta. Nepieciešamības gadījumā gan pilngadīgas, gan nepilngadīgas cietušās personas ir iespējams ievietot krīzes centros visā Latvijas teritorijā.</p> <p>2009.gadā pakalpojuma nodrošināšanai no valsts budžeta līdzekļiem izlietoti 39 061 <i>euro</i> (14 cilvēku tirdzniecības upuru rehabilitācijai)</p> <p>2010.gadā valsts finansēto sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saņēma 12 personas. 2010.gadā izlietotais finansējums – 48 565 <i>euro</i>. Nodrošinātas arī telefoniskas un elektroniskas konsultācijas.</p> <p>2011.gadā Labklājības ministrija cilvēku tirdzniecības upuru rehabilitācijai izlietoja 41 250 <i>euro</i>.</p> <p>2011.gadā valsts apmaksātie sociālās rehabilitācijas pakalpojumi nodrošināti kopumā 14 cilvēku tirdzniecības upuriem, no kuriem 3 personām rehabilitācijas bija uzsākta 2010.gadā.</p> <p>2012.gadā Labklājības ministrija cilvēku tirdzniecības upuru rehabilitācijai izlietoja 87 794 <i>euro</i>.</p> <p>2012.gadā palīdzību saņēmuši kopumā 32 cilvēku tirdzniecības upuri, no tiem:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) 5 personas rehabilitāciju sāka saņemt 2011.gadā, turpināja 2012.gadā; 2) 11 personas rehabilitāciju turpināja saņemt arī 2013.gadā. <p>Labklājības ministrija 2013.gadā cilvēku tirdzniecības sociālās rehabilitācijas pakalpojumu nodrošināšanai izlietoja 93 383 <i>euro</i>.</p> <p>2013.gadā palīdzību saņēmuši kopumā 33 cilvēku tirdzniecības upuri, no tiem:</p>	LM	<p>Uzdevums ir izpildīts:</p> <p>LM piešķirtais finansējums pakalpojumu nodrošināšanai cilvēku tirdzniecības upuriem:</p> <p>2009.gadā – 39 061 <i>euro</i>;</p> <p>2010.gadā – 48 565 <i>euro</i>;</p> <p>2011.gadā – 41 250 <i>euro</i>;</p> <p>2012.gadā – 87 794 <i>euro</i>;</p> <p>2013.gadā – 93 383 <i>euro</i>.</p> <p>Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi nodrošināti:</p> <p>2009.gadā – 14 personām;</p> <p>2010.gadā – 12 personām;</p> <p>2011.gadā – 14 personām;</p> <p>2012.gadā – 32 personām;</p> <p>2013.gadā – 33</p>

			<p>1) 11 personas rehabilitāciju sāka saņemt 2012.gadā, turpināja 2013.gadā</p> <p>2) 22 personas rehabilitāciju uzsāka saņemt 2013.gadā, no tām 10 personas turpina rehabilitācijas pakalpojumus saņemt 2014.gadā.</p>		personām.
20.	<p>Attīstīt ielu sociālo darbu, lai sociālie darbinieki sadarbībā ar policiju varētu identificēt potenciālos cilvēku tirdzniecības upurus un palīdzēt viņiem kontaktēties ar policiju vai citām institūcijām, kas varētu piedāvāt palīdzību</p>	regulāri	<p>2010.gada 15.aprīļa programmas īstenošanas koordinēšanas darba grupas sanāksmē darba grupas locekļi pārrunāja sadarbības iespējas ielu sociālā darba attīstībā: savus viedokļus par iespējām uzlabot ielu sociālo darbu izteica VP, Pašvaldības policijas un biedrības „Patvērums „Drošā māja”” pārstāvji, galvenokārt norādot, ka bez savstarpējas sadarbības un atbalsta ielu sociālā darba attīstības īstenošana nav iespējama. NVO „Patvērums „Drošā māja”” darbinieki iepriekš ir devušies reidos ar NVO „Dialogi” un pašvaldības policijas patruļām. Tika ierosināts Pašvaldības policijas ekipāžu patrolēšanas laikā izdalīt informatīvos materiālus prostitutēm, kā arī nodrošināt iespēju NVO pārstāvjiem kopā ar ekipāžām doties patruļās. 2010.gada decembrī ir panākta vienošanās ar Rīgas pašvaldības policiju par NVO pārstāvju drošības nodrošināšanu reidu, kuros tiek nodrošināt ielu sociālais darbs, laikā.</p> <p>Rīgā ar ielu sociālo darbu nodarbojas NVO „Dialogi” bez valsts finansējuma un atbalsta.</p> <p>Lai efektīvāk izmantotu policijas resursus, Valsts policijas Rīgas reģiona policijas pārvaldē ir norīkota Rīgas reģiona Kārtības policijas Kontroles un pasākumu koordinācijas nodaļas amatpersona, kura ir atbildīga par prostitūcijas ierobežošanas kontroles un pasākumu koordināciju Rīgas reģionā, kā arī par izklaides vietās (bāru, nakts klubu, u.c.) organizēto tematisko pārbaužu koordināciju Rīgas reģionā. Ar šādu mērķi tiek koordinēti pasākumi ar Rīgas pašvaldības policiju, VP teritoriālajiem iecirkņiem un NVO.</p> <p>Veicot regulāras sabiedrībā iecienītu izklaides vietu (deju klubu, kafejnīcu, bāru u.tml.) pārbaudes, RPP pārbauda arī tur sastopamo personu identitāti. Piemērojot RPP rīcībā esošos personu datu identitātes kontroles mehānismus, cilvēku tirdzniecības gadījumi pārskata periodā konstatēti netika. RPP struktūrvienības savas kompetences ietvaros 2011.gadā veikušas 283 reidus tirdzniecības, pakalpojumu sniegšanas un izklaides vietās. 26 reidu laikā konstatēti prostitūcijas ierobežošanas noteikumu pārkāpumi.</p> <p>2012.gadā RPP struktūrvienības savas kompetences ietvaros ir veikušas 1362 reidus. Veicot prostitūcijas ierobežošanas noteikumu kontroli reidu laikā tiek pārbaudīta saņemtā informācija arī par dzīvojamās telpās (privātajos dzīvokļos) sniegtajiem seksuāla rakstura pakalpojumiem, neievērojot normatīvajos aktos noteiktos ierobežojumus. RPP darbinieki par prostitūcijas ierobežošanas noteikumu pārkāpšanu sastādīja 142 administratīvā pārkāpuma protokolus saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 174.⁴pantu.</p>	IeM, LM	Uzdevums ir izpildīts

			<p>2013.gadā ir veikti 1482 reidi. Veicot prostitūcijas ierobežošanas noteikumu kontroli, RPP darbinieki par prostitūcijas ierobežošanas noteikumu pārkāpšanu sastādīja 59 administratīvā pārkāpuma protokolus saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 174.⁴pantu.</p> <p>Lai samazinātu seksuālo pakalpojumu pieprasītāju/pircēju skaitu katru gadu plašsaziņas līdzekļos tiek publicēti RPP veikto kontroles pasākumu rezultāti iespējamās intīmpakalpojumu sniegšanas vietās (masāžas salonos un dzīvokļos) un šo pasākumu laikā konstatēto un sodīto intīmpakalpojumu saņēmēju un sniedzēju skaitu. Papildus RPP organizē pastāvīgu patrulēšanu prostitūtu iecienītākajās seksuālo pakalpojumu piedāvāšanas publiskās vietās.</p> <p>Rīgas patversmes struktūrvienība mobilā brigāde ielu sociālajam darbam ar bezpajumtniekiem apzina un regulāri apseko bezpajumtnieku pulcēšanās vietas, apseko konkrētas adreses pēc operatīvās informācijas saņemšanas, noskaidro klientu vajadzības, informē un motivē saņemt palīdzību. Tādējādi tiek veikts preventīvais darbs, lai bezpajumtnieki nekļūtu par cilvēku tirdzniecības upuriem.</p> <p>Rīgas Pašvaldības policijas galvenais uzdevums ir Ministru kabineta 2008.gada 22.janvāra noteikumos Nr.32 „Prostitūcijas ierobežošanas noteikumi” noteikto prasību ievērošanas kontrole.</p>		
21.	Attīstīt sadarbību ar Latvijas diplomātiskajām pārstāvniecībām, lai nodrošinātu pieejamu informāciju par cilvēku tirdzniecības upuru drošu atpakaļatgriešanu par valsts līdzekļiem	ikgadēji	<p>ĀM Konsulārais departaments rīko ikgadējās Latvijas konsulāro amatpersonu mācības, kuru ietvaros tiek iekļauti jautājumi par cilvēku tirdzniecības problemātiku un tās apkarošanu. Tādējādi konsulārās amatpersonas ir informētas par finansiālo palīdzību un valsts nodrošinātiem sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem cilvēku tirdzniecības upuriem. Ja vēstniecībā pēc palīdzības vēršas cilvēku tirdzniecības upuris, konsulārā amatpersona ir informēta par veicamajām darbībām un pieejamo palīdzību.</p> <p>Latvijas diplomātiskās un konsulārās pārstāvniecības ārvalstīs pēc Latvijas valstspiederīgo lūguma, ir veikušas informācijas pārbaudi par potenciālo darba devēju un iepazīnušas arī ar piedāvāta darba līguma nosacījumiem. Aizdomu gadījumos par iespējamo krāpniecību ir informējušas par palīdzības saņemšanas iespējām.</p> <p>Latvijas vēstniecība Īrijā regulāri sniedz konsulāro palīdzību arī personām, kuras ir kļuvušas par fiktīvo laulību upuriem un cietušas no vardarbības (Piemēram, 2012.gadā vēstniecība saskārās ar diviem līdz trim šādiem gadījumiem nedēļā).</p> <p>Pēc personu piekrišanas par minētajiem gadījumiem tiek informētas ārvalstu un Latvijas kompetentās iestādes tālākai lietas apstākļu izvērtēšanai un lēmumam par personas atzīšanu par cilvēku tirdzniecības upuri pieņemšanai.</p>	LM, ĀM	Uzdevums ir izpildīts: Latvijas diplomātisko pārstāvniecību konsulārās amatpersonas ir informētas un spēj nodrošināt informāciju par finansiālo palīdzību, valsts nodrošinātiem sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem cilvēku tirdzniecības upuriem

			<p>2012.gada 1.jūnijā stājās spēkā Ministru kabineta noteikumi Nr.322 „Materiālās palīdzības piešķiršanas kārtība ārkārtas situācijā ārvalstīs nonākušām personām”. Materiālo palīdzību iespējams piešķirt, ja no personas neatkarīgu iemeslu dēļ iestājušies apstākļi, kas apdraud personas dzīvību, veselību vai drošību ārvalstī un personai nav pieejami citi finansēšanas avoti, lai segtu ar atgriešanos Latvijā saistītos izdevumus. Materiālo palīdzību iespējams nodrošināt no Ārlietu ministrijas budžeta, kur šim mērķim ir paredzēti līdzekļi 71 143,59 euro apmērā gadā. Vienai personai piešķiramā summa nevar pārsniegt 2 850 euro, un tā ir jāatmaksā triju mēnešu laikā ar iespēju pagarināt termiņu uz laiku līdz trijiem mēnešiem. Aizdevuma neatmaksas gadījumā pret personu tiek piemērota bezstrīdus piespiedu izpilde. Tomēr jāsecina, ka laikā no materiālās palīdzības piešķiršanas kārtības stāšanās spēkā, tā ne reizi nav izmantota, lai sniegtu materiālo palīdzību un/vai nodrošinātu repatriāciju potenciālajiem vai atzītajiem cilvēktirdzniecības upuriem, jo materiālās palīdzības piešķiršanas kārtības juridiskais regulējums neatbilst finanšu instrumentiem, kādiem valstī jābūt nodrošinātiem palīdzības sniegšanai cilvēktirdzniecībā iesaistītajām personām. Minētā īstenošanai, apzinoties cilvēktirdzniecībā cietušo personu problemātiku, 2012.gada 1.janvārī stājās spēkā grozījumi Ministru kabineta 2006.gada 31.oktobra noteikumos Nr.889 „Noteikumi par kārtību, kādā cilvēku tirdzniecības upuri saņem sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, un kritērijiem personas atzīšanai par cilvēku tirdzniecības upuri”. Minētie grozījumi ir ļāvuši Latvijas diplomātiskajām un konsulārajām pārstāvniecībām ar Patvēruma „Drošā māja” starpniecību segt no cilvēktirdzniecības upuru rehabilitācijas programmas paredzētajiem izdevumiem ceļa izdevumus, kas saistīti ar cilvēktirdzniecības upura atgriešanos Latvijā.</p> <p>Atbilstoši grozījumiem Ministru kabineta 2003.gada 3.jūnija noteikumos Nr.291 „Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem“, kas stājās spēkā 2013.gada 1.janvārī, nepieciešamības gadījumā valsts nodrošināto sociālās rehabilitācijas pakalpojumu cilvēku tirdzniecības upuriem sniedzējs organizē cilvēku tirdzniecības upura vai potenciālā upura un viņa pavadībā esošo nepilngadīgo bērnu nokļūšanu no ārvalsts līdz pakalpojuma sniegšanas vietai. Līdz ar to cilvēku tirdzniecības upuru atgriešanās Latvijā var tikt finansēta ne vien no pašvaldības vai privātpersonu finanšu līdzekļiem, bet arī no valsts budžeta, ja cilvēku tirdzniecības upura vai potenciālā upura repatriācija tiek organizēta Ministru kabineta 2003.gada 3.jūnija noteikumos Nr.291 „Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem“ noteiktajā kārtībā.</p>		
V Tiesībaizsardzības iestāžu darbības uzlabošana					
22.	Izvērtējot organizētās noziedzības attīstības tendences, turpināt	regulāri	2009.gada maijā VP GKRP ONAP pārstāvis piedalījās Valsts policijas un Latvijas Modeļu aģentu asociācijas pārstāvju rīkotajā preses konferencē par preventīvajiem pasākumiem cilvēku tirdzniecības novēršanā un problēmām	IeM	Uzdevums ir izpildīts: ierosināti kriminālprocesi laika

	<p>veikt pasākumu kompleksu bērnu seksuālās izmantošanas un cilvēku tirdzniecības aktīvākai novēršanai valstī</p>		<p>modeļu aģentūru darbā saistībā ar personu, tai skaitā nepilngadīgo, nosūtīšanu seksuālai izmantošanai.</p> <p>2009.gada jūnijā VP GKrPP ONAP pārstāvis tikās ar Ukrainas tiesību aizsardzības institūciju pārstāvjiem par bērnu pornogrāfijas internetā apkarošanas jautājumiem Odesā, Ukrainā. Tikšanās laikā tika apspriesti sadarbības un informācijas apmaiņas jautājumi bērnu pornogrāfijas internetā apkarošanas un novēršanas jomās.</p> <p>2009.gada novembrī VP GKrPP SSB pārstāvis piedalījās Expert Meeting on Child Sexual Exploitation (bērnu seksuāla ekspluatācija) sanāsmē Eiropola mītnē Hāgā, Nīderlandē.</p> <p>2010.gada oktobrī VP GKrPP pārstāvji piedalījās COSPOL organizācijas CIRCAMP projekta (bērnu pornogrāfijas apkarošana globālajā tīmeklī) ietvaros rīkotajā sanāsmē, Brigē, Beļģijā.</p> <p>Kopš 2010. gada lielāka uzmanība ir pievērsta ne tikai seksuālajai ekspluatācijai, bet arī piespiedu darba ekspluatācijas un citām cilvēku tirdzniecības formām. VP GKrPP ONAP 3.nodaļa 2012.gadā, izmantojot labāko starptautisko pieredzi sadarbībā ar Valsts robežsardzi, Valsts darba inspekciju un biedrību „Patvērums „Drošā māja”” izstrādāja cilvēku tirdzniecības darba ekspluatācijas nolūkā identificēšanas vadlīnijas.</p> <p>Methodisko materiālu par cilvēku tirdzniecības upuru identificēšanu un rīcību gadījumā, kad tiek identificēts iespējamais cilvēku tirdzniecības upuris – „Methodiskie norādījumi ar prostitūciju, sutenerismu, cilvēku tirdzniecību saistīto personu identificēšanai” (2010.) un „Cilvēku tirdzniecības/sutenerisma gadījumu izmeklēšanas metodiskie ieteikumi policijas darbiniekiem” (2010.) izmantošana ir ļāvusi Valsts policijas Kriminālizlūkošanas taktiskā līmeņa uzdevumu ietvaros būtiski paplašināt policijas redzeslokā nonākušo informāciju, kas, iespējams, ir saistīta ar cilvēku tirdzniecību Latvijā un ārvalstīs, personu nosūtīšanu seksuālajai izmantošanai, prostitūciju un vervēšanu fiktīvām laulībām ārvalstīs. Šāda informācijas apkopošana un analīze ļauj izveidot kopainu, noteikt prioritātes un veiksmīgāk apkarot noziedzību.</p> <p>2012.gadā Latvijā ir konstatēts „seksa tūrisma” gadījums, kad trīs personas no Zviedrijas ieradušās Latvijā, lai seksuāli izmantotu nepilngadīgas personas (līdz 18 gadu vecumam), tika uzsākts kriminālprocess, tika aizturēts viens Pakistānas izcelsmes Zviedrijas pavalstnieks, kurš organizēja seksa tūrisma uz Latviju.</p> <p>Katra informācija, par nepilngadīgo iespējamo seksuālo izmantošanu tiek sevišķi</p>	<p>posmā no 2009.gada līdz 2013.gadam: pēc KL 154.panta „Cilvēku tirdzniecība” – 14 (16 aizdomās turamās personas); pēc KL 165.panta „Personas nosūtīšana seksuālai izmantošanai” – 101 (130 aizdomās turamās personas); pēc KL 165.panta „Sutenerisms” – 49 (162 aizdomās turamās personas)</p>
--	---	--	---	--

			<p>pārbaudīta. Tiek rīkotas apmācības policijas darbinieku kvalifikācijas paaugstināšanai cilvēku tirdzniecības fenomena apkarošanai. Liela uzmanība tiek pievērsta teorētisko zināšanu, nacionālo normatīvo aktu un prakses mijiedarbības aspektā konstatēto problēmu izpētei un to risināšanas veidu izmantošanai praktiskajā darbā.</p>		
23.	Uzlabot policijas darbu prostitūcijas pakalpojumu sniegšanas organizēšanas dažādu formu apkarošanā	regulāri	<p>VP GKRP ONAP 3.nodaļa 2010.gadā ir sniegusi vispusīgu metodisku un praktisku palīdzību Kurzemes, Latgales un Vidzemes reģiona policijas darbiniekiem, kas ir norīkoti par atbildīgajiem par ar sutenerismu, cilvēku tirdzniecību un bērnu pornogrāfiju saistīto noziedzīgo nodarījumu apkarošanu.</p> <p>VP GKRP ONAP 3.nodaļa sadarbībā ar GKRP SSB Interpola biroju un Eiropola biroju, GKRP EPP 4.nodaļu un Reģionu pārvalžu darbiniekiem aktīvi veic pasākumus cilvēku tirdzniecības un bērnu seksuālas izmantošanas apkarošanai internetā. Sadarbībā ar NVO Drošs Internets Valsts policija ir konstatējusi un izmeklējusi vairākus bērnu pornogrāfijas izplatīšanas gadījumus Latvijā.</p> <p>Valsts policija ir piedalījies Latvijas Interneta asociācijas <i>Net-Safe Latvia</i> drošāka interneta centra sadarbībā ar Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekciju organizētajā kampaņā „Neesi vienaldzīgs, ziņo par nelegālu saturu!”.</p> <p>Lai pārtrauktu suteneru un to atbalstītāju darbības prostitūcijas organizēšanā, kā aizdomās turētie sutenerismā tiek atzīti ne tikai suteneri, bet arī viesnīcu personāls, viesnīcu apsargi, taksometru šoferi, kas pret atlīdzību atbalsta prostitūcijas pakalpojumu sniegšanu. Tādējādi tiek veikts efektīvs preventīvais darbs organizētās prostitūcijas piedāvājuma ierobežošanā un samazinot pieejamību, tiek samazināts pieprasījums.</p>	IeM	<p>Uzdevums ir izpildīts: ierosināti kriminālprocesi laika posmā no 2009.gada līdz 2013.gadam: pēc KL 165.panta „Sutenerisms” – 49 (162 aizdomās turamās personas)</p>
24.	Aktivizēt un pilnveidot Valsts robežsardzes operatīvās informācijas apmaiņu ar Latvijas tiesībsardzības institūcijām, kā arī kaimiņvalstu robežsardzes operatīvajiem dienestiem un citām tiesībsardzības institūcijām	regulāri	<p>2010.gada 14.jūlijā Rīgā notika Valsts robežsardzes priekšnieka tikšanās ar Lietuvas Republikas robežsardzes dienesta priekšnieku un Igaunijas Republikas robežsardzes priekšnieku, kuras laikā puses vienojās par nepieciešamību veikt aktīvāku informācijas apmaiņu par nelegālo migrāciju. Sanāksmes laikā tika panākta vienošanās, ka sākot no 2010.gada 19.jūlija, izmantojot kontaktpunktus, tiks sākti informācijas apmaiņa par katras valsts iekšienē konstatētajiem nelegālo imigrantu, t.sk. cilvēku tirdzniecības upuru, aizturēšanas gadījumiem.</p> <p>Lai pastiprinātu sadarbību ar Krievijas Federācijas kompetentiem dienestiem, 2010.gada 10.februārī tika apstiprināts Valsts robežsardzes Ludzas un Viļakas pārvaldes kriminālizmeklēšanas dienestu 2010.gada sadarbības plāns ar Krievijas Federācijas Federālā drošības dienesta Robežapsardzības dienesta Pleskavas apgabala operatīvajām struktūrvienībām. Plānā minētas amatpersonas, kas ir tiesīgas sniegt un saņemt attiecīgu informāciju. Pamatojoties uz šo plānu, 2010.gadā notika 4 attiecīgo struktūrvienību amatpersonu tikšanās.</p> <p>2011.gada 21.janvārī tika apstiprināts Valsts robežsardzes Ludzas un Viļakas pārvaldes kriminālizmeklēšanas dienestu 2011.gada sadarbības plāns ar Krievijas Federācijas Federālā drošības dienesta Robežapsardzības dienesta Pleskavas</p>	IeM	<p>Uzdevums ir izpildīts: aktivizēta un pilnveidota operatīvās informācijas apmaiņa</p>

		<p>apgabala operatīvajām struktūrvienībām. Plāna 1.punktā noteikts, ka pastiprināta uzmanība tiks pievērsta Centrālās un Dienvidaustrumāzijas, Tuvo un Vidējo Austrumu, kā arī Āfrikas valstu valstspiederīgo nelikumīgai pārvietošanai pāri Krievijas Federācijas-Latvijas Republikas robežai. Sadarbības plāns nosaka, ka katrai pusei ir tiesības pieprasīt un saņemt nepieciešamo informāciju mutiski, bet, nepieciešamības gadījumā, rakstveida dokumentus saņemt plānotās sanāksmes laikā. Vienlaicīgi katrai pusei ir tiesības „pieprasīt” neplānoto tikšanos. 2011.gadā ir plānotas 4 VRS Ludzas un Viļakas pārvaldes Kriminālizmeklēšanas dienestu priekšnieku tikšanās ar Krievijas Federācijas pārstāvjiem.</p> <p>Baltkrievijas Republika – pamatojoties uz 2009.gada sadarbības plāna starp Valsts robežsardzi un Baltkrievijas Republikas Valsts robežu komiteju 1.punktā, operatīvās darbības struktūrvienības galveno uzmanību pievērsa nelegālās imigrācijas un korupcijas novēršanai. Savukārt 2010.gada sadarbības plāns noteica lielāku uzmanību pievērst nelegālās imigrācijas un cilvēku tirdzniecības novēršanai.</p> <p>2010.gada 16. un 17.jūnijā Baltkrievijā notika sanāksme „Tiesībaizsardzības iestāžu, starptautisko un sabiedrisko organizāciju sadarbība cilvēku tirdzniecības novēršanā”, kurā piedalījās Valsts robežsardzes Daugavpils pārvaldes Kriminālizmeklēšanas dienesta priekšnieks un Valsts robežsardzes Daugavpils pārvaldes Silenes I kategorijas robežkontroles punkta priekšnieks, kā arī vairāku valstu tiesībaizsardzības iestāžu pārstāvji.</p> <p>2011.gadā turpināja funkcionēt Valsts robežsardzes izveidotie sakaru virsnieku punkti – Gruzijas Republikā (Tbilisi) un Baltkrievijas Republikā (Minska), nodrošinot informācijas apmaiņu starp Valsts robežsardzi un attiecīgo valsti.</p> <p>2012.gada 22.oktobrī Valsts robežsardzes Galvenās pārvaldes Dienesta organizācijas pārvaldes sastāvā tika izveidots Nacionālais koordinācijas centrs un 2013.gada augustā tika pabeigta tā renovācija un aprīkošana, līdz ar ko tika nodrošināta Nacionālā koordinācijas centra funkcionālās un administratīvās darbības nepārtrauktība 24 stundas diennaktī.</p> <p>2013.gadā tika atjaunots sakaru virsnieka punkts Krievijas Federācijā (Maskavā). Valsts robežsardzes sakaru virsnieks sniedz konsultācijas vīzu izsniegšanas jautājumos, intervē vīzu pieprasītājus no imigrācijas riska valstīm, pārbauda pieprasīto ziņu patiesumu pieejamās datu bāzēs, kā arī veic informācijas apmaiņu ar citu valstu sakaru virsniekiem par atklātajiem nelegālas imigrācijas gadījumiem.</p> <p>Valsts robežsardze savas kompetences ietvaros, sadarbojoties ar Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldi, Valsts policiju un Valsts darba inspekciju, veica</p>		
--	--	---	--	--

			pasākumus, lai konstatētu ārzemnieku nodarbināšanas normu pārkāpumus un atklātu ārvalstniekus, kuri nelegāli uzturas valstī. Galvenokārt šie pasākumi saistīti ar informācijas apmaiņu un kopīgu pārbaūžu plānošanu un veikšanu.		
25.	Veikt informācijas apmaiņu ar citām Šengenas līguma dalībvalstīm intervēšanas un profilēšanas jautājumos (apmaiņa ar intervēšanas un profilēšanas metožu programmām), kā arī turpināt sadarbību ar Latvijas Eiropola nacionālo biroju par pārrobežu noziedzības apkarošanas gadījumiem un noziedzīgajām grupām	regulāri	<p>Valsts robežsardzes amatpersonas 2009.gadā un 2010.gadā regulāri piedalījās Frontex Aģentūras (Eiropas Aģentūra operatīvās sadarbības vadībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām) Riska analīzes vienības organizētajās sanāksmēs par cilvēku tirdzniecības organizētāju un upuru profiliem, kuru mērķis ir Eiropas Savienības dalībvalstu ekspertu kopējais darbs, lai izstrādātu cilvēku tirdzniecības upuru un organizētāju riska profilus visvairāk identificētajiem trešo valstu pilsoņiem, ņemot vērā reālo ekspertu darba pieredzi cilvēku tirdzniecības upuru identificēšanā vai informācijas apmaiņas un apkopošanas jomā šajā sakarā. Izstrādātie riska profili būs pielietojami Eiropas Savienības dalībvalstu robežu kontroles pasākumos. Izstrādātajiem cilvēku tirdzniecības upuru profiliem vajadzētu sekmēt mērķtiecīgi organizētu aktivitāšu, kas vērstas pret cilvēku tirdzniecību, realizēšanu Eiropas Savienības dalībvalstīs, kā arī pie Eiropas Savienības ārējām robežām, kā arī sekmēt potenciālo cilvēku tirdzniecības upuru un to organizētāju identificēšanu.</p> <p>Valsts robežsardze turpināja sadarbību ar Eiropola un Interpola Latvijas nacionālajiem birojiem, tajā skaitā veicot dienesta informācijas apmaiņu par noziedzīgiem nodarījumiem un organizētām noziedzīgām grupām, arī tādām, kuras dalībnieki iesaistīti cilvēku tirdzniecībā.</p> <p>2010.gada maijā Latvijas tiesībsardzības iestādes piedalījās informācijas apkopšanā par stāvokli cilvēku tirdzniecības jomā Latvijā Eiropola stratēģiskā draudu novērtējuma par cilvēku tirdzniecību izstrādei.</p> <p>Viena Valsts robežsardzes amatpersona laikā no 2013.gada 1.jūnija līdz 14.septembrim piedalījās palīdzības programmā Grieķijā, lai sniegtu atbalstu šīs valsts amatpersonām nelegālās imigrācijas kontrolē un novērstu potenciālo cilvēku tirdzniecības gadījumu rašanos.</p> <p>Valsts robežsardzes struktūrvienības regulāri veic personu profilēšanu lidostās, ostās, autoostās un dzelzceļa stacijās, kā arī starptautisko autobusu pasažieru imigrācijas kontroli un pārbaudes uz lielākajiem tranzīta ceļiem.</p> <p>Informācijas apmaiņas procesā ar Frontex aģentūru Valsts robežsardze gatavo ikmēneša statistisko informāciju par robežkontroles un imigrācijas kontroles rezultātiem, kā arī reizi divos mēnešos analītiskos ziņojumus par jaunākajām tendencēm un noziedzīgo tīklu darbības metodēm nelegālās imigrācijas jomā.</p>	IeM	Uzdevums ir izpildīts: regulāri veikta informācijas apmaiņa

26.	Veikt riska analīzi par noziedzīgiem nodarījumiem, pamatojoties uz operatīvā darba un pirmstiesas izmeklēšanas rezultātiem, un sniegt priekšlikumus par pārrobežu noziedzības apkarošanu, tajā skaitā cilvēku nelikumīgas pārvadāšanas novēršanu	regulāri	<p>Valsts policija plaši izmanto specializētās analītiskās datorprogrammas informācijas vākšanai, apstrādei, pagaidu shēmu un hipotēžu izveidošanai, apkopošanai un analīzei (Analyst's Notebook 6.0.13 un iBase SSE4). Tajās tiek izmantotas Eiropola, Eiropas Savienības dalībvalstu, kā arī Interpola informāciju sistēmas.</p> <p>Valsts policijas Kriminālizlūkošanas Taktiskā līmeņa Uzdevumu un koordinācijas grupas 2010. gada 29.septembra sanāksmē tika nolemts sakarā ar nepieciešamību izstrādāt taktisko novērtējumu par ar noziedzīgajām darbībām saistītu prostitūciju, sutenerismu, cilvēku tirdzniecību un ar to saistītām aktivitātēm, visām Valsts policijas reģionālajām pārvaldēm veikt pasākumu kopumu, lai noskaidrotu prostitūcijas, sutenerisma, cilvēku tirdzniecības aktivitātes un ar tām saistītās personas savā apkalpojamajā teritorijā. Apkopotie rezultāti pārskata formā tiek nosūtīti Valsts policijas Galvenās Kriminālpolicijas pārvaldes Organizētās noziedzības apkarošanas pārvaldes 3.nodaļai Cilvēku tirdzniecības un sutenerisma apkarošanai līdz katra mēneša 10.datumam par iepriekšējo mēnesi.</p> <p>2010. gada augustā tika sagatavota informācija par cilvēku tirdzniecību seksuālās izmantošanas nolūkā Baltijas jūras reģiona draudu novērtējuma izstrādei, kas ir Eiropas Savienības Stratēģijas Baltijas jūras reģionam 15.prioritātes „Cīņa pret pārrobežu noziedzību un tās radītā kaitējuma mazināšana” 1.Flagship projekts, kura īstenošanu koordinē Eiropols.</p> <p>Valsts policijas Organizētās noziedzības pārvaldes 3.nodaļa cilvēku tirdzniecības un sutenerisma apkarošanai savas kompetences ietvaros ir piedalījies informācijas sagatavošanā par organizētām noziedzīgām grupām un organizētās noziedzības aktivitātēm Nacionālā organizētās noziedzības draudu novērtējuma 2011.gadam (OCTA 2011) izstrādei; 2010.gada maijā tika apkopota informācija par stāvokli cilvēku tirdzniecības jomā Latvijā Eiropola stratēģiskā draudu novērtējumam par cilvēku tirdzniecību; 2010.gada septembrī tika sagatavota informācija par aktualitātēm, kas saistītas ar organizētās noziedzības kibertelpas izmantošanu; 2010.gada septembrī tika sagatavota informācija saistībā ar FATF (<i>Financial Action Task Force</i>) anketas jautājumiem par ar cilvēku tirdzniecību un nelegālo imigrāciju saistīto noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas riskiem.</p> <p>Izvērtējot Valsts robežsardzes 2009.gada 20.jūlija noteikumus Nr.40 „Riska analīzes sistēmas noteikumi” un to atbilstību pašreizējām prasībām, Valsts robežsardze iepriekš minēto noteikumu vietā 2012.gadā izstrādāja jaunu Valsts robežsardzes normatīvo dokumentu, kurā tiek ņemtas vērā strukturālās izmaiņas Valsts robežsardzes Galvenajā pārvaldē, ieteikumi Eiropas Savienības dalībvalstu riska analīzes vienībām, ko riska analīzes jomā izstrādā FRONTEX Aģentūra, kā arī praktiskā pieredze, kas iegūta analizējot riska analīzes novērtējumu izstrādi Valsts robežsardzes struktūrvienībās un veicot personāla apmācības par riska</p>	IeM	<p>Uzdevums ir izpildīts: pamatojoties uz riska novērtējumiem, kas tiek izstrādāti nacionālā un starptautiskā līmenī, tiek izstrādāti priekšlikumi</p>
-----	--	----------	--	-----	---

		<p>analīzes veikšanu.</p> <p>Lai nodrošinātu nepārtrauktu risku analīzi, kā arī definētu turpmākās pilnveidošanas iespējas darbam cīņā ar cilvēku tirdzniecību un personu nosūtīšanu seksuālajai izmantošanai, VP GKrPP ONAP 3.nodaļā tiek veikta valstī un no ārzemju sadarbības partneriem iegūtās informācijas analīze, riska novērtējums un nepieciešamības gadījumā tiek organizēti vai koordinēti atbilstoši pasākumi, lai novērstu iespējamās cilvēku tirdzniecības, personu nosūtīšanas seksuālajai izmantošanai un sutenerisma riskus. Katru gadu VP GKrPP ONAP 3.nodaļa izstrādā ikgadējo pārskatu par cilvēku tirdzniecības, personas nosūtīšanas seksuālajai izmantošanai un sutenerisma apkarošanu Latvijā.</p> <p>Valsts robežsardzē informācija par nelegālo migrāciju tiek iegūta, apkopojot Valsts robežsardzes struktūrvienību iesniegtos rezultātīvos rādītājus robežkontroles un imigrācijas kontroles jomā, saņemto informāciju no sakaru virsniekiem, kā arī apkopojot pieejamo informāciju Frontex aģentūras kopējā informācijas sistēmā (ICONET). Pēc informācijas apkopošanas, tiek veikta tās analīze un iegūtie rezultāti par nelegālās migrācijas tendencēm un maršrutiem tiek nosūtīti Valsts robežsardzes struktūrvienībām. Vienlaicīgi informācija tiek ievietota arī Valsts robežsardzes kopējā informācijas sistēmā, kas ir pieejama attiecīgajiem Valsts robežsardzes dienestiem.</p>		
--	--	---	--	--

